Vol. IX

No. 2

22nd July, 1986.

(Tuesday)

31 Ashadh, 1908 S. E.

THE ANDHRA PRADESH
Legislative Assembly Debates
OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES.
Oral Answers to Questions.	181
Short Notice Questions and Answers.	207
Business of the House.	210
Matters Under Rule 304 :	
re : Delay in completion of three Fishing Harbours in the State.	217
re : Supply of Groundnut seeds in Anantapur District.	224
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :	
re : Reduction of age limit for recruitment of Sub-Inspectors of Police.	230
re Eviction of Tribal from their cultivating lands by Forest Officials in Adilabad District.	233
Papers laid on the Table.	244
Presentation of the Report of the Committee on Government Assurances. —(Presented)	245
Government Resolutions :	
re : Election of a Member to serve on various Zonal Railway Users' Consultative Committee.	245
re : Election of a Member to serve on Telephone Advisory Committee for Vijayawada Telephone District.	246
Supplementary Estimates of Expenditure for 1986-87. (Voted)	246

Printed by the Director of Printing, Government of Andhra Pradesh
at Legislative Assembly Press, Hyderabad.
1986

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : .. Sri G. Narayana Rao.

Deputy Speaker : .. Sri A. V. Suryanarayana Raju.

Panel of Chairmen : .. Sri G. Butchiah Chowdary.
.. Sri C. Ananda Rao.
.. Sri K. Yerran Naidu.
.. Sri M. Rajaiah.
.. Sri P. Ramachandra Reddy.
.. Sri R. Ravindranath Reddy.

Secretary : .. Sri E Sadasiva Reddy.

Deputy Secretaries : .. 1. Sri A.V.G. Krishna Murthy.
.. 2. Sri C. Venkatesan.
.. 3. Sri N. Pattabhi Rama Rao.

Assistant Secretaries : .. 1. Sri P. Satyanarayana Sastry.
.. 2. Sri P.V.K.L.N.V. Raghavasarma.
.. 3. Sri V.V. Subrahmanyam.
.. 4. Sri K. R. Gopal.
.. 5. Sri T. Muralidhara Rao.
.. 6. Sri V. V. Bhaskara Rao.
.. 7. Sri S. Suryanarayana Murthy.
.. 8. Sri B. N. Rama Rao.
.. 9. Smt. G. Sumitra Bai.
.. 10. Sri A. Iswara Sastry.

Chief Reporter : .. Smt. M. V. S. Jayalakshmi.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Seventh Day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 22nd July, 1986.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

LOCATION OF OFFICES IN 'HYDERABAD HOUSE' NEW DELHI

*2936- Q —Sri Koneru Nageswara Rao (Kothagudem):— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is not a fact that the State Government are paying huge amounts by way of rents because many of its offices are located in private buildings in New Delhi ; and

(b) if so, whether there is any proposal to locate them in 'Hyderabad House" at New Delhi?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు): —(ఎ) నిజం కాదండి. కొత్త ఢిల్లీలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చెందిన కార్యాలయాలన్నీ ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ అతిథిగృహంలోనే ఏర్పాటై ఉన్నాయి కాబట్టి వాటి నిమిత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎట్టి అద్దెలు చెల్లించడం లేదు.

(బి) లేదండి.

---

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

8-30 a.m. శ్రీ కోనేరు నాగేశ్వరరావు :— ముఖ్య మంత్రిగారు సమాధానము చెబుతూ కొన్ని ఆఫీసులు మాత్రమే వున్నాయని అన్నారు. ఎన్ని ఆఫీసులున్నాయి? ఎంత అద్దె కడుతున్నారు? తరువాత అనేక మంది మంత్రులు గాని, శాసన సభ్యులుగాని ఇతర ఆఫీసర్లు గాని గెస్టహౌస్‌లో వుంటూ కొన్ని వేల రూపాయలు ప్రభుత్వమునకు కడుతున్నమాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— వారు అడిగింది ఈ ప్రశ్నకు సంబంధము లేకున్నా దానికి సమాధానము ఇదివరకే అసెంబ్లిలో సభకు చెప్పడం, కొంత మంది లిస్టు కూడా వివరించడం జరిగింది ఆ తరువాత కొంత మంది కడుతున్నారు. అందువల్ల దాని విషయంలో ఇపుడేమీ వివరించవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నర్సంపేట) :— కొత్త డిల్లీలోని హైదరాబాదు హౌస్‌కు ఇప్పుడు వస్తున్న రెంట్ ఎంత? దాన్ని కేంద్రం నుండి స్వాధీనం చేసుకొని ఇతర కార్యాలయాలకు వాడుకోడానికి ఉపయోగిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— హైదరాబాదు హౌస్ దాన్ని ఇదివరకే గత ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అద్దెకు యిచ్చిన మాట వాస్తవమే అది, ప్రత్యేకంగా ఇంత అద్దె యని నియామకంగా చెల్లించడం గాని, ఆ మొత్తము సరిగ్గా చేరడం గాని లేదు. మా ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత, మాకు ఆ గృహము అవసరం వుందని, దానిని స్వాధీనం చేయాలని, హైదరాబాదు హౌస్ అని పేరు వున్నందున, అది మాకు కావలసి వుందని, వెంటనే దాన్ని ఖాళీ చేయాలని, మీరు గతములో చెల్లించవలసిన బాకీ చెల్లించాలని అన్నాము. అద్దె విషయంలో మేము ఏమీ పట్టించుకోవడం లేదు వెంటనే ఖాళీ చేసి మాకు యివ్వాలని కూడా ప్రభుత్వ పరంగా తెలపడం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— దాని యొక్క రెంట్ ఎంత? వారు సక్రమంగా చెల్లిస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— ముందుగనే మనవి చేశాను ; సక్రమంగా చెల్లించడం లేదని. మా యివ్వవలసిన బాకీ చెల్లించాలని ప్రభుత్వ పరంగా వారికి వ్రాయడం జరిగింది. రెంట్ ఎంత అనే వివరం ప్రస్తుతం నా దగ్గర లేదు. వారి ప్రశ్న దీనికి సంబంధం లేదు కావాలంటే వివరాలు తెలుపుతాను.

Sri Bashiruddin Babu Khan (Bodhan):—I would like to know what is the rent we received from Govenment of India for the Hyderabad House at New Delhi ?

Sri N. T. Rama Rao :— Just I have told you. The details are not with me. If it is wanted, I can furnish to Hon'ble Member on another occasion

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తల్) : హైదరాబాదు హౌస్ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్వాధీనంలో వున్న విషయం ముఖ్య మంత్రి గారు చెప్పారు. అది ఏమి

ఉపయోగము లేకుండా వారి ఆధీనంలో వుంది. రెంట్ కూడా సరిగ్గా పె చేయడం లేదు. కోర్టు ద్వారా నైనా స్వాధీనం చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— ఇప్పుడే మనవి చేశాను. ప్రభుత్వము ఏతరామూ కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఆధీనములో హైదరాబాదు హౌస్ వుండడానికి ఇష్టపడడం లేదు. వెంటనే దాన్ని మాకు అప్పగించాలని వారిని కోరడం జరిగింది. హైదరాబాదు అతిథి గృహాన్ని ఈ ప్రభుత్వము క్రిందకు తీసుకొని రావలెనని వుంది. దాన్ని సరిగ్గా చూడడం లేదు. ఎక్కువ నిర్లక్ష్యం చెయడం జరిగింది. సున్నం కూడా కొట్టే స్థితిలో లేరు. ఆ విధంగా వుంచడం మన రాష్ట్రానికి అమర్యాదకరం. దాన్ని సక్రమంగా మెయింటెయిన్ చేసి, సరియైన పద్ధతిలో చూచుకొంటామని చెప్పడం జరిగింది. దాని విషయంలో శ్రద్ధ చూపుతామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):— కేంద్ర ప్రభుత్వము అద్దె సక్రమంగా చెల్లించడం లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారు అద్దె చెల్లింపు విషయంలో సక్రమంగా చెల్లించడం లేదని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఏ తేదీన వ్రాసింది ? దానికి వారి నుండి వచ్చిన జవాబు ఏమి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— ఇదివరకే రెండు ఉత్తరాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరంగా కేంద్రానికి వ్రాశాము. రెంట్ విషయంలో గతములో చెల్లించవలసిన బాకీ అద్దె చెల్లించాలని, మాకు ఆ గృహాన్ని అప్పగించాలని, దాన్ని అమ్మడానికి ఏతరామూ ఇష్టము లేదని ఈ ప్రభుత్వ పరంగా నిర్దిష్టంగా తెలిపాము

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు: -నేను స్పెసిఫిక్‌గా అడిగాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎపుడు వ్రాసింది ? వారి నుండి వచ్చిన రిప్లయి ఏమి ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు: — జూన్ ఆఖరిలో ఉత్తరం వ్రాశాము. అదివరకు ఒక ఉత్తరం వ్రాశాము. దానికి సరియైన సమాధానం మాకు అందలేదు కనుక జూన్ నెలలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాశాము.

BAD CLIMATE ALLOWANCE TO EMPLOYEES OF BELLAMPALLI AREA

2—

*179-Q.–Sarvasri Md. Rajab Ali (Shujatanagar), G. Mallesh, (Asifabad), V. Narayana Rao(Sripur), G. Yadagiri Reddy(Ramannapet), and U. Ramachandra Raju (Vijayawada-West):- Will the Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to sanction bad climate allowance to the employees working in Bellampalli area ; and

(b) if so, whether orders will be issued in this regard immediately?

ఆర్థిక శాఖమంత్రి (శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్).—(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ టి. మల్లేష్:—బెల్లంపల్లి బొగ్గు గనుల ప్రాంతములో కాలుష్య వాతావరణం సమస్య మీద అక్కడున్న ప్రభుత్వోద్యోగ సంఘాలు, ప్రజాప్రతినిధులమైన మేము అనేక సందర్భాలలో ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాము. మంత్రిగారిని 2 సంవత్సరాల నుండి కలుస్తున్నాము కూడా. ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నము కాదని అన్నారు. శ్రీరాంపూర్ కాలుష్య వాతావరణం ఏర్పడింది అక్కడ. దానికి సంబంధించిన పక్క ప్రాంతములో కాలుష్య వాతావరణం సంబంధించిన ప్రక్క ప్రాంతాలలో, ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వోద్యోగులకు కొన్ని సౌకర్యాలు కలుగజేశారు అదనంగా అలవెన్సు కూడా యిచ్చారు. బెల్లంపల్లి సంబంధించి ఎందుకు పక్షపాత ధోరణి వహించారో తెలియదు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:— ఎరొండు బ్యాడ్ క్లయిమేట్ వుండి, ట్రైబల్ ఏరియా అయి, మలేరియా తరచుగా సోకే ప్రాంతానికి వర్తించాలని ఇటీవల మనం నియమించిన వేతన సంఘం కమీషనర్ తమ సిఫారసులలో పెర్కొన్నారు. వారి సిఫారసులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యథాతథంగా ఆమోదించింది. దాని ప్రకారం ఎక్కడయితే ట్రయిబల్ ఏరియాలో మలేరియా సోకి దానివల్ల బాధపడే ప్రాంతాలున్నాయో, అక్కడ మాత్రం బ్యాడ్ క్లయిమేట్ ఎలొవెన్సు యివ్వడానికివీలుంది. ఇపుడు ఇక్కడ ఆవిధంగా యివ్వడానికి వీలు లేదు. ఎక్కడయితే పరిశ్రమవల్ల పొల్యూషన్ ఏర్పడే అవకాశముందో అక్కడ పరిశ్రమలను పెట్టే యజమానులే బాధ్యత వహించాలని దాన్ని చట్టపరం చేయాలని ప్రభుత్వము పరిశీలన చేస్తున్నది.

డా. ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :— పొల్యూషన్ అనేది అపాయకరమైంది. మా ప్రాంతంములో కూడా కేపాల్ అనే ఫ్యాక్టరి వుంది. ఆ ఫ్యాక్టరి నుండి వచ్చే గాలివల్ల వాతావరణం కాలుష్యమై, చుట్టు ప్రక్కల గ్రామస్థులకు హానికరం కలుగుతున్నది దీన్ని పరిశీలన చేసి, ఎలొవెన్సు యిచ్చే దానికి ఏదైనా గైడ్‌లైన్స్ పెట్టి, అక్కడున్న వారికి సహాయపడే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—బ్యాడ్ క్లయిమేట్‌కు సంబంధించిన ప్రశ్న ఇది. వారడిగిన ప్రశ్న వేరు. పరిశ్రమల వల్ల ఏర్పడ్డ కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నాము.

శ్రీ బి. వెంకటేశ్వర రావు (మధిర) : ఈ పొల్యూషన్ విషయంలో గత సంవత్సరం ఇదే శాసన సభలో చర్చ జరిగింది. వెంటనే చర్య తీసుకొంటామని అన్నారు. ఇపుడు పరిశీలన చేస్తామని అంటున్నారు. ఈ పరిశీలన ఎపుడు పూర్తి అవుతుంది?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— నేను మనవి చేశాను. బ్యాడ్ క్లయిమేట్ అలోవెన్స్‌కు సంబంధించింది ఈ ప్రశ్న. పారిశ్రామిక పొల్యూషన్‌కు సంబంధించి పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారున్నారు. పరిశ్రమలవల్ల వాతావరణం కాలుష్యమైతే దాన్ని నివారించడానికి పరిశ్రమల యజమానులే బాధ్యత వహించేట్లు చూడాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆలోచన చేస్తున్నది.

శ్రీ జి. మల్లేష్ :— ఇది వాస్తవమైతే సిర్పూర్ కాగజ్‌నగర్ పట్టణంలో 8-40 a. m. బాడ్ క్లయిమేట్ ఏరియాస్‌లో ఉన్న ఉద్యోగులకు ఎలవెన్సు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. బెల్లంపల్లి ఏరియాలో ఉన్న ఉద్యోగులకు కూడా ఇవ్వాలని రిపోర్టులు ఉన్నాయి. ఫైనాన్సు మినిస్ట్రీకి సంబంధించిన డాక్యుమెంట్ కూడా వచ్చాయి. ఒక ప్రాంతానికి వర్తించదు అని ఇంకో ప్రాంతానికి వర్తిస్తుంది అని ఈ ద్వంద వైఖరి అర్థము లేదు. బెల్లంపల్లి ప్రాంతానికి కూడా ఆ ఎలవెన్సు ఇచ్చేట్లు ఎప్పటిలోగా చర్యలు తీసుకుంటారు?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— దీని విషయంలో ఇట్లా ఉంది "That the Bad climate is not artificially created by some industrial or other things. I refers to the long term generally not easily changeable, meteriological or industrial parameters Industrial polution canno be treated as the equivalent o the bad climate" ఇదండి వారు ఇచ్చినటువంటి నివేదిక.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) — బాడ్ క్లయిమేట్ ఉన్న చోట ఎలవెన్సు అడిగితే ట్రయిబల్ ఏరియా ఎమిటి? వాతావరణం కాలుష్యం అయినచోటికి దీనిని ఎక్స్‌టెండు చేస్తారా? బెల్లంపల్లి, రామగుండం, గోదావరి ఖని, కొత్త గూడెం ప్రాంతాలకు కూడా దీనిని ఎక్స్‌టెండు చేస్తారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈ ఎలవెన్స్ విషయం కూడా వేతన సవరణ సంఘానికి అప్పగించడం జరిగింది. వారు ఫైనల్‌గా చెప్పింది ఏమిటంటే ట్రయిబల్ ఏరియాలో అది కూడా మలేరియా ప్రాంతానికి మాత్రమే ఈ బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు పరిమితం కావలసి ఉంటుందని అని చెప్పారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి :— ఈ పారిశ్రామిక ప్రాంతాలు అన్నీ కూడా ఆదివాసీయుల ప్రాంతాలలోనే ఉన్నాయి. అక్కడ పరిశ్రమలు అభివృద్ధి చెందుతూ ఉన్నాయి ఈ వాతావరణ కాలుష్యం వల్ల ఆ పరిసర ప్రాంతాలలో ఉన్న ప్రజలు అరుబయట పడుకోలేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. కాలుష్య నివారణ కొరకు అనేక పర్యాయాలు రాష్ట్ర లెవెల్‌లో చర్చలు జరిగాయి. నిర్దుష్టంగా బెల్లంపల్లి, పాల్వంచ, కొత్తగూడెం ఇల్లెందు ఈ ప్రాంతాలు అన్ని ఆదివాసీయులు నివసిస్తున్న ప్రాంతాలే. అక్కడ వారి పంటలు పోతున్నాయి. ఆరోగ్యము పోతూ ఉంది. కాబట్టి ఆ వాతావరణ కాలుష్యనివారణకు నిర్దుష్టమైనఆలోచన ఏమైనా ప్రభుత్వానికి ఉందా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— దీనికి సెపరేటు ప్రశ్న వేస్తే చాల బాగుంటుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి — బెల్లంపల్లిలో ఏమి చేస్తారో చెప్పండి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— తమరు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయం ఇండస్ట్రియల్ పొల్యూషన్ నివారణకు సంబంధించిన దాంట్లో ప్రభుత్వం పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ అలి :— నిర్దిష్టంగా మీరు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఈ ప్రశ్న బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సుకి సంబంధించింది. వాతావరణ కాలుష్యం గురించి మీరు మరో ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :- మంత్రిగారి సమాధానంలోను గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలలోనూ స్పష్టంగా కనబడుతూ ఉంది. బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు అనేదానికి పరిశ్రమలవల్ల ఏర్పడినటువంటి కాలుష్యమునకు దానికి తేడా ఏమిటి ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— పారిశ్రామిక కాలుష్య నివారణ చేయాలి అనే దానితో ప్రభుత్వం పూర్తిగా ఏకీభవిస్తుంది దానికి ఆ ఫ్యాక్టరీ యజమానులనే బాధ్యులుగా చేయాలి అని శాసన పరంగా తీసుకురావడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఈ ప్రశ్నకు సమాధానంలో ఆ సమాచారం లేదు కాబట్టి వేరే ప్రశ్న వేసినట్లయితే సమాచారము అందించడానికి వీలుంటుందని మనవి చేశాను.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు :— ఇది క్రిస్టల్ క్లియర్ గా ఉన్నది. సమాచారం ఫింగర్ టిప్పులో ఉంచుకుని చెప్పాలి తప్ప కాలుష్యనివారణ విషయంలో మీరు ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు అని అడుగుతుంటే వేరే ప్రశ్న అంటారు ఏమిటి ? మీ అభిప్రాయం ప్రకారంగా పొల్యూషన్ కంట్రోలుకి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఇండస్ట్రియల్ పొల్యూషన్ కంట్రోలుకి వేరే మంత్రిగారు ఉన్నారు. వారు ఒక సమగ్రమైన సమాచారాన్ని తమకు అందించ గలుగుతారు. అందువల్ల వేరే ప్రశ్న ఇవ్వమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :— పర్టిక్యులర్ గా ఈ సింగరేణి కోలరీస్ బెల్టులో ఉన్న ప్రాంతంలో 300 కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరుగుతున్నటువంటి ఏరియాలో ఉన్న కార్మికులకు ఉద్యోగులకు ఎలవెన్సు ఇచ్చే పద్ధతి ఇప్పటికైనా ఆలోచన చేయడం లేదు. వాటి డెవలప్ మెంటు కొరకు 45, 50 కోట్ల రూపాయలు సెస్సు రూపములో వసూలు చేసిన డబ్బులు కూడా ఉన్నాయి. ఆ డబ్బును వినియోగించి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

(జవాబు లేదు.)

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు:—అధ్యక్షా, స్పష్టమైన సమాధానం రాలేదు అసలు ప్రశ్నను పారిశ్రామిక కాలుష్యాన్ని, వాతావరణ కాలుష్యాన్ని రెండింటినీ కలిపి చెప్పుతున్నారు, ఈ రెండూ వేర్వేరు బాడ్ క్లైమేట్ ఎలవెన్సు అనేది బహుశః ఫైనాన్సు మినిష్టరు గారికి ఈ ప్రశ్న పోయింది. బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు అనేది కార్మికులకు, ఉద్యోగులకు ఆయా ప్రాంతాలలో ఇచ్చే ఆనవాయితీ ఉంది. ఏ సిద్ధాంతం. ఏ నిబంధనల ప్రకారం ఇస్తున్నారన్నది విడదీసి చెప్పవలసి ఉంటుంది. పారిశ్రామిక కాలుష్యాన్ని అడిగినప్పుడు అది పరిశ్రమల మంత్రిగారు చెప్పుతారు. ఈ మంత్రిగారికి సంబంధం లేదు రెండింటినీ విడదీసి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్థిక మంత్రిగారు, పారిశ్రామిక కాలుష్యం కాకుండా బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు ఏమిటో చెప్పాలి. ఎక్కడ అయినా ఇస్తున్నారా? మన రాష్ట్రంలో గాని, మన దేశంలో గాని, లేదా ప్రపంచంలో గాని ఇస్తున్నారా? మన రాష్ట్రంలో ఇచ్చే ఎలవెన్సు ఉంటే ఎక్కడ అనుకున్నారు? ఎందుకు ఇవ్వడం లేదు? దానిపై చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:—అధ్యక్షా, కాలుష్యాన్ని నివారించే నిమిత్తం ఇటీవల మనం నియమించినటువంటి వేతనాల సవరణ కమిషన్‌కు ఈ ఎలవెన్సుకు సంబంధించిన వ్యవహారాన్ని అప్పగించడం జరిగింది. వేతనాల సవరణతో పాటు అన్ని ఎలవెన్సులతో పాటు బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు గురించి కూడా ఆ కమీషనర్ సిఫార్సు చేశారు. అందులో వారు స్పష్టంగా చేసిన సిఫార్సులు ఏమిటంటే, ఇక ముందు బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు ఇవ్వాల్సి వస్తే అది ట్రైబల్ ఏరియా అయి ఉంటే మాత్రమే ఇవ్వాలని, అది కూడా మలేరియా సోకిన ప్రాంతం అయితేనే వర్తించాలని వారు ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయడం జరిగింది. ఆ సిఫార్సులను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హిమాయత్‌నగర్):—ఎక్కడ ఇస్తున్నారో కనీసం మంత్రిగారికి తెలుసా? అని అడుగుతున్నాను మలేరియా సోకినా ఏరియా, ట్రైబల్ ఏరియా అన్నారు సరే మన రాష్ట్రంలో ఈ ప్రభుత్వం బాడ్ క్లయిమేట్ ఎలవెన్సు ఇస్తున్నది, ఎక్కడ ఇస్తున్నదీ మంత్రిగారికి తెలుసా? చెప్పమనండి? తెలిస్తే చెప్పమనండి? మేము అయినా చెప్పుతాము. స్పెసిఫిక్‌గా ఉంది దానికి సమాధానం రాకపోతే ఎట్లా?

(ఇంటరప్షన్)

CANCER HOSPITALS

7—

*2033–Q–Sarvasri G. Nagi Reddy (Dharmavaram), M. Gopala Krishna (Kakinada), C. Ramachandraiah (Cuddapah), and K. Veeraiah (Vemuru) :—Will the Minister for Medical and Health be pleased to state;

(a) whether it is a fact that 3 more Cancer Hospitals are being set-up in the State;

(b) if so, the places where they are going to be located ?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు) :— (ఎ) లేదండి. కాని, క్యాన్సర్ యూనిట్లు ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఉంది.

(బి) కర్నూలు, తిరుపతిలలో 1986–87లో ఏర్పాటు చేయడం, వరంగల్లు, గుంటూరులలో 1987–88లో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— హైదరాబాదులోని ఎమ్.ఎన్.జె. ఆసుపత్రిని రీజినల్ క్యాన్సర్ ఆసుపత్రిగా మార్పు చేయాలని కేన్సర్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ రెకమండ్ చేసిన మాట వాస్తవమా ? అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వారు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? దీనికి ఏమైనా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సహాయాన్ని గాని, ఏమైనా అడుగుతున్నారా ?

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, కేన్సర్ రీసెర్చి బోర్డు వారు మొత్తం దేశంలో 5 ప్రాంతాలలో రీజినల్ కేన్సర్ ఆసుపత్రులను ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. మిగతా నాలుగు చోట్ల అవి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. 5లో ఒకటి హైదరాబాదు - మెహిదీ నవాబ్ జంగ్ కేన్సర్ ఆసుపత్రి ఉంది. దానిని రీజినల్ కేన్సర్ ఆసుపత్రిగా రూపొందించడానికి చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని పలుమార్లు కోరడం జరిగింది. అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇప్పుడు నిధులు లేని కారణంగా దాన్ని రీజినల్ కేన్సర్ ఆసుపత్రిగా మార్చే ప్రతిపాదన ప్రస్తుతం విరమించుకున్నామని ఏదైనా వీలయితే, కావలసిన పరికరాలు మాత్రమే ఇవ్వడానికి మేము సహాయం చేస్తామని తెలియ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా, గత సంవత్సరం వరల్డు హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ వారు మన ఇండియాలో సర్వే చేస్తూ మన రాష్ట్రంలో నూటికి 12 మందికి కేన్సర్ వచ్చే అవకాశం ఉందని చెప్పడం జరిగింది. కాని, ఇక్కడ మనకు సదుపాయాలు లేవు. మద్రాసు రాష్ట్రంలో 22 కోబాల్టు ప్లాంట్స్ ఉంటే మన రాష్ట్రంలో మూడే ఉన్నాయి అని చాలా ఆందోళన వ్యక్తం చేసిన మాట వాస్తవమా ? దీనికి మీరు తీసుకున్న కార్యక్రమం ఏమిటి?

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ప్రతి సంవత్సరం 50 వేల మంది కేన్సర్ రోగులు కొత్తగా వస్తున్నారు. పాతరోగులు లత మంది ఉంటారు. మనకు కేన్సర్ యూనిట్స్ ఇప్పుడు ఎం. ఎన్. జె.తో బాటు విశాఖపట్నం, కాకినాడ కలుపుకుని మూడు చోట్ల ఉన్నాయి. ఇవి 9 వేల పేషంట్స్‌కు సరిపోతుంది. అయితే కొత్తగా వచ్చే రోగుల సంఖ్య 50 వేలు ఉంది. మన రాష్ట్ర అవసరాల మేరకు 25 కోబాల్టు యూనిట్లు కావాలని ప్రభుత్వం అంచనా వేయడం జరిగింది. ఈ కోబాల్టు యూనిట్లు ఈ

సంవత్సరం నిర్ణయించి, కర్నూలులో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా, విజయనగరం, గుంటూరు, వరంగల్ లలో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ఈ ఏడవ పంచ వర్ష ప్రణాళికాంతానికి ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్ లో దశలవారీగా ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయం ప్రభుత్వం తీసుకున్నది. ఈ కార్యక్రమానికి 23 టెలికోబాల్టు యూనిట్లు మన రాష్ట్రంలో ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ఎం.ఎన్.జె కేన్సర్ ఆసుపత్రిలో పోయిన సంవత్సరం 50 బెడ్స్ ఉంటే 100 బెడ్స్ ఎక్స్‌పాన్షన్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ టెలికోబాల్టు యూనిట్ ను కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి (కర్నూలు) :—అధ్యక్షా, కర్నూలులో కేన్సర్ ఆసుపత్రిని పెట్టాలని ప్రతిపాదించారు. మంత్రి సంతోషం వెలిబుచ్చుతూ ఇప్పుడున్న ఆసుపత్రిని ఎక్స్‌పాండ్ చేస్తారా? లేక సెపరేట్ బిల్డింగ్, సెపరేట్ [illegible] డెంటల్ గా చేస్తారా? దానికి కావలసిన అన్ని హంగులతో వసతులతో సెపరేట్ గా ఆసుపత్రిని అక్కడ ఏర్పాటు చేస్తారా?

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :—సెపరేట్ కేన్సర్ ఆసుపత్రి కాదు అధ్యక్షా. టెలిథెరపీకు సరిపడ బిల్డింగు నిర్మాణం జరిగింది. పూర్తి అయింది. టెలిథెరపీ యూనిట్ రేపో మంగళవారం ఇక్విప్‌మెంటు కూడా వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. బొంబాయికి వచ్చింది. అక్కడ నుంచి ట్రాన్స్‌పోర్టు చేస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరంలో ఇప్పుడు నిర్మాణం చేసిన బిల్డింగులో టెలిథెరపీ యూనిట్ ను ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :—కర్నూలులో ప్రత్యేకంగా కేన్సర్ ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేస్తారా అని......

(ఇంటరప్షన్)

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు :—ప్రత్యేక కేన్సర్ ఆసుపత్రి ఏర్పాటు చేస్తారా అంటే మొదటే లేదని చెప్పాను. కేన్సర్ యూనిట్‌ను మాత్రమే ఏర్పాటు చేస్తామని చెప్పాను.

శ్రీ ఐ.ఎస్. రాజు (కొత్తపేట) :—అధ్యక్షా, కేన్సర్ రోగులు ప్రతి సంవత్సరం సుమారు ఒక లక్ష మంది ఔట్ ఆఫ్ స్టేటు పోతున్నారు. 9 00 a,m.
కాకినాడ ఆసుపత్రిలో టెలికోబాల్టు యూనిట్ ఏదైతే ఉందో అది పనిచేయడం లేదు. సుమారు 15 సంవత్సరాల నుంచి ఇక్కడ ఉంది, ఇంతవరకు సరిగా పని చేసిన రోజు లేదు. కనీసం భవిష్యత్తులో అయినా దీన్ని రీప్లేస్ చేసి కొత్త టెలికోబాల్టు యూనిట్ ప్రతిపాదన ఉందా? తమ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

డా. ఎం.ఎస్.ఎస్. కోటేశ్వరరావు :—కాకినాడ టెలికోబాల్టు యూనిట్ 15 సంవత్సరాలుగా ఉన్న మాట వాస్తవము. 5 మాసాల క్రితం నుంచి అది చాలా చక్కగా పనిచేస్తున్నది. దానికి కావలసిన స్పేర్ పార్ట్స్ తెప్పించడం, రిపేర్ చేయడం జరిగింది. చక్కగా పనిచేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

డా. కె. వీరయ్య :— అధ్యక్షా, రేడియో తెరపీ యూనిట్స్ తేవటు ఇక్విప్‌మెంట్ తెస్తున్నారా? పర్చేజ్ కమిటీలో ఎవరున్నారు? దీనిలో మంచి నిపుణులను పెడుతున్నారా? లేక నాన్ అఫిషియల్స్‌ను కూడా పెడితే బాగుంటుంది. ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలి.

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు .— అధ్యక్షా, మనం కేన్సర్ యూనిట్స్‌ను కెనడా నుంచి తెప్పించుకోవడం జరుగుతుంది. బి.ఇ.సి. వారు దానికి ఏజెంట్స్.

డా. కె. వీరయ్య :—పర్చేజ్ కమిటీలో కేవలం ఎక్స్‌పర్ట్స్‌ను పెడుతున్నారా? నాన్ అఫిషియల్స్‌ను కూడా ఇన్‌వాల్వ్ చేస్తున్నారా?

డా. ఎం. ఎస్. ఎస్. కోటేశ్వరరావు :—ఇది గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ద్వారా తెప్పించడం జరుగుతుంది. దీనికి ప్రత్యేకమైన కమిటీ ఏమీ ఉండదు.

BRIDGE ON NAGAVALI RIVER

3—

*2674 Q.—Sri T. Seetharam (Amadalavalasa) —Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct a new bridge on Nagavali river at Bal sala Revu near Isukalapeta village in Amadalavalsa Mandal of Srikakulam District; and

(b) if so, the time by which it is likely to be started?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు) —

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ టి. సీతారామ్ :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా సులభంగా సమాధానం చెప్పారు. దీనికి అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఉంది. మా ఆందోళనంతా, రాజామ్ మొదలైనా అనేటువంటి బిజినెస్ కేంద్రాలు అక్కడ ఉన్నాయి, తరువాత షుగర్ ఫ్యాక్టరీ ముఖ్యంగా ఉంది. ఈ నది మీద వంతెన లేకపోవడం వల్ల సుమారుగా వంద కిలో మీటర్లు రౌండుగా నాటు బండ్ల ద్వారా తీసుకురావలసిన పరిస్థితి ఉంది. అంతేకాకుండా, ఈ నది మీద బ్రిడ్జి అనేది లేకపోవడం వల్ల ఆముదాలవలస, రాజాం, పలాస లాంటి వ్యాపార కేంద్రాలతో లయజాన్ అనేది పూరిగా దెబ్బ తిన్నది. తరువాత షార్టురూట్ అనేదానికి కూడా ఈరోజు ట్రాన్స్‌పోర్టు విషయంలో ఇంపార్టెన్స్ ఉంది. దీన్ని తిరిగి మంత్రిగారు పరిశీలించి వెంటనే నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకునేటటువంటి ఆలోచన ఉందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చేసిన సూచన చాలా మంచిదైనది. దీనికి రఫ్‌గా ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేయడం జరిగింది. దాదాపు కోటి రూపాయలు అవసరం అవుతాయని అంచనా వేయడం జరిగింది. నిధుల కొరత కారణంగా దీన్ని "లేదు" అనడం జరిగింది తప్ప ఇది అవసరం లేదని కాదు. బ్రిడ్జి నిర్మాణం ఎంతైనా అవసరం. అందుకని నిధుల అవసరాన్ని బట్టి తప్పకుండా పరిశీలించి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

డా॥ వి నర్సింహారావు (కొత్తూరు) :—అధ్యక్షా, ఈ నాగావళి నదిపై విజయనగరం జిల్లాలో తోటపల్లివద్ద డామ్ లీక్ అయిపోయింది. అక్కడ రోడ్ నిర్మాణం ప్రపోజల్ ఏమైనా ఉందా? ఉంటే, ఎన్ని లక్షలకు దాని ప్రపోజల్ చేస్తున్నారు? ఎప్పుడు? దయచేసి మంత్రిగారు తెలుపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :—అధ్యక్షా, కృష్ణతో సంబంధము ఉన్నవి. అవి బహుశః మాకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు. వేరే ప్రశ్న వేస్తే సమాధానం చెప్పగలను. అది బహుశ: వేరే జిల్లా అయి ఉంటుంది. నాగావళికి సంబంధించిన ప్రశ్న కాదు. కోటి రూపాయలు మాత్రం అంచనా వేయడం జరిగింది. రోడ్డుకు సంబంధించిన వివరాలు పంపిస్తే పరిశీలన చేస్తాము.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN VULLIPALEM PRIMARY CREDIT SOCIETY

4—

*4944 - Q— Sarvasri Simhadri Satyanarayana Rao (Secundrabad-Contonment) and K. Venkata Rao (Malleswaram) :—Will the Minister for Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Rs. 1,50,000/– has been misappropriated in Vullipalem Primary Credit Society, Koduru Mandalam of Avanigadda Constituency ;

(b) if so, the action taken in the matter?

సహకార శాఖ మంత్రి (శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు) :—(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదండి.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణరావు :— అధ్యక్షా, అక్కడ దాదాపు లక్ష 50 వేలు రూపాయలు మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగింది. సరిఅయిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఉందో లేదో తెలుసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :— అధ్యక్షా, ఈ సొసైటీలో అనుమానం వచ్చిన తరువాత, సెక్షన్ 52 ప్రకారం ఇన్‌స్పెక్షన్ చేయడం జరిగింది. సీనియర్ ఆఫీసర్ ఇన్‌స్పెక్షన్ చేయడం జరిగింది. ఆయన రిపోర్టు ఆధారంగా దీంట్లో లాప్సెస్ మాత్రమే ఉన్నాయి తప్ప మిస్ఎప్రాప్రియేషన్ ఏమీ లేదని రుజువు అయింది. అయినప్పటికీ, గౌరవసభ్యులు అనుమానాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు కాబట్టి, మళ్ళీ ఒకసారి సీనియర్ ఆఫీసరును పంపించి ఇన్‌స్పెక్షన్ చేయిస్తాము.

శ్రీ కె. వెంకట్రావు — అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఇప్పటికే మేము ప్రశ్న వేసి సుమారు రెండు నెలలు దాటినప్పటికీ ఇంకా ఎంక్వయిరీ వేసి మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ లేదని, లాసెస్ అని చెప్తున్నారు. కాని మేము ఇది మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగిందని స్పెసిఫిక్ గా ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. అట్లాంటప్పుడు ఎంక్వయిరీ వేసి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి. అందుకు బాధ్యులైన వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంతకు ముందు ఎంక్వయిరీ జరిగింది అన్నారు. ఆ ఎంక్వయిరీలో కూడా వారు మేనేజ్ చేసుకున్నారు వెంటనే ఎంక్వయిరీ వేసి చర్య జరిపించండి?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు :-- అధ్యక్షా, అందుచేత సభ్యుని సూచన మేరకు మళ్ళీ సీనియర్ ఆఫీసర్ ను పంపాము 15, రోజులలో రిపోర్టు ఇప్పించి తగిన యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘురెడ్డి - మంత్రిగారు లాసెస్ అంటున్నారు. అసలు ఆ లాసెస్ ఎలా వచ్చాయి అది పరపతి సంఘం ఏమేమి బిజినెస్ చేసింది? దేంట్లో ఈ లాసెస్ వచ్చినవని కనుగొనబడింది?

శ్రీ వై. రామకృష్ణుడు — అధ్యక్షా అప్పుడు, ఈ సొసైటీ ప్రొక్యూర్ మెంట్ చేయడం జరిగింది. ఆ ప్రొక్యూర్ మెంటులో కొంత డేమేజీ వచ్చి ఉంటుందని చెప్పడం జరిగింది.

(ఇంటరప్షన్)

Adulterated Pesticides

5--

*1877-Q —Sarvasri U Venkateswarlu (Bapatla), K. Veeraiah and V. Rambhupal Chowdary :— Will the Minister for Agriculture and Animal Husbandry be pleased to state:

(a) whether it is a fact that adulterated pesticides are being marketted in large scale in the State in general and in Guntur district in particular; and

(b) if so, the action taken to prevent the same?

వ్యవసాయ, పశు సంవర్ధన శాఖమంత్రి (శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి) :— (ఎ) రాష్ట్రంలో కల్తీ క్రిమి సంహారకాలను పెద్ద ఎత్తున మార్కెటు చేస్తున్న విషయం నిజంకాదు. ఏమైనప్పటికి కొందరు దొంగ వ్యాపారులు కల్తీ క్రిమి సంహారకాలను మార్కెటు చేయడానికి ప్రయత్నించిన కొన్ని కేసులను కనుగొనడం జరిగింది. పెద్దఎత్తున, విచక్షణా రహితంగా క్రిమి సంహారకాలను వినియోగించే గుంటూరు జిల్లా వంటి ప్రదేశాలలో కల్తీ క్రిమి సంహారకాలు మార్కెటు చేసిన సంఘటనలున్నాయి.

(సి) రాష్ట్రంలో కల్తీ క్రిమి సంహారకాల రవాణాను, సరఫరాను తనిఖీ చేయడానికి, నాణ్యత గల క్రిమి సంహారకాలు సరఫరా అయ్యేటట్టు చూడడానికి ఈ శాఖ 1965-66 వ్యవసాయ కాలంలో విశేష కృషి చేసింది. 5456 మచ్చులను సేకరించింది. క్రిమి సంహారక మందుల చట్టం నిబంధనల క్రింద ఈ మచ్చులను విశ్లేషణ చేశారు. ఈ మచ్చులలో నుండి 214 మచ్చులు నాసిరకంవిగా కనుగొనడం జరిగింది. ఈ విషయంలో న్యాయపరమైన చర్య ప్రారంభించారు. అది జరుగుతున్నది. అంతేకాకుండా, ప్రత్యేకంగా ఉండవలసిందిగా, అవసరమైనప్పుడు తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా జిల్లా అధికారులను హెచ్చరించడం జరిగింది. క్రమమైన తనిఖీలే కాకుండా గుంటూరు జిల్లాలో 1965 ఆగస్టు నుండి నవంబరు వరకు గల ముమ్మర ఖరీఫ్ కాలంలో మొత్తంగా 56 దాడులు జరిపారు. ఈ దాడులు, తనిఖీలలో 338 మచ్చులను సేకరించగా వాటిలో 48 మచ్చులు నాసిరకంవిగా గుర్తించారు. క్రిమి సంహారక మందుల చట్ట నిబంధనల క్రింద న్యాయపరమైన చర్య తీసుకొంటున్నారు. దాడులలో, ఈ చట్టం క్రింద నేరంగా రూ. 5.54 లక్షలు విలువగల క్రిమి సంహారకాలను స్వాధీనం చేసుకుని జుడీషియల్ కస్టడీలో ఉంచారు. కల్తీ క్రిమి సంహారకాల మార్కెటింగును నిర్మూలించడానికి సాధ్యమైన అన్ని చర్యలను తీసుకోవడం జరిగింది. ఈ చర్యలు ఇంక కొనసాగుతున్నాయి.

డా. కె. వీరయ్య .— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పిన భావాలతో నేను ఏకీభవించడం లేదు. గుంటూరు పట్టణంలో భారీఎత్తున పరిశ్రమల లాగా జరుగుతున్నాయి. ప్రతి బజారులో ఒక పరిశ్రమ వుంది. దన్ని పట్టుకోవడంలో ప్రభుత్వం విఫలం అయింది. వారు ఏదో సాంపిల్స్ పట్టుకున్నామన్నారు. 5,488 సాంపిల్స్‌లో 144 సాంపిల్స్ తప్పు ఉందని ఫలితం వచ్చిందని అన్నారు. ఇక్కడ కూడా కుంభకోణం వుంది. ఆ సాంపిల్స్ అనాలిసిస్‌కు పంపుతున్నారు కాని రిపోర్టు తప్పు ఇస్తారు. కేసు పెట్టడం కూడా తప్పుగా పెడతారు. ప్రాసిక్యూషన్‌కు సరిగా పెట్టరు. అటువంటి నిర్దోషిగా రుజువు అయిన పరిస్థితి కూడా వుంది. ఆ డిపార్టుమెంటు అలా వ్యవహరిస్తున్నది. అందుచేత, ఈ డిపార్టుమెంటు తీవ్రమైన చర్య తీసుకుంటే గాని, ఈ కల్తీ నివారణ జరగదు. ఒక ఎకరాకి కల్తీ మందులు వెయ్యి రూపాయల విలువగలవి వాడితే పంటలు రెండు వేలు నష్టపోవలసి వుంటుంది. ఎన్ని లక్షల ఎకరాలలో వాడితే అన్ని లక్షల ఎకరాలకు అన్ని వేల రూపాయలలో వచ్చి చినట్లయితే కోట్ల రూపాయలు ఈ కల్తీవల్ల నష్టం జరుగుతున్నది. దీన్ని మంత్రిగారు అతి తేలికగా తీసుకుంటున్నారు. తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి .— సుమారు 4000 దాడులుచేస్తే పెస్టిసైడ్స్ samples drawn – 344 analysed - 286, analysed misbranded—48 value of pesticides seized Rs. 5.54 ..గుంటూరు జిల్లాలో యిదంతా చేస్తున్నారు. ఇంకా ఉధృతంగా చేయాలంటే అభ్యంతరం లేదు. కోర్టుకు పంపుతాం. మనం చేయవలసినది చేస్తున్నాం. మనం తెచ్చిన శాంపిల్స్‌ని మరల ఛాలెంజి చేస్తే గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా లేబ్‌కు పంపితే కొన్ని బాగా వున్నాయని 9-10 a. m

చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఈ మధ్యలో డైరెక్టరు ఆఫ్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంటు, డైరెక్టరు ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ దీన్నిగురించి చర్చించి కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఎవరూ తేలికగా తీసుకోనడం లేదు. తీవ్రమైన విషయంగా తీసుకొంటున్నాం. మొత్తము 100 కోట్ల పెస్టిసైడ్స్ ఉపయోగిస్తున్నపుడు గుంటూరులోనే 20 కోట్లు వినియోగిస్తున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో ఈ కార్యక్రమాన్ని కాన్‌సెంట్రేట్ చేస్తున్నాం.

శ్రీ వి. రామభూపాల చౌదరి :— ఒకవైపున ప్రభుత్వం రైతులను కృంగతీస్తూంటే యింకొక వైపున క్రిమి సంహారక మందులు తయారు చేసేవారు రైతులను జలగల్లా పీడిస్తున్నారు. గుంటూరు పట్టణంలో ఉత్పత్తి అయ్యే నకిలీ క్రిమి సంహారక మందులు మన రాష్ట్రంలోనే కాదు యితర రాష్ట్రాలలో కూడా వ్యాపారం సాగుతోంది. కృషి ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ అనే సంస్థ గుంటూరులో 10 సంవత్సరాల నుంచి వుంది సహీద్ సాహెబ్ అనే గుంటూరు పట్టణ తెలుగుదేశం అగ్యక్షుడు నడుపుతున్న మాట వాస్తవమా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—ఆ విషయ మిక్కడ లేదు. స్పెసిఫిక్ ప్రశ్న అడిగితే చెబుతాను.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :—గత సమావేశాల కాలములో రూలు 74 క్రింద, 304 క్రింద కాని ఎన్ని విధాల ప్రయత్నం చేసినా ఈ క్వశ్చన్ అడ్మిట్ కాలేదు. ఈసారి అదృష్టవశాత్తు స్టార్డ్ క్వశ్చన్‌గా అడ్మిట్ అయింది. సీరియస్ ఇష్యూ. ఆ అపవాదు తొలగించడానికి ఎంక్వయిరీ చేయడానికి సి.బి.సి.ఐ.డి కి అప్పగించడానికి ఏమి అభ్యంతరం వుంది ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి:—వివరాలిస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాం. స్పెసిఫిక్ సమాచారమిస్తే ఎవరిమీదయినా ఎంక్వయిరీ వేస్తాం. వెబుదీసే ప్రశ్న లేదు.

శ్రీ వి. రామభూపాలచౌదరి :—స్పెసిఫిక్ ఎలిగేషన్ చేస్తున్నాం. నకిలీ క్రిమి సంహారక మందుల ఉత్పత్తి భారి ఎత్తున జరుగుతోంది. వారికి మద్రాసు లోను, బళ్ళారిలోను ఆఫీసులున్నట్లు రికార్డులో వుంది. ఇంత స్పెసిఫిక్ ఎలిగేషన్ వున్నపుడు . . . .

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఆ ఇన్ఫర్మేషన్ మంత్రిగారికివ్వండి. ఎంక్వయిరీ చేస్తామంటున్నారు కదా.

Sri R. Rajagopala Reddy :— I repeat number of times that I am prepared to act on the information he is going to give. What else do you want ?

శ్రీ వి. రామభూపాలచౌధరి :— అగ్రికల్చర్ డిపారుమెంటు వాటిని స్వాధీనం చేసుకోనడం జరిగింది.

శ్రీ పి. వెంకటపతి (సత్తెనపల్లి) :- ప్రశ్నలోని మొదటి భాగానికి మంత్రి గారు చెప్పింది సత్యదూరం. నాసి రకం మందుల ఉత్పత్తి విషయం బయట పడింది. గత సెషన్‌లో రెయిడ్ చేశాను. చిలకలూరిపేటలో బహిరంగముగా ప్రజలు ఇన్‌సెక్టిసైడ్స్ డబ్బాలు బయట పోసి, ఇవి కల్తీ అని రుజువు చేసిన మాట నిజమా ? ఆ రకంగా రుజువైతే వారిమీద చర్య తీసుకొన్నారా ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ? వారికి బదులు రైతుల మీద చర్య తీసుకొన్నారా ? ఆ మందులను బయటకు లాగినందుకు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—దాన్ని గురించి యిక్కడ లేదు. స్పెసిఫిక్ ప్రశ్న వేస్తే ఇన్ఫర్మేషన్ తెప్పించి జవాబు చెబుతాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి — గుంటూరు జిల్లాలో కల్తీ క్రిమి సంహారక మందుల ఉత్పత్తి పెద్ద ఎత్తున చలామణి అవుతున్న మాట వాస్తవమా అంటే కాదన్నారు. ఫలానా గ్రామంలో ఫలానా సంవత్సరంలో రైతులు బయటకు లాగిన మాట వాస్తవమా అంటే ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదంటే ఇక్కడ మంత్రిగారు ఉండేది ఉత్పన్నం కాదు. మేము అడగడం ఉత్పన్నం కాదు. మేము ఇక్కడ వుండి అడిగి ఏమి లాభము ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— భారీ ఎత్తున జరగడం వాస్తవం కాదు. అక్కడక్కడ కొంతమంది ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. భారీ ఎత్తున జరగడమనేది వాస్తవం కాదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— భారీ ఎత్తున అంటే సెంట్ పెర్సెంటు జరగడం లేదా అని కాదు. ఏదో కాలక్షేపానికి మాట్లాడుకొంటున్నామనే విధంగా వ్యవసాయ మంత్రిగారి స్వభావముగా వుంది. ఇంత ఆందోళనకరమైన పరిస్థితి వుంటే ఏదో మాదిరిగా అక్కడక్కడ వున్నాయనేది అర్థము లేని విషయం. చాలా ఆందోళనకరమైన పరిస్థితులున్నాయి. గుంటూరు జిల్లా రైతులను సమావేశపరచి మాట్లాడితే పరిస్థితి ఎంత తీవ్రముగా వుందో తెలుస్తుంది. దానిని మంత్రిగారు తేలికగా తీసుకొని ఒక మాదిరిగా వుందంటే ఎట్లా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— తేలికగా తీసుకొంటున్నామని చెప్పడం సరి కాదు. ఆయన ఆందోళన తెల్పితే సమస్య పరిష్కారం కాదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— దానికి నేను నా తీవ్రమైన అభ్యంతరాన్ని తెల్పుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— కోర్టుకు పంపాము. అక్కడ విషయం తేలాలి.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— మంత్రిగారు నన్ను కించపరుస్తున్నారు. చాల అభ్యంతరకరంగా మాట్లాడుతున్నారు. గౌరవ సభ్యుల గురించి వారు ఒక్కరు ఆందోళన చెందినందు వల్ల కాదు అంటున్నారు. ఈ ఆందోళన వెనుక ఈ సభ్యులు లేరు అనుకొంటే చాల పొరపాటు. రైతులు యావత్తు దీనిని అవమాన

కరంగా సుకొంటు ... తెలంగాణ ప్రాంతం ... రి సిఫ్టిపి ... లేను. నేను ఒక్కడినే ఈ విషయంలో ఉన్నానని మంత్రిగారు అంటున్నారు. అందరూ రెస్పాంస్ కావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆందోళన నా ఒక్కడిదే కాదు. దానిని మంత్రిగారు పరిగణించుకోవాలి. ఈ విధంగా ... దాన్ని ఒప్పుకోను. ... చెప్పకూడదు. ఇది నా వ్యక్తిగత ఆందోళన అని వారు చెప్పడం అవమానకరం.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— అంతా సమాజం ఆందోళన చెందుతున్నమని చెప్పే వారు అంత ఆవేశంతో మాట్లాడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— వారు మనస్సులకు ... నేను అటా కాదు.

9-20 a. m. మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— వెంకటపతిగారు స్పెసిఫిక్ ... మీద మంత్రిగారితో చెప్పారు. ఎంక్వయిరీ చేయించి ఏక్షన్ తీసుకుంటామని వారు సమాధానం ఇచ్చారు. ... ఏమిటి? ఆరోపణలను పరిశీలించి ఏక్షన్ తీసుకోమని నేను మంత్రిగారితో చెప్పారు. వారు ఏక్షన్ తీసుకుంటామని అన్నారు. ... దీని మీద?

శ్రీ ఎన్. రాఘురెడ్డి :— ... 214 సాంపిల్స్ చూస్తే కల్తీయని తేలాయని ఒప్పుకున్నారు. అటాగా 40లో 20 కల్తీయని చెప్పారు. వారు విచారణ చేయడానికి అక్కడికి పోయి ... గడిచి వచ్చారు ఇక్కడకు వచ్చి ఏమీ లేదని చెపుతున్నారు. ... ఏమి చర్య తీసుకోవడం లేదు. ఆ వేలాది రూపాయలు మందులు కొని ... ఉంటే కోట్లాది రూపాయల నష్టం అయిపోయిందని రైతులు ఏడుస్తూ చెపుతుంటే దీనిని చాలా తేలికగా తీసుకొని మాకు ఆందోళన ఉంది అంటే ఏమి చర్య తీసుకున్నారో దయచేసి చెప్పండి. కల్తీ మందులను ... కనుగొన్నాక ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? అవి అన్నీ పొజెషన్‌లో ఉన్నాయి అంటే ... ఏమిటి, మీరు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? దయచేసి అది చెప్పండి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— మేము పట్టిన కేసు కోర్టుకి నివేదిస్తాము కోర్టులు చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విషయాలు మీకు ... అయినా కొన్ని కేసులు విచారణ చేశారు, జైల్లో పెట్టారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంట్ విన్న తరువాత ప్రశ్నలు వేయండి. మినిస్టర్‌గారి సమాధానం ... వినకుండా ప్రశ్న వేస్తే ఎట్లా? విని, ... లేకపోతే అడగండి.

శ్రీ సి. వెంకటపతి :— ఎవరి మీదైతే ఆరోపణలు ఉన్నాయో వారి వద్ద విందులు ... కోవడం ... సూటిగా అడుగుతున్నాను. తీసుకున్న మాట వాస్తవమేనా?

శ్రీ ఆర్ రాజగోపాలరెడ్డి:— ఏమిటి, ఏమి అన్యాయమైన మాట మాట్లాడుతున్నారు. నేను ఎవరి దగ్గర విందులు తీసుకోలేదు, విందులకే ప్రశ్నే లేదు.

శ్రీ పి. వెంకటపతి:—ఇది ఏ డ్రామాలోది?

గౌరవ సభ్యుడు:— 'త్యాగరాజవిజయం' డ్రామాలోది.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి — స్పెసిఫిక్ ఎలిగేషన్—మేము అక్కడ ఉన్నటువంటి .. ...

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— రాంభూపాల్ చౌదరి గారు, మీరు చేసిన ఎలిగేషన్ మీద ఎంక్వయిరీ చేయిస్తా అని తీసుకుంటామన్నారు.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి:— డిపార్టుమెంటల్‌గా ఎంక్వయిరీ చేస్తే జరిగేది లేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు -I):—రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రికి లిఖిత పూర్వకంగా వ్రాసిన అర్జీ. తరువాత పేపర్ కటింగ్స్ ఉన్నాయి. 24 జీపులు, అగ్రికల్చర్ శాఖకు సంబంధించిన వాటిల్లో ఈ కృషి ఇండస్ట్రి మీద మూకుమ్మడిగా దాడి చేసి 24 వెహికిల్స్‌కు సరిపోయిన దొంగ మందులు స్వాధీనం చేసుకొని వెళ్లడం జరిగింది ఇది వాస్తవం కాదా? ఈ ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకుంది? నిర్మొహమాటంగా చెప్పాలి. అది ప్రభుత్వానికి కూడా తెలుసు. సి.బి.సి.ఐ.డి. ద్వారా విచారణ జరిపిస్తారా? ఈ చర్య తీసుకోకపోతే ఈ ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధిని శంకించవలసి వస్తుంది. లేక పోతే ఈ దొంగ మందులను తయారు చేసే వారిని ఈ ప్రభుత్వం రక్షిస్తోందని చెప్పవలసి వస్తుంది.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి —దాడులుజరిపి, దాని మూలంగా సాంపిల్స్ తీసుకొని తగిన చర్యలు తీసుకుంటున్నారు. దానిలో ఏమి ఉంది?

(శ్రీ మహమ్మద్ జానీ తన దగ్గర ఉన్న కాగితాలను తీసుకువెళ్ళి మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్‌కి చూపించారు.)

శ్రీ వాయిని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్):— మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ ఇండస్ట్రి ఎవరిది. వారి పేరయినా చెప్పగలుగుతారా? ఎక్కడైతే ఈ కల్తీ క్రిమిసంహారక మందులు తయారవుతున్నాయో, ఏ కంపెనీమీద దాడిచేశారో ఆ కంపెనీ యజమాని పేరు చెప్పగలుగుతారా ?

శ్రీ ఆర్ రాజగోపాలరెడ్డి :— వివరాలు లేవు కాని ఒక గుంటూరు జిల్లాలోనే 87 ఫార్ములేషన్ యూనిట్స్ ఉన్నాయి, రాష్ట్రం మొత్తములో 81 ఉంటే పెస్టిసైడ్స్ సేల్స్ పాయింట్స్ మొత్తం రాష్ట్రములో 10 వేల చిల్లర ఉంటే గుంటూరులో 5,400 ఉన్నాయి. వారు క్రిషి అగ్రోన్ అన్నారు. అది మైక్రో న్యూట్రిటన్ మాత్రలు తయారు చేస్తుంది. వివరాలు, పేర్లు ఇక్కడ ఏమీ లేవు.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని :— క్రిషి అగ్రో కెమికల్స్, గుంటూరు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— ఇక్కడ వివరాలు ఏమీ లేవు. సాంపిల్స్ కలెక్ట్ చేసి పరీక్షణకు పంపిస్తాము. భారీ ఎత్తున ఈ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తున్నాం.

శ్రీ మహమ్మద్ జాని :— రామకృష్ణ హెగ్డే, కర్నాటక ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ దొంగ మందుల విషయములో ఈ ప్రభుత్వానికి ఉత్తరం కూడా వ్రాసి ఉన్నారా.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— వారు అడిగిన ప్రశ్న ఏమిటంటే మీరు జరిపిన చర్యలు వివరించండని. నిర్ణయించే దానికి దాడులు జరిపి శాంపుల్స్ కలెక్ట్ చేసి పరీక్షణకు పంపించే కార్యక్రమం ముమ్మరంగా సాగిస్తున్నామని చెప్పాను. పెస్టిసైడ్స్ సేల్స్ పాయింట్ 5 ఉన్నాయి, పాముల్యేషన్ యూనిట్స్ 87 ఉన్నాయి. ఈ వివరాలు సేకరించాము ఏదైనా ప్రత్యేకంగా క్రిషి అగ్రో ఇండస్ట్రీస్ కాని ఇంకొకటి కాని యిలా చేస్తోందని చెపితే తప్పకుండా సమాచారం సేకరించి అందించడానికి చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎమ్. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :— తమరు దయచేసి ఈ క్వశ్చన్‌కు చాలా సమయం ఇచ్చారు. ఇది ఒకులాది రైతులకు సంబంధించిన సమాచారం. దీనికి సొల్యూషన్ ఏవిధంగా చేయాలనేది ప్రభుత్వం చూడాలని నేను తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. డిపార్ట్‌మెంటల్ ఎంక్వయిరీ అంటే మళ్లీ వచ్చిన ఫలితమే వస్తుంది స్పెసిఫిక్ ఎలిగేషన్ కావాలని మంత్రిగారు తెలివిస్తున్నారు. స్పెసిఫిక్‌గా సభ్యులు చాలా చెప్పారు. అయినా మంత్రిగారు ఇక్కడే నిర్ణయం తీసుకొని చెప్పాలని నేను అనను, అది భావ్యం కూడా కాదు. కర్నాటక ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ విషయంలో మన రాష్ట్రానికి ఒక లెటర్ కూడా వ్రాశారు కర్నాటక రాష్ట్రములోని వ్యవసాయదారులు అందరూ ఈ మందుల వల్ల నాశనం అయిపోతున్నారని వ్రాశారు. ఇలా చేస్తే మన రాష్ట్రానికి ఒక చెడ్డ పేరు వస్తుంది కాబట్టి దీనిని బంద్ చేయాలంటే సి.బి.సి.ఐ.డి. ద్వారా ఎంక్వయిరీ చేసి దీనికి ఫుల్‌స్టాప్ పడితే మన రాష్ట్రానికి క్షేమం మంచిది దీనికి మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటే రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి గుంటూరు జిల్లాకే కాకుండా రాష్ట్రమంతటికి మంచి పేరు వస్తుంది రైతుల శ్రేయస్సు కూడా మంచిదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి — చాలా సంతోషం. దీనిని చాలా తీవ్రమైన సమస్యగా మేము కూడా తీసుకున్నాము. ఇది ఈనాడు పుట్టినది కాదు గత 10 ఏళ్ల నుంచి ఫట్టి పెరుగుతున్నది. ఇంత కాలం ఏమిటి చేస్తున్నారో కాని ఈనాడే అంతా ఆ దోశన వెలిబుచ్చుతున్నారు తీవ్రమైన చర్యలు ఈ విషయములో తీసుకుంటాము. దాడులు జరిపాము, కేసులు పెడుతున్నాము. ప్రతిపక్ష నాయకులు సూచించినట్లు తగు చర్యలు తీసుకొని వీటిని నివారించే ప్రయత్నాలు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— సి.బి., సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ జరిపిస్తారా ? . ..

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — ఎంక్వయిరీ చేయించి తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకుంటామని మంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత ఏమిటండీ ?

శ్రీ పి. వెంకటపతి:— అస్పష్టంగా చెబితే మేము ఒప్పుకోము. 9-30 a.m

(ఇంటరప్షన్)

Sri R. Rajagopala Reddy:-I take serious objection to what Mr Venkatapathi says. No, he cannot talk like that If he gives specific allegation, I will take action.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—కఠినమయిన చర్యలు తీసుకుంటామని వారు సమాధానం ఇచ్చారు.

Sri R. Rajagopala Reddy:-This is not the way a Member should talk like that. I take serious objection..

(ఇంటరప్షన్)

మీకే కాదు ఆందోళన మాకూ ఉంది. స్పెసిఫిక్‌గా ఏమయినా సూచన లుంటే ఇవ్వండి. మీకంటే మేము కూడా తీవ్రంగా మాట్లాడగలము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—చేసిన దాని మీద తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొంటామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేయించగలనని అన్నారు. మీరు అడిగిన దానికి సమాధానం ఇచ్చారు

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— దయచేసి గౌరవ శాసన సభ అధ్యక్షుల వారి దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకురావాలనుకుంటున్నాను. ఈ శాసన సభలో ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో కానీ, ఇతర సందర్భాలలో కానీ సభ్యులు మాట్లాడుతున్నప్పుడు కానీ, గౌరవ మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతున్నప్పుడు కానీ ఆ విషయాన్ని బట్టి, క్రిమి సంహారక మందులలో కల్తీ అవుతున్నాయంటే, అవి కొద్దిగా తయారయినా అది ద్రోహమని, రైతులపట్ల అన్యాయం అని వారికట్ల కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటే సమంజసం అని అన్నప్పుడు మంత్రిగారు కనీసం ప్రజలపట్ల సానుభూతితో చర్య తీసుకుంటాము అని కానీ, తీసుకున్నాము అని కానీ, ఆ దుర్మార్గాన్ని ఖండించే, స్ఫురించే ధోరణిలో వాడినట యితే బాగుండేది కానీ ఆ విధంగా లేదని చెప్పవలసి వస్తున్నందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను. గౌరవ మంత్రిగారుఇచ్చినసమాధానంలో చాలా టెక్నికల్‌గా మెకానికల్‌గా కొద్దిగాకల్తీ ఉంది అంతా లేదు అని మొదట అన్నారు. మరలా ఇప్పుడు తీవ్రమయిన చర్యలు తీసుకొంటాము అన్నారు. మొదట తగిన చర్య తీసుకొంటాము అన్నారు. కాబట్టి వారు సమాధానం చేప్పే ధోరణి సమస్య పట్ల సభ్యుల ఆందోళనను అర్థం

చేసుకొని సభ్యులను సంతృప్తి పరచే విధంగా ఆలోచించే విధంగా ఉండాలి కానీ, ఒక విధంగా ప్రక్కదారి పట్టించి, సమర్థించేట్లుగా, సమర్థింపు ధోరణి స్ఫురించే విధంగా ఉండడం విచారకరం. ఇకముందయినా ఇటువంటి పద్ధతిలో కాకుండా సమస్యను అర్థం చేసుకొని దానిపట్ల ప్రజాభిప్రాయాన్ని ఆకళింపు చేసుకొని సమాధానం చెప్తే భావ్యంగా ఉంటుంది. సీరియస్‌గా చర్య తీసుకొంటాము అన్నారు. క్రైం బ్రాంచ్ ఎంక్వయిరీ పెట్టించండి. అనేక విషయాలలో ఇదివరకు అలా చేసి ఉన్నారు. జుడిషియరీ ఎంక్వయిరీ అక్కరలేదు. క్రైం బ్రాంచ్ ద్వారా దీని పైన సమగ్రమయిన ఎంక్వయిరీ చేయించి ఒక నెల రోజులలో, రెండు నెలలలోగా కఠినమయిన చర్య తీసుకొంటామని చెప్పండి. మీది ఏమి పోయింది ? మాది ఏమి పోయింది ? దుర్మార్గాన్ని ఖండించడం మీ ప్రభుత్వ విధానం కదా ? మేము కోరేది అదే. ఇంత చర్చ, ఇంత అనుమానం, ఇంత ఆందోళన సభలో రావడానికి ఆస్కారం లేదు. ఇదంతా తమరి సమాధాన విధానం పైన ఆధారపడి బయలుదేరినది తప్ప వేరే కాదని చెప్పడానికి మరొకసారి విచారంగా మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట్):—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య యొక్క తీవ్రతను బట్టి, ఏదో దీనిని ఆషామాషీగా, కాలం గడిపే విధంగా చూడడం అనే పద్ధతి న్యాయం కాదు. మంత్రిగారు ఆ విధమయిన వైఖరి తీసుకొని, సభలో నవ్వులపాలు కావడం చాలా దురదృష్టకరమయిన విషయం. ఇప్పటికయినా సి.బి., సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీకి దీనిని అప్పచెప్పండి. బహిరంగంగా విచారణ జరిపించండి ఎవరిమీద ఎవరికి అనుమానాలు ఉన్నా, వారిని దరఖాస్తులు పెట్టుకోమనండి. ఆ అవకాశం ఇవ్వండి. వచ్చిన ఆరోపణల మీద కనీసం రెండు, మూడు నెలలలో నిర్ణీత గడువు లోపల, లేకపోతే ఒ లయాపన జరిగి సంవత్సరాలు పడతాయి కనుక గడువు పెట్టి ఖచ్చితమయిన విధానంతో చేయండి. ఇంతవరకూ చాలా జరిగినవి ఉన్నాయి. బహిరంగ విచారణ జరపమనండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:—అధ్యక్షా, కత్తి ఉన్నట్లు బయట పడిందనీ, కత్తి జరిగినట్లు కనుగొన్నామనీ అన్నారు. ఏమి యాక్షన్ తీసుకొన్నారు అంటే— చిలకలూరిపేటలో జరిగిందని సభ్యులు, ఇంకొక చోట జరిగిందని ఇంకొకరు చెబితే, పట్టుకొన్నారా అని అడిగితే, పట్టుబడి ఉంటే చర్యలు తీసుకొని ఉంటారు అంటే ఇదా సమాధానం ? మరి మనం ఉన్నది ఎందుకు అనే ప్రశ్న ఉత్పన్నం అవుతుంది. ఇంత పెద్ద ఎత్తున కత్తి జరిగిందని సభ్యులు ఆందోళనగా ఉన్నారనేది కూడా లేకుండా మీకన్నా మాకు ఎక్కువ ఆందోళన ఉందని వారు అంటున్నారు. ఆందోళనగా ఉంటే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ? వారిపైన ఫలానా చర్యలు తీసుకొన్నామని వారిని సమాధానం చెప్పమనండి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ డి. వీరయ్య చౌదరి (పొన్నూరు):—అధ్యక్షా, చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు, అమాత్యులు తమ ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. తమరు కూడా మనస్తాపంగా ఉన్నారు. అయితే అసలు విషయాన్ని డైవర్టు చేయడం జరిగింది.

క్రిమిసంహారక మందులు అడల్టరేషన్ విపరీతంగా జరుగుతోంది అనే విషయంలో వేల సంఖ్యలో ప్రయోగశాలలకు శాంపిల్స్ పంపిస్తున్నాము. విజిలెన్సు శాఖ వారు కానీ, డిపార్టుమెంటు వారు కానీ కల్తీ మందుల తీవ్రతను ధృవీకరణ చేసింది 10 శాతం మాత్రమే, వస్తున్నాయి. ప్రయోగశాలలలో న్యాయం జరుగుతున్నదా ? కరక్టు ఎనాలిసిస్ జరుగుతున్నదా ? దానిలో లోపం జరుగుతుంటే వాటిని ఏవిధంగా సరిదిద్దాలి అనే విషయాన్ని మాత్రం పరిశీలించమని అమాత్యులవారిని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను. ఇవంతా చాలా టైము తీసుకొంటుంది. ప్రజలలో రైతాంగంలో కూడా అపోహాలు ఉన్నాయి. కాబట్టి ఈ విషయం కూలంకషంగా పరిశీలన చేసి రైతాంగానికి న్యాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. చట్టపరమయిన చర్యలు తీసుకోవాలంటే కోర్టుకు పోతున్నారు. చట్టాన్ని సవరించి ప్రభుత్వ పరంగా కల్తీ మందులు తయారు చేసేవారి మీద కఠిన చర్యలు తీసుకోవడానికి వీలుగా శాసన సభ ద్వారా చట్టాన్ని సవరించి, తీవ్రమయిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా, గౌరవ సీనియర్ శాసన సభ్యులు, రాజేశ్వరరావుగారు, బాగారెడ్డిగారు, రాఘవరెడ్డిగారు, ఓంకార్‌గారు చాలా విషయాలు చెప్పారు. నేను మొదటి నుంచి చెప్పేది ప్రభుత్వం కూడా చాలా తీవ్రమయిన తపనకు గురవుతున్నదని. అనేక చర్యలు తీసుకొన్నప్పటికీ కల్తీని నివారించలేకపోతున్నాము. సాంపిల్స్ డ్రా చేయాలి, విశ్లేషించాలి. జాప్యం జరుగుతోంది వేల సంఖ్యలో శాంపిల్స్ పంపిస్తే, పదుల సంఖ్యలో కల్తీ అయ్యాయని చెప్పడం జరుగుతోంది. దాడులు జరిపినప్పుడు కూడా అనేక శాంపిల్స్ డ్రా చేసారు. అన్నీ సక్రమంగా జరిగాయా అన్నప్పుడు, ఈ విషయాన్ని తీవ్రంగా ఆలోచించి ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంటు డైరెక్టరు గారికి తెలియ జేయడం జరిగింది. నన్ను సమాధానం పూర్తిగా చెప్పనివ్వకుండా అడ్డు తగిలి ప్రశ్నలు వేయడం చేశారు. మంచిది కాదు. ఈ విషయం గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించి ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంటు డైరెక్టరు, డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ కూడా చర్చించి కొన్ని సూచనలు చేసారు. మనం ఇచ్చిన శాంపిల్స్ ఎక్కడో విశ్లేషించి పంపిస్తే, వాటిని ఢిల్లీకి పంపవలసిన అవసరం ఉంది అందుచేత సెంట్రల్ లాబరేటరీని పెట్టాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. అనేకమయిన ఆలోచనలు చేస్తున్నాము. అక్కడక్కడా కల్తీ జరుగుతోంది. దీనిని ఏమి చేయాలి ? ప్రతిచోటా జరుగు తోంది అంటున్నారు. మేము కూడా ఆందోళన చెందుతున్నాము మేము గట్టిగా చెప్పనందువల్ల, మాకు ఆందోళన లేదని, వారికే ఆందోళన ఉందని చెప్పడం న్యాయం కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్)

అందువల్ల ఇక్కడ సెంట్రల్ లేబరేటరీని పెట్టాలని యోచన చేస్తున్నాము. మనం ఎక్కడికయినా పంపిస్తే, కల్తీ ఉన్నా లేదని చెప్పడం జరుగుతోంది. కాబట్టి దీనివల్ల ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి మన రాష్ట్రంలో సెంట్రల్

లాబరేటరీ పెట్టి, ఎక్కడయితే మంచి ఉద్యోగులు, నిజాయితీపరులు ఉన్నారో వారిని ఆ ఉద్యోగాలలో వేసి తగిన చర్యలు తీసుకొంటాము. సి.బి., సి.ఐ.డి. ఎంక్వయిరీ వేయడానికి ప్రభుత్వం వెనుకాడదు.

(ఇంటరప్షన్)

9-40 a.m. మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—క్వశ్చన్ అవర్ అయిపోయింది. మిగతావి టేబుల్ మీద పెట్టడం జరుగుతుంది.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకర రావు :—మిగతా వాటికి సమాధానాలు చెప్పించండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—ప్రశ్న వేసిన వారికి అయినా కనీసం ఒక సప్లిమెంటరీ అయినా ఎలవ్ చేసే సంప్రదాయం ఉంది. దానిని కొనసాగించండి. రోజూ ఒక రూల్ పాటిస్తారా ?

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి) :—క్వశ్చన్ వేసిన వారికి ఒక సప్లిమెంటరీ ఇవ్వండి.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN POLICE DEPARTMENT

6—

* 4659-Q.—Sarvasri V. Sreeramulu, V. Jaipal (Parakal) and G. Mallesh:—Will the Minister for Home be pleased to state :

(a) whether it is a fact that there was a scandal involving 60 Lakhs of rupees in the Khammam District Police Department during the last three years; and

(b) if so, whether any enquiry was conducted in the matter and the findings thereof ?

హోం, శాసన నిర్మాణ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు):—(ఎ) మరియు (బి) విడి భాగాల కొనుగోలు, వాహనాల మరమ్మతులు మొదలైన వాటిలో జరిగిన కొన్ని అవకతవకలు గురించి రెండు శాఖాపరమైన విచారణలకు ఉత్తరువు చేయడం జరిగింది. ఖమ్మంలో లోగడా మోటారు రవాణా అధికారిగా పనిచేసి, ప్రస్తుతం రిజర్వు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరుగా పని చేస్తున్న శ్రీ వి. సర్వేశం అందుకు బాధ్యుడై వున్నట్లు ప్రాథమిక విచారణలో వెల్లడయింది. ఆ విచారణలు కొనసాగుతున్నాయి. అవి పూర్తయిన తరువాత శ్రీ సర్వేశం వల్ల ఎంత మొత్తం అవకతవక జరిగింది తెలుసుకోవడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :—అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఎక్కువ విడి భాగాల కొనుగోలు, మరమ్మత్తుల విషయంలో అవకతవకలను గూర్చి మంత్రిగారు చెప్పారు స్పష్టంగా. కాని వాహనాల యొక్క మిస్‌యూజ్, పెట్రోల్, డీజిల్ మిస్‌యూజ్‌కు సంబంధించిన అవకతవకలు సుమారు రూ. 60 లక్షలకు, పోలీసు యంత్రాంగం ఇన్వాల్వ్ అయినట్లుగా పత్రికలలో వచ్చింది. ఎంక్వయిరీ చేయిస్తున్నామన్నారు. ఎప్పుడు చేశారు ? కేవలం సర్వేశం, రిటైర్డ్ మోటారు రవాణా అధికారినే బాధ్యుడిగా చేసే పద్ధతిలో చేశారా ? ఎస్.పి. మిగతా పోలీసు అధికారుల ఇన్‌వాల్వ్‌మెంట్ విషయంలో ఎంక్వయిరీకి టర్మ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ ఇచ్చారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— 1982 నుండి 85 వరకూ ఖమ్మం జిల్లాలో పోలీసు శాఖ క్రింద ఖర్చయింది. రూ. 60 లక్షలు కాదు, రూ. 45 లక్షలు. మోటారు రవాణా అధికారిగా సర్వేశం పని చేశారు. ఖమ్మం జిల్లా ఎస్. పి., ఎడిషనల్ ఎస్. పి. కంప్లయింట్ చేశారు. రెండు డిపార్ట్‌మెంటల్ ఎంక్వయిరీలు వేశాము. సభ్యుడు చెప్పినట్లు, పెట్రోలు వాడకం విషయంలో కాని, బిల్లుల టాంపరింగ్ జరిగితే తెలుసుకొని, ఎంక్వయిరీలో తేలిన తరువాత దానికి కారణమైన వారిపై చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం వెనుకంజ వెయ్యదు అని మనవి చేస్తున్నాను. డిపార్ట్‌మెంటల్ ఎంక్వయిరీ కాగానే తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

AROMATIC AND HERBAL PLANTATIONS

8—

*4774-Q.—Sri Kudupudi Prabakara Rao:—Will the Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to develop aromatic and herbal plantations in forest areas ; and

(b) if so, the places selected for them ?

అటవీ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి):—

(ఎ) లేదండి.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :— అధ్యక్షా, ప్రస్తుతానికి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ ద్వారా కార్యక్రమం జరగకపోయినా, ఫారెస్ట్ ఏజెన్సీ వచ్చే అనేకం సుగంధద్రవ్యాలు మూలికలకు ఉండి. దానికి కావలసిన వాతావరణం అరకు వేలీ, రంపచోడవరం, మారేడుమిల్లిలలో ఉంది. కాఫీ తోటలకు, మిగతా కమర్షియల్ క్రాప్స్‌కి పెంపడానికి వీలు కల్పిస్తున్నారు. వీటికికూడా ఏమైనా ప్రత్యేకమైన ప్లాన్స్ వేసే ప్రతిపాదన ఉందా ?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు కాఫీ, ఇతర పంటలకు ఇస్తున్నట్లుగా, ఫారెస్టు డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ వారు ఏదైనా సహాయం చేస్తారా అనేది పరిశీలించడం జరుగుతుంది.

MINING OPERATIONS

9—

*3350-Q.-Sri V. Rambhupal Chowdary :—Will the Minister for Law and Mines be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the mining operations are not being carried out on scientific lines;

(b) whether the Government is aware that there are no proper safety measures at underground mining operations ; and

(c) if so, the steps taken by the Government to provide safety measures?

న్యాయ, గనుల శాఖామంత్రి (శ్రీ హెచ్. బి. నర్సాగౌడ్) —

(ఎ) లేదండీ.

(బి) లేదు.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :— మైనింగ్ ఆపరేషన్స్ సైంటిఫిక్‌గా చేస్తున్నారా అంటే లేదని అన్నారు దురదృష్టం. ఇప్పుడైనా ఆ రకంగా చేసి కొన్ని కోట్ల విలువ చేసే మినరల్స్‌ని వృథా పోకుండా చేయడానికి కృషి చేస్తారా ? అండర్ గ్రవుండ్ మైన్స్‌లో ఎంతో మంది చనిపోయిన ఉదాహరణలున్నాయి. మైనింగ్ కార్పొరేషన్‌కి సంబంధించి జరిగాయి. సేఫ్టీ ఉందని మంత్రిగారు అనడం దురదృష్టం ఇప్పటికైనా అటువంటి ప్రమాదాలు జరగకుండా ఏమి చర్యలు తీసుకొంటారు ?

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సాగౌడ్ :— గౌరవ సభ్యుడు మనవి చేసినట్లు ఎటువంటి అవకతవకలు జరగడం లేదు. డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ మైన్స్ అండ్ సేఫ్టీ ..

శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి :— యాక్సిడెంట్స్. అవకతవకలు కాదు.

శ్రీ హెచ్. బి. నర్సాగౌడ్ :— డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ మైన్స్ అని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఆఫీసు ఉంది. అది తగిన చర్యలు తీసుకొంటుంది ఎప్పటికప్పుడు గనులను, కార్మికుల సంక్షేమాన్ని చెక్ చేస్తుంది. ఎక్కడ సేఫ్టీ మెజర్స్ లేకపోతే, అక్కడ వారికి ఛార్జిషీట్స్ ఇవ్వడం, కాంపెన్‌సేషన్ ఇవ్వడం, బాధ్యులపై కేసు వేయడం జరుగుతుంది. ప్రమాదాలు జరిగితే స్పెసిఫిక్‌గా వాటిని నా దృష్టికి తెస్తే, తప్పక చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

HOUSING COMPLEX FOR CYCLONE REPATRIATES

10—

*3317-Q.–Sarvasri P. Venkatapathi, P. Ramaiah (Nidumolu), N. Raghava Reddy and A. Lakshminarayana (Miryalaguda):–Will the Minister for Textiles be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Housing colony built for the rehabilitation of Cylone repatriates attached to the Sathavahana Cooperative Spinning Mills, Sathenapalli, Guntur Dist., in November, 1985 is in poor condition;

(b) whether it is also a fact that the displaced persons rehabilitated and employed in the above spinning mill ; and

(c) if so, the action taken in this regard to improve the conditions of the said colony?

చేనేత, జౌళి, పట్టు పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి) :—

(ఎ) లేదండీ

(బి) అవునండీ.

(సి) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, లేదండి అనే సమాధానం సరికాదు. 9-50 a. m.
కట్టిన ఇళ్ళన్నీ కారిపోతున్నవి. సైక్లోన్‌లో కాందిశీకులను కొట్టూతూ వుంటే వారు పారిపోయి ఇక్కడకు వచ్చారు. ఇక్కడ కూడా వాళ్ళకు నిలవ నీడ లేకుండా పోతే ఎలా ? వాళ్ళకు ఇచ్చిన డబ్బును మూలధనంగా పెట్టుబడిపెట్టి నూలుమిల్లు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది వాళ్ల మూలధనంతో ఏర్పాటు చేసిన నూలుమిల్లులో పనిచేసే వారికి అక్కడ నివసించడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు నూలు మిల్లు వారు చేశారు. కానీ కంట్రాక్టర్స్ మొత్తం సిమెంటు అమ్ముకొని ఆ ఇండ్లను ఇసుకతో కట్టినందువలననేమో నివసించడానికి వీలు లేకుండా ఎప్పుడయినా కూలిపోవడానికి సిద్ధంగా వున్నవి. ఈ విషయం గురించి నేను మూడు నాలుగు సార్లు ఈ సభలో రెయిజ్ చేశాను. ఆరు మాసాలకు, సంవత్సరానికి ఇదే విషయాన్ని ప్రస్తావన చేస్తూ వుంటే ఒకే రకమైన సమాధానం వస్తూవున్నది. కనీసం ఈ క్రొత్త మంత్రిగారయినా ఒక అడుగు ముందుకు వేసి సరైన సమాధానం చెప్పగలరని ఆశిస్తున్నాను

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :— సత్తెనపల్లిలో వున్న కో-ఆపరేటివ్ స్పిన్నింగ్ మిల్లులో పని చేసే శ్రీలంక రిపేట్రియేట్స్ కొరకు గృహసముదాయాన్ని నిర్మించడానికి 28 లక్షల 77 వేల రూపాయలు 1980 వ సంవత్సరంలో కేటాయించడం జరిగింది. గుంటూరు జిల్లా కలెక్టర్ అక్కడ వున్న ఎస్. సి. ఎస్. టి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ వారికి ఈ పనిని అప్పగించడం జరిగింది. ఒక్కొక్క ఇంటికిగాను ఒరిజినల్ ఎస్టిమేట్స్‌లో 7,400 రూపాయలు శాంక్షన్

అయివున్నది. 1982 వ సంవత్సరంలో 312 ఇండ్ల నిర్మాణం ఎస్. సి. ఎస్. టి. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ వారికి అప్పగించడం జరిగింది. వారి పనిలో ప్రోగ్రెస్ లేనందు వలన 1982 వ సంవత్సరం నవంబర్‌లో 312 ఇండ్లకు గాను 200 ఇండ్ల పనిని ఈ మహాకాళ స్పిన్నింగ్ మిల్స్ వారికి అప్పగించడం జరిగింది. వారు ఈ 200 ఇండ్ల నిర్మాణం పని 1984 వ సంవత్సరం మార్చి నెల నాటికి పూర్తి చేసి 200 ఇండ్లను నిర్వాసితులకు అప్పగించడం జరిగింది. ఆ 200 ఇండ్లలో చేరిన శ్రీ లంక రిపేట్రియేట్స్ దగ్గర నుంచి కేవలం 16 ఇండ్లలో మాత్రం చెమ్మ వస్తుందనే కంప్లైయింట్స్ వస్తే ఆ ఇండ్లు రిపేరి చేయడానికి గాను 3,000 రూపాయలను ఖర్చు చేయడం జరిగింది. మిగిలిన 112 ఇండ్లలో ఎస్. సి. ఎస్. టి కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ వారు చేపట్టిన వాటిలో కొన్ని కంప్లయింట్స్ వచ్చినవి. తలుపులు, కిటికీలు పెట్టలేదని కంప్లయింట్స్ వచ్చినవి. అక్కడ ఇంతకు ముందు పెట్టిన తలుపులను, మొదలైన వాటిని కొంత మంది తీసుకెళ్లడం జరిగింది. అందుకు వారు రిపేట్రియేట్స్ ఇండ్లలో చేరితేనే ఇవన్నీ తలుపులు, కిటికీలు బిగిస్తామని కొంత కాలం జాప్యం చేయడం జరిగింది. ఎవ్వరయినా ఇండ్లలో చేరి ఇవన్నీ జాగ్రత్తగా కాపాడుకొంటే వుంటాయి. కొంత వాస్తవంగా అక్కడక్కడా చెమ్మ వస్తున్న సంఘటనలు కొన్ని వున్నాయి. ఈ 112 ఇండ్లలో 12 ఇండ్లు మాత్రం ఆక్యుపై చేయలేదు. అవి ఆక్యుపై చేయనందుకు గల కారణాన్ని కూడా మేము విచారించినాము. అక్కడ ప్రక్కనే బరియల్ గ్రౌండ్ వున్నందువలన కాంపౌండ్ వాల్ కట్టాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ఇవన్నీ ఎందుకు చెబుతున్నానంటే ఇప్పుడు ఎస్కలేషన్ చార్జి పెరిగింది. మెటీరియల్ కాస్ట్ పెరిగింది. ఒక లక్షా 75 వేల రూపాయల ఒరిజనల్ ఎస్టిమేట్స్ కాస్ట్‌లో పెట్టినా స్పిన్నింగ్ మిల్స్ యొక్క నిధి నుంచి డబ్బును తీసుకొని ఖర్చు చేసినారు. ఈ పనులన్నీ చేయుటకు కొరకు అప్పుగా లక్షా 75 వేల రూపాయలు కావాలని ఎస్. సి., ఎస్. టి. బిల్డింగ్ సొసైటీవారు అడిగినట్లు కలెక్టర్‌గారు ఇదివరకే చెప్పినారు. కలెక్టర్ నిధిలో నుంచి 50 వే రూపాయలు మంజూరు చేసినారు మిగతా డబ్బు కూడా తొందరలో వస్తుంది తీసుకొనిపోయిన తలుపులు, కిటికీలు వాటి స్థానంలో క్రొత్తవి బిగిస్తారు. లోపల గోడలకు కూడా కొంత ప్లాస్టరింగ్ చేయవలసి అవన్నీ త్వరలో పూర్తి చేయుటకు తగిన చర్యలు తీసుకొంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :—శ్రీలంక రిపేట్రియట్స్ ఆక్యుపై చేయని ఇళ్లంటూ లేవు. వారు ఆక్యుపై చేసిన ఇండ్లలో కారని ఇళ్లు అంటూ లేవు. ఎస్. సి., ఎస్. టి. కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీవారు కట్టినవి కానీ, ఏదయినా వారు స్వయంగా వచ్చి పరిశీలిస్తానంటే నేనే వెళ్ళి చూపిస్తాను. అప్పుడు రుజువు అయిపోతుంది. నివాసయోగ్యంగా ఒక్క ఇల్లు కూడా లేదు. కంప్లయింట్ రాలేదంటున్నారు. ఇది వచ్చి వాస్తవం. నేను స్వయంగా అర డజన్ సార్లు అప్పుడున్న మంత్రికి నోటీస్ ఇచ్చాను.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, నాకు ఇంతవరకు కంప్లయింట్స్ రాలేదు. నేనే స్వయంగా పోయి అవి ఏ స్టేజ్‌లో వున్నవో పరిశీలిస్తాను.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

IMPORT OF ADULTERATED SUGAR BY S.T.C.

10-A

S.N.Q. No. 5936-N:—Sarvasri Baddam Bal Reddy (Karvan); A. Narendra (Himayatnagar), R. Ravindranath Reddy (Alampur), V. Sreeramulu and V. Jaipal:—Will the Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the State Trading Corporation has imported sugar mixed with iron powder from Brazil ;

(b) the quantity of the sugar imported and the expenditure incurred thereof ;

(c) whether it is a fact that show cause notice has been served by the Customs Department to the S.T.C. in this regard ;

(d) whether investigation has been conducted into this matter and if so, the details thereof ?

చిన్న తరహా పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. రామచంద్రా రెడ్డి) :—

(ఎ) లేదండి.

(బి, సి, డి) ఈ ప్రశ్నలకు తావు లేదు.

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :— ఈ నాడు బియ్యంలో, పప్పులలో రాళ్ళు, మంచి నూనెలో కల్తీ జరుగుతున్నదని విన్నాము. కానీ చక్కెరలో ఐరన్ పౌడర్ కల్తీ జరుగుతున్న విషయం ఇంతవరకు వినలేదు. కానీ మన దౌర్భాగ్యం ఏమంటే మన రాష్ట్ర స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ వాళ్ళు బ్రెజిల్ నుంచి దిగుమతి చేసుకొన్న చక్కెరలో ఎందుకు కల్తీ వచ్చింది? దీనిలో వున్న వాస్తవమైన విషయం మంత్రిగారు వివరించాలని కోరుతున్నాను. కస్టమ్స్ వాళ్లు కూడా ఈ కల్తీ చక్కెరను దిగుమతి చేసుకొన్నందుకు కల్తీ నిరోధక చట్టం క్రింద చర్య తీసుకోవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన వున్నది. చట్టవిరుద్ధంగా ప్రవర్తించిన అధికారులపైన కానీ, దిగుమతి చేసుకొన్న అధికారులపైన కానీ ఏమయినా చర్య తీసుకొన్నారా ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రా రెడ్డి :— అధ్యక్షా, బ్రెజిల్ నుంచి మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ వారు చక్కెర దిగుమతి చేసుకొన్న సందర్భాలు కానీ, అందులో కల్తీలు వున్న సందర్భాలు కానీ వాస్తవం కాదు. ఇది కేవలం ఊహాతకల్పన

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :— ఊహాత కల్పన అంటారేమిటి. ఈ నాడు విశాఖ పట్టణంలో 8,500 టన్నుల చక్కెరను కస్టమ్స్ డిపార్టుమెంట్ వారు సీజ్ చేసిన విషయం వాస్తవం కాదంటే ఎలా అదే రకంగా కలకత్తాలో కూడా దిగుమతి చేసుకొన్న చక్కెరను సీజ్ చేసిన విషయం వాస్తవం కాదా ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి — అధ్యక్షా, స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ వారు చక్కెర దిగుమతి చేసుకొన్నట్లుగా అందులో కల్తీ వున్నట్లుగా వారు చెప్పిన మాట వాస్తవమే. కానీ రాష్ట్ర స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్‌కు సంబంధించిన విషయం కాదని మాత్రమే సవినయంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

Flourine Content in Drinking Water of M. Vemulapadu Pidathalapudi Villages

10- B —

S.N.Q.No. 5937-F :–Sarvasri K. Adenna (Santhanuthalapadu), Sajja Chandramouli, B. Janardhan (Chennur) and A. Chandrasekhar (Vikarabad):—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state:

(a) whether the villagers of M. Vemulapadu, Pidathalapudi, Ramachandrapuram and G. Laxmipuram are drinking flourine water and suffering with bone diseases ;

(b) if so, the action taken to provide protected water to them?

పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు) :—(ఎ) మరియు (బి) ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్ సంస్థ వారు తయారు చేసిన జాబితా ప్రకారం ప్రశ్నలో పేర్కొన్న నాల్గు గ్రామాలకు గాను వేములపాడు, రామచంద్రాపురం గ్రామాలలో మాత్రమే నీటిలో ఫ్లోరైడు ఉన్నట్లు కనుగొనడం జరిగింది. సాధారణంగా నీటిలో ఫ్లోరైడ్ పరిమితి 1.5 పి. పి. ఎం. ఉంటుంది. కాగా ఆ సంస్థ వారు కనుగొన్న ఫలితాలను బట్టి వేములపాడు గ్రామంలో 6 పి.పి.ఎం రామచంద్రాపురం గ్రామంలో 2 పి. పి. ఎం. ఫ్లోరైడు వున్నట్లు తెలిసింది. వేములపాడులో ఏడు బోరు బావులు, రామచంద్రాపురంలో రెండు బోరు బావులను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ నాలుగు గ్రామాలలోని నీటి మచ్చులను పరీక్ష కోసం ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్ సంస్థకు పంపడం జరుగుతున్నది. నివేదిక అందిన వెంటనే తదుపరి చర్య తీసుకుంటాం.

శ్రీ కె. అదెన్న:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రకాశంజిల్లాలో 4 గ్రామాలకు గాను 2 గ్రామాలలో మాత్రం ఫ్లోరైడ్ వాటర్ వుందని జవాబులో చెప్పినారు. ఇంతవరకు సంతోషం. ఈ ప్రాంతంలోని ప్రజలు ఈ నీరు త్రాగడం వలన కాళ్ళు వంకరలు తిరిగి విపరీతమయిన జబ్బులకు గురిఅయ్యారు. వేములపాడు గ్రామంలో 1982 వ సంవత్సరంలో రక్షిత మంచినీటి పథకాన్ని మొదలుపెట్టి ఇంతవరకు పూర్తిచేయలేదు. కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టిన పథకం. మిగిలిన గ్రామాలకు కూడా ఈ రక్షిత మంచినీటి పథకాలు కావాలి. మంచినీరు లేకుండా ఎవ్వరయినా బ్రతకగలరా? ఈ గ్రామాలకు వెంటనే రక్షిత మంచినీటి పథకాలను ఏర్పాటు చేయాలని, ఆ విధంగా అధికారులను ఆదేశించాలని కోరుతున్నాను. తరువాత ఈ నీటిలో ఏదయినా మెడిసిన్ కలిపి ఇలాంటి జబ్బులు రాకుండా వుండడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:— అధ్యక్షా, ఈ నాలుగు గ్రామాలను కూడా సమస్యా గ్రామాల జాబితాలో చేర్చడం జరిగింది. అన్ని గ్రామాలలో కూడా ప్రస్తుతం బోర్ వెల్స్ ద్వారా నీటి సరఫరా జరుగుతున్నది. రెండు గ్రామాలలో ఇప్పటికే ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ వున్నట్లు తేలింది. అయితే ఇది ఓపెన్ వెల్స్‌లో నుంచి తీసిన సాంపిల్స్. ఈ బోర్ వెల్స్‌లో వున్న మొత్తం నీటి సాంపిల్స్ కూడా ప్రివెంటివ్ మెడిసన్ సంస్థ వారికి పంపించడం జరిగింది. ఆ నివేదిక రాగానే వీటన్నిటిలో పి డబ్ల్యు ఎస్. స్కీమ్స్ వెంటనే పెట్టి సత్వర నివారణ చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

డా. సజ్జా చంద్రమౌళి:— ఈ పిడతలపూడి, జి లక్ష్మిపురం ఫ్లోరైడ్ 10-00 a.m.
వున్న బెల్టు ఏరియాలో వున్నదా; లేదా? ఓపెన్ వెల్స్ నుంచి యిక్కడ తీసుకోవడము జరిగిందా; అలాగే బోర్ వేసినచోట్ల ఫ్లోరైడ్ కంటెంటు ఎంత వుంది; అంత ఎక్స్‌ప్లైంటు లేదు అంటున్నారు. కాని మేము అక్కడ చూసినప్పుడు కాళ్ళు వంకర్లుపోయిన వాళ్ళు— యీ జబ్బుకు గురిఅయినవాళ్ళు కనబడ్డారు. అక్కడ ఇదివుంది. కాబట్టి, అక్కడవాటర్‌లో ఫ్లోరైడ్ కంటెంటు ఎంతవుందని కనుగొన్నారో చెప్పవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను. తరువాత, అక్కడ వారు చాలా దుర్భరమైన పరిస్థితులలో బ్రతుకుతున్నారు. ఇది రాకుండా వుండటానికి—అందరికీ యిది రాకపోవచ్చు— కాని, ఎవరికైనా సరే యిది రాకుండా వుండడానికి తీసుకుంటున్న ప్రివెంటివ్ మెజర్స్ ఏమిటి? ఇదివరకు యీ కొశ్చన్ వచ్చినప్పుడు శాంపుల్ సర్వేచేసి డిఫ్లోరైడ్ ఏజెంట్స్ వారికి యిస్తే, వారువుపయోగించే నీటిలో కలిపితే, అది యీ ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ తీసివేస్తుందని చెప్పారు. ఆ విధంగా యీ డిఫ్లోరైడ్ ఏజంట్స్‌గల పాకెట్స్ వచ్చేవాళ్ళు యూజ్‌కిగాను సప్లయి చెయ్యడానికి పథకమేదైనా వుందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:— ఇప్పటికే వారు శాంపుల్స్ సర్వే చేసిన ఒక జాబితాను ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్‌వారు మాకు యిచ్చారు. దాని ప్రకారం, యీ ప్రశ్నలో అడిగిన నాలుగు గ్రామాలలో రెండు గ్రామాలలో ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ వున్నట్లు, ఆ జాబితాలో వుంది. ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత, బోర్ వెల్స్‌లో మిగతా రెండు గ్రామాలలో కూడా యీ ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ వుందా, లేదా అని తెలుసుకోవడానికిగాను శాంపుల్స్ కలెక్టు చేసి పంపించారు. ఫలితాలు ఇంకా రాలేదు. అది వచ్చిన వెంటనే, తక్షణ నివారణ కొరకు స్కీము చేపట్టే విషయం ఆలోచిస్తూ గౌరవ సభ్యులు చేసిన సూచన ప్రకారం ప్రివెంటివ్ మెడిసిన్స్ యివ్వడం, లేక ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ తగ్గించేందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. ఆదెన్న:— బోర్స్‌లో వున్న వాటర్‌లో ఫ్లోరైడ్ కంటెంట్ వుంది. నేను శాసనసభ్యుణ్ణి, నాకు ఆ విషయం తెలుసు కాబట్టి చెబుతున్నాను. అలాగే, వేములపాడు గ్రామంలో రక్షిత నీటి పథకం 1982లో ప్రారంభించినది యిప్పటివరకు పూర్తి కాలేదు. ఎందుకని పూర్తి కాలేదు? పగిలిపోయిన పైపులు యిచ్చారు, మోటార్లు చెడిపోయినవి. ఇంతవరకు రక్షిత నీటి సరఫరా చెయ్యలేదు. దీనికి బాధ్యులైన అధికారులపై ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:— ఆ స్కీముకు సంబంధించిన వివరాలు వెంటనే పరిశీలించవలసి, జాప్యాన్ని నివారించి, సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చి, అది సత్వరమే పూర్తి చేయడానికి కార్యక్రమం వెంటనే తీసుకుంటాము.

డా॥ సిజ్జా చంద్రమౌళి :— ఈ జబ్బు వచ్చినవారు ఎంతమంది వున్నారో వివరాలు వున్నాయా ? ఎంతమందికి ఈ జబ్బు వచ్చింది ?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— ఎంతమందికి వచ్చిందో వివరాలు లేవు. నివారణ కొరకు వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటాము.

డా॥ సిజ్జా చంద్రమౌళి :— ఈ గ్రామాలలో ఎంతమంది కీ జబ్బు వచ్చిందో స్టాటిస్టిక్స్ లేదా ?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— స్టాటిస్టిక్స్ ప్రస్తుతం నావద్ద లేవు. సమకూర్చనే ప్రయత్నం చేస్తాను.

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ — ప్రశ్నలు – సమాధానాలు ముగిశాయి. ఇప్పుడు రూలు 804 క్రింద యిచ్చిన విషయాలు టేకప్ చేద్దాం, మొదటిది....

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్ పేట):— అధ్యక్షా, ఈ గవర్నమెంటులో జరిగిన అవకతవకలు, మిసప్రాప్రియేషన్, మిస్ యూజ్ అఫ్ పవర్ గురించి వేసిన ఏ ప్రశ్న కూడా ఈ హౌస్‌లో చర్చకు రాదా ? మేము 32 కోట్లు సారాయి కుంభకోణం గురించి వేస్తే, యింతవరకు రాలేదు. తరువాత, వీడియో ఎడ్యుకేషన్ గురించి వేస్తే రాలేదు, అంటే, ఈ గవర్నమెంటులో జరిగే కరప్షన్ గురించి వేసినదేది యిక్కడ చర్చకు రాదా ?....

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— నేను 804 క్రింద యిచ్చిన విషయాలపై చర్చ ప్రారంభించడానికి ఎనౌన్స్ చేశాను. నేను ఎనౌన్స్ చేసిన తరువాత, ఇదేమైంది, అదేమైందని అడగడం హౌస్‌లో కాదు, ఏ కేమైనా సందేహాలుంటే మీరు ఛాంబర్ లోకి రండి, నేను ఆన్సర్ చేస్తాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ప్రభుత్వంలో జరిగే కరప్షన్ గురించి మేము ఈ హౌస్‌లో మాట్లాడవద్దా . .

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— మీరు నోటీసు యిచ్చి అడగండి .

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— నోటీసు యిచ్చాము. పెద్ద పెద్ద కుంభకోణాలు వదిలేసి, చిన్న చిన్న వాటి గురించి చర్చించమని అంటే ఎట్లా . .

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— ఛాంబర్ లోకి వస్తే ఆ విషయానికి నేను సమాధానం చెబుతాను. హౌస్‌లో కాదు. ఇప్పుడు 804 క్రింద నోటీసు యిచ్చిన విషయాలు టేకప్ చేశాము ...

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, తమరు యిట్లాపోతే ఎట్లా? ప్రివిలేజ్ విషయం తమరు ఈ రోజు అవకాశం యిస్తామన్నారు, ఇప్పటివరకు రాలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎజెండాలో వుంది, రేపు వస్తుంది.

శ్రీ ఎం. గోవిందనాయక్ (ఖానాపూర్) :—అధ్యక్షా, ప్రివిలేజ్ మోషన్‌పై నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు మోషన్ యిచ్చారు. అది కన్సిడరేషన్‌లో వుంది. కూర్చోండి ...

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :—వారు అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పాలికదా...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— అది కన్సిడరేషన్‌లో వున్నదని చెప్పాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, నాను ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చాను..

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ప్రతి రోజూ హౌస్‌లో యిట్లా చెయ్యడం బాగులేదు. మీకేమైనా సందేహం వుంటే ఛాంబరులోకి రండి, చెబుతాను, నేను రూలు—304 క్రింద నోటీసు యిచ్చిన విషయాల గురించి ఎనౌన్స్ చేశాను.. వారు మాట్లాడుతున్నారు..

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలో 50 లక్షల మంది మత్స్య కార్మికులు....

డా. వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి (పులివెందల) :— ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, సర్. మెంబరు ప్రివిలేజ్ మోషను యిచ్చినప్పుడు — Immediately after the Question Hour, you have to say whether a particular Privilege Motion, given notice of, is going to be admitted or not. You have also to give a chance to the Member concerned to explain the 'situation'. అదేమి చెప్పకుండానే, మీరు మెంబర్ మాట్లాడడానికి ఎలవ్ చెయ్యకపోవడం రూల్సుకు వ్యతిరేకం.... 'It attracts 'Point of Order', Sir'.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—వారు ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చారు, అది కన్సిడరేషన్‌లో వుంది...

డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—మీరు ఆ రోజు హౌస్ సిటింగ్‌లో ఏదో ఒకటి చెప్పవలసిన అవసరం వుంది..

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—హౌస్ ఈ సిటింగ్‌లోనే ఎనౌన్స్ చేస్తాను..

డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—అలాకాదు.. Immediately after Question Hour, and before taking up 304, you will have to given a chance to speak on Privilege Motion.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఈ హౌస్ ఎడ్జర్న్ అయ్యే ముందు చెప్పడం జరుగుతుంది..

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—మీరు ప్రొసీజర్ మారుస్తున్నారు. రూల్స్ బుక్ యిచ్చింది ఎందుకు..

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— రూల్ 148 ఒకసారి చూడండి.. It reads : A member may, with the consent of the Speaker, raise a question involving a breach of privilege either of a member or of the House or of a Committee thereof." So, of the Consent of the Speaker is essential.

శ్రీ డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—అదే మీరు డిసైడ్ చెయ్యాలి..

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—డిసైడ్ చేస్తానని చెప్పాను..

Dr. Y. S. Rajasekhara Reddy:—This has to be taken up immediately after the Question Hour.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరేదైనా మోషన్ యిచ్చినప్పుడు, దానిని ఎగ్జామిన్ చెయ్యవలసి వుంటుంది. ఎగ్జామిన్ చేసిన తరువాత స్పీకర్ చెబుతారు గాని, ఇప్పుడే చెప్పాలంటే అది సాధ్యం కాదు.

డా. వై. ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి :—ఇమీడియెట్లీ ఆఫ్టర్ కొశ్చనవర్ చెప్పాలి గదా.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—నిన్న ఉదయం యిచ్చాము, ఈ రోజు ఉదయానికి 24 గంటలు అయిపోతున్నది. దానిని పరిశీలించి వెంటనే చెప్పాలి గదా. వారు ప్రివిలేజ్ మోషన్ ఎందుకు యిచ్చారో చెప్పనివ్వండి.

10-10 a.m. మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—నేను ఎగ్జామిన్ చేసి డెసిషన్ యిస్తాను, కూర్చోండి. స్పీకర్‌గా ఎవరికి అన్యాయం చేసే సమస్య లేదు. తప్పకుండా ఎగ్జామిన్ చేసి దానిమీద డెసిషన్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. దయచేసి కూర్చోండి

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—రూల్స్‌కు వ్యతిరేకంగా....

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎన్నిసార్లు చెప్పాలి? నేను ఎగ్జామిన్ చేసి అలా చేస్తానని మీకు చెప్పాను కదా, "విత్ ది కాన్‌సెంట్ ఆఫ్ ది స్పీకర్" అని క్లియర్‌గా వుంది. అది ఎగ్జామిన్ చేసి మీకు అనౌన్స్ చేస్తాను. మీరంతా కూర్చోండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—నేను స్వయంగా 4 రోజుల క్రితం ప్రివిలేజ్ మోషన్ మూవ్ చేస్తే యింతవరకూ సమాధానం రాలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఎగ్జామిన్ చేసి అనౌన్స్ చేస్తాను కూర్చోండి.

(ప్రతిపక్షాల నుండి డా. వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి, శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి, శ్రీ నరేంద్ర, శ్రీ మహమ్మద్ జాని, శ్రీ ఎ. గోవిందనాయక్ తదితరులు లేచి నిలబడి మూకుమ్మడిగా మాట్లాడడం మొదలు పెట్టారు.)

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎ. గోవిందనాయక్:—ఆలోపల మమ్మల్ని చంపివేస్తారు, అధ్యక్షా, మీరు దానికి బాధ్యత వహిస్తారా? చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—అధ్యక్షా, సభ్యుని ప్రాణం గురించి వచ్చింది. సభ్యుని ప్రాణానికి సంబంధించిన సమస్యను ఇలా.....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—"విత్ ది కాన్సెంట్ ఆఫ్ ది స్పీకర్" అని వుంది. అది ఎగ్జామిన్ చేసి డెసిషన్ యిస్తాను. ఎగ్జామిన్ అయ్యే వరకు.....

డా. వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—అధ్యక్షా, సభ్యుడు చెప్పేది వినకపోతే ఎలా? సభ్యుడు ప్రాణాపాయాన్ని చెబుతున్నాడు. సభ్యునికి ఏదయినా అయితే మీరు బాధ్యత వహిస్తారా?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఎన్ని సార్లు చెప్పాలండి. రూల్ పొజిషన్ చెప్పి డెసిషన్ ఈవేళే యిస్తానని చెప్పాను. చెప్పిన తరువాత కూడా ఏమిటండీ?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర:—సభ్యుడు, తన ప్రాణం అపాయంలో వున్నదని చెబుతున్నాడు. అపాయం ఏమిటో తెలియాలి కదా. సభనుంచి పోయే లోపలే సభ్యుని ప్రాణానికి ఏమన్నా అయితే....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వారు ప్రివిలేజ్ మోషన్ నిన్న సాయంత్రం యిచ్చారు. నేను ఇంకా ఎగ్జామిన్ చేయలేదని చెబుతున్నాను.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—హౌస్ అడ్జర్న్ అయ్యేలోపల సభ్యుని ప్రాణానికి ఏమన్నా అయితే మీరు బాధ్యులా?

Sri M. Baga Reddy:—Sir, it is a question of following certain procedure. ఒక ప్రొసీజర్‌ను మనము ఫ్రేమ్ చేసుకొని మనమే ఫాలో కాకపోతే, ఎవరూ ఫాలో కారు. ప్రొసీజర్‌లో ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిస్తూ, ఫ్రేమ్ చేసిన రూల్స్‌ను మనం ఫాలో చేయకపోతే ఎవరు చేస్తారు? మనము యిక్కడ కూర్చున్నది ప్రొసీజర్‌ను ఫాలో కావడానికి. ప్రొసీజర్‌కు వ్యతిరేకంగా పోయే అధికారం హౌస్‌లో ఎవరికీ లేదు. ప్రొసీజర్‌కు వ్యతిరేకంగా పోవడానికి కారణాలు ఏమిటో తమరు చెప్పాలి. చెప్పవలసిన బాధ్యత తమరిపైన వున్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—బాగా రెడ్డిగారు వారు నిన్న సాయంత్రం ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చారు. ఇంకా నేను ఎగ్జామిన్ చేయలేదు. అందుచేత ఆలస్యం అయింది. ఎగ్జామిన్ చేసి దాని మీద డెసిషన్ యివ్వడం జరుగుతుంది.

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖర రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ రోజు క్వశ్చన్ అవర్ అవుతూవే దాన్ని గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరం వున్నది. సభ్యుడు ప్రాణ భీతిచెంది వున్నాడు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—బాగారెడ్డితో యిప్పుడే చెప్పాను. వారు నిన్న సాయంత్రం (శ్రీ గోవింద నాయక్) ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చారు. దానిమీద ఎగ్జామిన్ చేసి చెబుతాను. నేనుదే డెసిషన్ యివ్వడం జరుగుతుంది.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ బి. బాల్ రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఒక సభ్యుడు ప్రాణాలను అరచేతిలో పెట్టుకొని, ప్రాణభీతితో వుంటే..

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :—అధ్యక్షా, మీరు చాలా టెక్నికల్‌గా రూల్స్ చెబుతున్నారు. మీరు కావాలనుకుంటే ఏదయినా వెయివ్ చేయవచ్చు. అటువంటి పవర్స్ మీకు వున్నాయి. అన్ని వెయివ్ చేసి మీరు కావాలంటే ఈ అవకాశం యివ్వవచ్చు. ఒక సభ్యుడు ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చినప్పుడు ఆ సభ్యునికి అవకాశం యివ్వకుండా అందరూ మాట్లాడినారు. సభ్యుడు ప్రివిలేజ్ మోషన్‌లో క్లియర్‌గా "నేను గిరిజనుడను కాబట్టి నాకు ఈ అత్యాచారం జరిగింది" అని మెన్షన్ చేయడం జరిగింది. ఏ పరిస్థితులలో ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చారో, దానిని వివరించడానికి వారికి అవకాశం యివ్వండి. గౌరవ సభ్యునికి మీరు అవకాశం యివ్వడం లేదు. మీరు కావాలంటే ప్రతిదీ వెయివ్ చేయవచ్చు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ప్రివిలేజ్ మోషన్ యిచ్చిన దానిలో కారణం క్లియర్‌గా వుంటుంది కదండీ.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగర్ రావు :—అధ్యక్షా, నాకు యిచ్చిన అవకాశాన్ని, ఆ యొక్క గౌరవ సభ్యునికి కూడా యివ్వండి.

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—5 నిముషాలు టైమ్ యిస్తున్నాను. గోవింద్ నాయక్ గారూ, మీరు చెప్పండి.

శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ :—అధ్యక్షా, నేను గిరిజనుడను, నాకు న్యాయం చేస్తామన్నారు నాకు న్యాయం చేయండి. నిన్న 10.30 నిముషములకు నేను ఇక్కడ కూర్చొని వున్నాను. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ మధుసూదన్ రెడ్డి. శ్రీ పి జనార్ధన రెడ్డి వారు ఇరువురూ మాటాడుతూ వుండగా మన ప్రభుత్వ ఛీఫ్ విప్ శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు గారు వచ్చి "ఏరా, ఫూల్, నీవు అత్యధిక మెజారిటీతో ఓడిపోయినందుకు సర్‌సిల్క్ పరిష్కారం చేయనివ్వడం లేదు. అధ్యక్షా, ఆవిధంగా అంటూ అన్‌పార్లమెంటరీ వర్డ్స్ వాడవచ్చో లేదో.... ఆ విధంగా అంటూ x x x

(అపోజిషన్ పార్టీల నుంచి షేమ్ షేమ్ అంటూ కేకలు, చప్పట్లు)

"పోనీలే అని వదలి పెడుతున్నాను. నీకు పుల్లలు పెడతాను. పెద్దరికం

x x x Expunged as ordered by the Chair.

చేస్తున్నావు. 'నీసంగతి చూస్తాను' ఇలా ఉంటూ గౌరవ సభ్యుల ముందు నన్ను బెదిరించడం జరిగింది. ఏదో ఒక విషయం మీద సభలో డిస్కషన్ చేస్తూ వుంటాము. ఎవరు ఏమన్నా ఫరవాలేదు. నేను గిరిజనుడిని కాబట్టి అధ్యక్షా, నన్ను ఈ విధంగా బెదిరించడం. రేపు నన్ను చంపుతారు. నేను అడవుల్లో తిరుగుతూ వుంటాను. 3 తాలూకాలు నా కాన్స్టిట్యుయెన్సీకి చెందినవి అడవులలో వున్నాయి. నేను ఇల్లు ఇల్లూ, తిరుగుతూ వుంటాను. అధ్యక్షా, నన్ను బ్రతకనివ్వరు. రేపు కూలీల చేత నన్ను కాల్పిస్తారు, అధ్యక్షా. అందుకొరకు నాకు న్యాయం చేయండి అని కోరుతున్నాను. అందరు సభ్యులనూ కూడా నాకు న్యాయం కలిగించండని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు :— స్పీకర్ సర్ .....

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, మీరు డిస్కషన్ అలా చేశారా ?

(ఇంటరప్షన్స్)

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— డిస్కషన్ కాదు. నాయక్ గారు చెప్పిన దానికి సమాధానం చెబుతున్నారు. మీరు కూర్చోండి.

(శ్రీ అమానుల్లాఖాన్, శ్రీ మహమ్మద్ జానీ, శ్రీ ఎ. నరేంద్ర తదితరులు లేచి నిల్చున్నారు.)

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మీరు ప్రివిలేజ్ మోషన్‌ను అలా చేశారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— నేను చెప్పేది విని, తరువాత అడగండి. నాయక్ గారు చేసిన ఆరోపణకు సమాధానం శ్రీ నారాయణరావు గారు చెబుతున్నారు. ఆయన రిప్లయ్ అలా చేశానే కానీ, డిస్కషన్ కాదు.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు :— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు శ్రీ గోవింద నాయక్ గారు ప్రివిలేజ్ మోషన్‌లో ఆరోపించారు. అది సత్యదూరమైనది. నేను బూతు మాటలు మాట్లాడలేదు

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— మీరు మోషన్‌ను అడ్మిట్ చేస్తే సమాధానం ఇవ్వమనండి అధ్యక్షా

శ్రీ మహమ్మద్ అమానుల్లాఖాన్ (చంద్రాయణగుట్ట) :— అధ్యక్షా, మీరు మోషన్‌ను అలా చేశారు ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు :— అధ్యక్షా, నేను అలాంటి బూతు మాటలు మాట్లాడలేదు. నేను ఒకటే అన్నాను. తెలిసీ, తెలియకుండా నా మీద ఆరోపణ ఎందుకు చేశారో ? రెండవ రోజు కూడా అల్లరి లేపకూడదని నేను "చర్చ ఎందుకు ? మీకు తెలియకుండా ఎందుకు మాట్లాడాలి" అని అన్నాను. కావాలంటే ప్రివిలేజ్ కమిటీకి రిఫర్ చేసి తెలుసుకోవచ్చు. నేను అట్లాంటి

బూతు మాటలు ఉపయోగించలేదు. నా సంగతి గత 8 సంవత్సరాలుగా సభ్యులకు తెలుసు. నేను వారితో బూతు మాట్లాడేటటువంటి వాడను కాదు. కాబట్టి మీరు ప్రివిలేజ్ కమిటీకి రిఫర్ చేయండి. అక్కడ వారు ఏమి చర్య తీసుకున్నా అభ్యంతరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

డాక్టర్ వై. యస్. రాజశేఖరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యుడు శ్రీ నారాయణరావు గారు 'నేను బూతు మాటలు మాటాడలేదు' అన్నారు కానీ శాసన నాయక్ గారిని బెదిరించినట్లు ఒప్పుకున్నారు. మీకు ఏమిటి సంబంధం అని అడిగారు.

Dr. Y S. Rajashekhara Reddy :— You may please refer this issue to the Privileges Committee, as "prima facie" case is already established.

(ఇంటరప్షన్స్)

10-20 a. m. శ్రీ కె. వి. నారాయణరావు :— అధ్యక్షా, ప్రివిలేజి కమిటీకి రిఫర్ చేయండి. నేను బూతులు మాట్లాడలేదని, బెదిరించలేదని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— దీనిని ప్రివిలేజి కమిటీకి రిఫర్ చేస్తున్నాను.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ టి శీతారాం :— అధ్యక్షా, ఆ రోజున నరేంద్రగారు పిస్టల్ తీసానని సభలో ఒప్పుకున్నారు. ఈ విషయంలో స్పీకర్ గారు రూలింగు ఇస్తానని అన్నారు. ఆ రూలింగు ఇవ్వండి. ఇప్పుడు నారాయణరావు గారు నాయక్ గారిని బూతులు అనలేదు, బెదిరించలేదని చెబుతున్నప్పటికీ వారు ఇంకా అడుగుతున్నారు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఆ ఫైలు నా దగ్గర లేదు, స్పీకరు గారి దగ్గర ఉంది. ఆయన వచ్చిన తరువాత రూలింగు ఇస్తారు.

(ఇంటరప్షన్స్)

శ్రీ ఎన్. నరసింహారెడ్డి :— పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్. సభ్యునికి పోలీసు ప్రొటెక్షను ఏమైనా ఇస్తారా ?

శ్రీ టి శీతారాం :— నారాయణరావు గారు బెదిరించలేదు, బూతులు అనలేదని చెబుతూ ఉంటే - ఏమీ లేకుండా ప్రొటెక్షను ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీ కె విద్యాధరరావు (చింతలపూడి) :— ఆ రోజున స్పీకర్ గారు మాట్లాడుతూ హౌసు ఎడ్జర్ను అయ్యేలోగా ఆ విషయంలో రూలింగు ఇవ్వడం జరుగుతుందని చెప్పారు. 8 రోజులు అయింది. కనుక దయచేసి ఆ విషయం వెంటనే చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ — స్పీకరు గారి దగ్గర ఫైలు ఉంది. ఆయన వచ్చారు. ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాత చెబుతారు.

Matters under Rule 304

re : delay in completion of three fishing harbours in the State.

శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణ :— అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రంలో సుమారు 50 లక్షల మంది మత్స్య కార్మికులు తీర ప్రాంతాలలో నివశిస్తున్నారు. వారికి కనీస వసతులు లేకుండా వారు అక్కడ ఎండ అనక, వాన అనక జీవనాధారం గడుపుతున్నారు. 1980లో మూడుచోట్ల చేపల రేవులు కట్టాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. వాటికి ఆర్థిక సహాయం చేయడం జరిగింది. ప్రపంచ బ్యాంకుకూడా ఆర్థిక సహాయం ఇవ్వడం జరిగింది. కాకినాడలో ఒక చేపల రేవుకు, విశాఖ పట్టణంలో ఒక చేపల రేవుకు, భావనపాడులో ఒక చేపలరేవుకు ఆర్థిక సహాయం చేయడం జరిగింది. 1980లో ఆ మూడు ప్రాంతాలలో నిర్మాణ కార్యక్రమం మొదలు పెట్టడం జరిగింది. 80 వంతులు పూర్తి చేయడం జరిగింది. కాని గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి ఆ కార్యక్రమం పూర్తిగా ఆగిపోయింది. కొన్ని కారణాలవల్ల — కాంట్రాక్టర్సుతో వచ్చిన డిస్‌ప్యూట్ వల్ల ఆగిపోవడం జరిగింది. ఆ రేవుల దగ్గర చాలా వసతులు కల్పించాలి. అందులో ముఖ్యంగా బోట్లకు రక్షణ, మంచినీటి సదుపాయం, రాత్రింబవళ్ళు జీవనాధారం చేసుకొనడానికి విద్యుచ్ఛక్తి, అక్కడ బోట్లు రిపేరుచేసుకొనడానికి కొన్ని కర్మాగారాలు, స్టోరేజి టాంక్సు, ఆక్షను హాల్సు మొదలైన ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చరు కల్పించాలనే మంచి దృక్పథంతో మొదటి స్టేజిగా ఈ మూడు చోట్ల తీసుకొనడం జరిగింది. ఆ మూడు చోట్ల పూర్తి అయితే ప్రపంచ బ్యాంకు ఇంకొక మూడు చోట్ల చేపల రేవుల నిర్మాణానికి ఇవ్వడానికి అంగికరించడం జరిగింది. కాని 7 సంవత్సరాలు అయినా ఆ కర్మాగారం అదే పరిస్థితులలో ఉండడం చాలా విచారకరమైన విషయం. 1980లో కాకినాడ చేపల రేవు 4 కోట్ల 60 లక్షల రూ.లతో పూర్తి చేయాలని అనుకుంటే ఈనాడు ఆలస్యం కావడంవల్ల 9 కోట్లకు పోయింది. నాగరికతకు దూరంగా ఉంటున్న 50 లక్షల మంది మత్స్య కార్మికులకు ఇటువంటి సదుపాయాలు కల్పించుటలో చేస్తున్న కార్యక్రమంలో శ్రద్ధ చూపించడం లేదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ మత్స్య కార్మికులకు మనం ఎటువంటి ధన సహాయం చేయలేక పోతున్నాము. ఈ ఫిషింగు హార్బరుస్ చేయడంలో మనం ఇన్‌డైరెక్టుగా వారికి ధనసహాయం చేసినట్లు అవుతుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :— సభ్యుడు నాయక్‌గారు ఇంతకుముందు ఒక మాట అన్నాడు. ఆ మాట మన సభ హుందాతనానికి మంచిది కాదు, కనుక ఆ వాక్యాన్ని డిలేట్ చేయించండని చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఆ విషయం నేను ఎగ్జామిన్ చేసి తెలియిస్తాను.

శ్రీ ఎమ్. గోపాలకృష్ణ :— ఈనాడు ఈ చేపల రేవు పూర్తి అయితే ఫిషింగు ప్రొడక్టుకు, మెకానికల్ ట్రాలెర్సుకు సమారు 20 కిలోమీటర్ల డిస్టెన్సు తగ్గుతుంది. దానివల్ల 8 లీటర్ల ఆయిల్ సేవ్ అవుతుంది. దానివల్ల వారికి రోజుకు 30 రు.లు చొప్పున నెలకు 900 రు.లు సేవ్ అవుతుంది. సంవత్సరానికి కోటి రూపాయిలు ఆయిల్ సేవ్ చేసినట్లు అవుతుంది. వారికి ఆర్థిక సహాయం చేసినట్లు అవుతుంది. అటువంటి సదుపాయం కలుగజేసే ఈ చేపల రేవులను పూర్తి చేయడంలో ప్రభుత్వం ఎందుకు చొరవ చూపించడం లేదో నాకు అర్థం కావడం లేదు. కాంట్రాక్టర్సుతో డిస్ప్యూట్ ఉంటే దానిని ప్రభుత్వ పరంగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేయండి. లేకపోతే కొత్త కాంట్రాక్టర్లకు అయినా ఈ బాధ్యత అప్పగించండి. అది కోర్టుకు వెళ్ళింది. కోర్టులో తేలేవరకు చేయము అని అనడం సమంజసం కాదు. కాకినాడ మేజరు పోర్టుకు ఒక మాస్టరు ప్లాను ఉంది. అందులో కాకినాడ ఫిషింగు హార్బరు అనేది ఫస్టు స్టేజి. ఈ ఫస్టు స్టేజి పూర్తి అయితే తప్ప సెకండు ఫేజు ఇంప్లిమెంటు చేయడానికి అవకాశం లేదు. ఈ ఫిషింగు హార్బర్సు 80% అయిపోయాయి కనుక, ఆర్థిక ఇబ్బందులు లేవు కనుక డిశంబరు లోపల పూర్తి చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. 1984లో ఇదే ప్రశ్న అడిగితే ఒక సంవత్సరంలో పూర్తి చేస్తామని మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. అప్పుడే 1986 పూర్తి కావస్తున్నది. ఇప్పటికీ అదే పరిస్థితి ఉంది. ఈ విధంగా 2, 3 సంవత్సరాలు కాలయాపన చేస్తే మనం సముద్రంలో కట్టిన కట్టడాలు ఎందుకూ పనికి రాకుండా శిథిలమైపోయే పరిస్థితులు ఉంటాయి. కనుక ఈ మూడు చేపల రేవులను పూర్తి చేస్తే మరల మచిలీపట్నంలో కట్టుకోవచ్చును. ఆర్థిక ఇబ్బందులు లేవు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తుంది. ప్రపంచ బ్యాంకు ఇస్తుంది. ఆ డబ్బును మనం ఉపయోగించుకోలేక పోతున్నాము. కనుక ఈ కార్యక్రమాన్ని డిశంబరు లోపల పూర్తి చేయాలని, దానికి మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

10-30 a.m. శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య (కడప) :—అధ్యక్షా, దాదాపు 970 కిలోమీటర్ల కోస్టల్ బెల్టులో 60 లక్షల ఫిషర్ మెన్ జనాభా ఉన్నారు. వీరికి మంచి జీవనోపాధి కల్పించాలని వరల్డు బ్యాంక్ సహాయంతో ఒక స్కీము పెట్టి అమలు చేయాలని చూస్తే ఆరేడు సంవత్సరాలైనా ఇంతవరకు పని పూర్తి కాలేదు. దానికి కారణాలు ఏమైనా కూడా ఈ ఏడు సంవత్సరాల నుంచి వారికి ఈ విషయంలో అనుకున్న వసతులు, జీవనోపాధి కల్పించలేక పోయాము. ఇప్పుడు పెట్టిన పెట్టుబడి అంతా దాదాపు ఎస్కలేషన్ వల్ల సరిపోవడం లేదు. 80 శాతం పని పూర్తయినా కూడా ఇప్పటికి దాదాపు రెండు సంవత్సరాల నుంచి పని పూర్తిగా ఆగిపోయింది. దానికి ఒక టైమ్ బౌండ్ పెట్టుకుని పూర్తి

చేసవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు జెట్టీ పెట్టుబడి చాలా తక్కువ. ఫిషరీస్ యుటిలైజేషన్ లేక సముద్రంలో కట్టిన కన్‌స్ట్రక్షను డిస్ట్రాయ్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. కనుక ఒక టైమ్ బౌండ్ పెట్టుకుని పూర్తి చేయాలి. క్రిందటి సారి అసెంబ్లీలో ఈ విషయం ప్రస్తావనకు వచ్చింది కూడా. తప్పకుండా ఈ పని వెంటనే పూర్తి చేయాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి) :— అధ్యక్షా, క్రిందటి ఏడున్నర సంవత్సరాలుగా మేము అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత కూడా రైసు పక్షను రావడం వల్ల వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాము. ఇది ఒక్క తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించినది మాత్రమే కాదు. ఈ రేవులలో పనులు చాలా ఆలస్యంగా జరుగుతున్నాయి. ఫిషర్‌మెన్‌కు ఉపయోగపడాలని చేస్తున్న ఆలస్యం జరుగుతున్నాయి. డిపార్టుమెంటుల మధ్య సరైన సంబంధాలు అనుసంధానం లేకుండా పోతున్నది. డైరెక్టర్, పోర్ట్సు ఇంజనీర్సు సరైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. భావనపాడులో డ్రెడ్జర్ లేక నిజాంపట్నంలో ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లేక ఆలస్యం జరుగుతున్నది. కాకినాడలో కంట్రాక్టరుతో వచ్చిన వివాదాలవల్ల ఆలస్యం జరుగుతున్నది. ఆ వివాదం పరిష్కారం ఆర్బిట్రేషన్‌కు వెళ్ళి వచ్చింది. వెంటనే ఆ పనులు పూర్తి చేయాలి. అక్కడ నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా తీవ్రమైన ఒత్తిడి ఉన్నది. వేల సంఖ్యలో పడవలు ఉన్నాయి, అక్కడ ఉన్న ఒత్తిడి మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. పెండింగ్‌లో ఉన్న ఫైలును ఇదీ, వెంటనే నిర్ణయాలు తీసుకోపోతే ఇబ్బందులు ఎంతో పెరిగిపోతాయి. డిసెంబర్ లోపల పూర్తి చేస్తారా, మార్చి లోపల పూర్తి చేస్తారా స్పెసిఫిక్‌గా చెప్పాలి. కాకినాడ పోర్ట్‌లో కోల్డు స్టోరేజి వసతి లేదు. పట్టిన చేపలు వృథా అయిపోతున్నాయి. మీరు ఇచ్చే వసతులు ఏమిటి?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— 1979-80లో ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, నిజాంపట్నంలలో చేపలు పట్టే ఓడరేవుల నిర్మాణాన్ని చేపట్టారు. ఈ పనులు 1983 నాటికి పూర్తి కావలసి ఉంది. అనేక కారణాలవల్ల కాకినాడ, నిజాంపట్నంలలో వాటి నిర్మాణం పూర్తి కావడంలో జాప్యం జరిగింది. కాని, వాటి నిర్మాణం దాదాపు పూర్తి కావచ్చింది.

ఓడరేవుల నిర్మాణం పనిలో జరిగిన జాప్యానికి గల కారణాలు ఇలా ఉన్నాయి :

1. విశాఖపట్టణం చేపలు పట్టే ఓడరేవు :

దీని నిర్మాణాన్ని వైజాగ్ పోర్టు ట్రస్టు చేపట్టింది. రెండవదశ క్రింద 1978లో భారత ప్రభుత్వం మంజూరుచేసిన అన్ని పనులు పూర్తి అయ్యాయి. 1982 ఫిబ్రవరిలో ఈ ఓడరేవును రాకపోకలకై తెరిచారు. తరిమిలా, భారత ప్రభుత్వం 1984 జనవరిలో రెండు అదనపు పనులను మంజూరు చేసింది. అవి ఏమంటే, రూ. 40.61 లక్షల వ్యయంతో రాతి కట్ట నిర్మాణం, రూ. 15 లక్షల

వ్యయంతో నౌకాయాన సదుపాయాలను సమకూర్చడం. ఈ పనులు ప్రస్తుతం జరుగుతున్నాయి. కొన్ని నెలల్లో ఈ పని పూర్తి అవుతుందని ఆశించడమైంది రూ. 666.65 లక్షల సవరించిన మంజూరు వ్యయంలో నుండి ఇప్పటివరకు రూ. 607.00 లక్షలు ఖర్చు చేశారు.

2. కాకినాడ చేపలుపట్టే ఓడ రేవు —

కాకినాడ, నిజాం పట్నంలలోని ఓడరేవుల నిర్మాణ పనిని కాకినాడలోని రాష్ట్ర ఓడరేవుల డైరెక్టరు కార్యాలయం చేపట్టింది. కాకినాడలోని చేపలుపట్టే ఓడరేవు పని 1980 డిసెంబరులో ప్రారంభమైంది. ఈ పనులు 27 నెలల్లో అంటే 1983 మార్చినాటికి పూర్తి కావలసి ఉన్నాయి ప్రధానంగా ఈ ప్రాజెక్టులో, 800 మీటర్ల అడ్డుగోడ, 200 మీటర్ల స్పర్ నిర్మాణం, వేలం వేసే హాళ్ళతోపాటు బెర్తింగ్ నిర్మాణాలు, అనుబంధ పనులు ఉన్నాయి. ప్రపంచ బ్యాంకు సూచనల ప్రకారం పూనేలోని కేంద్ర జలవిద్యుత్ పరిశోధనా కేంద్రంలో మరికొన్ని నమూనాలను అధ్యయనం చేయడంవల్ల, పని పరిధి పెరిగినందువల్ల, ఇనుము, సిమెంటు కొరత మూలంగా, తుఫానులు, ప్రతికూల వాతావరణం పడవలు తల క్రిందులై పోవడం, నిర్మాణ స్థలంలో ఎదురైన ఇతర సమస్యలు మున్నగువాటి మూలంగా బ్రేక్ వాటర్, బెర్తింగ - ఈ రెండు భాగాల నిర్మాణం పనులను పూర్తి చేయడంలో జాప్యం జరిగింది. ప్రస్తుతానికి, బెర్తింగ్ నిర్మాణాల పని 1986, సెప్టెంబరు నాటికి పూర్తికాగలదని ఆశిస్తున్నాం ఇంటర్నల్ జలవిద్యుత్ సరఫరా వంటి అనుబంధ పనులు 1987, మార్చి నాటికి పూర్తి అవుతాయని ఆశిస్తున్నాం.

సముద్రంలో రాళ్ళు మునిగిపోవడం వంటి సమస్యలు ఎదురుకావడంవల్ల అడ్డుగోడ నిర్మాణపు పనిని కంట్రాక్టరు మెస్సర్సు ఇంటర్ నేషనల్ కన్‌స్ట్రక్షన్స్ కంపెనీ రెండుసార్లు అంటే 1983 అక్టోబరు నుండి 1984 జనవరి వరకు ఒకసారి 1984 ఆగస్టులో మరోమారు ఆపుచేశారు. తాము కోరినంత మొత్తం చెల్లించటం లేదని, రూ. 2.37 లక్షలు చెల్లించవలసిఉందని కోరుతూ వారు 1982, అక్టోబరులో మధ్యవర్తి తీర్పుకోసం వెళ్లారు. 30-10-1983 వరకు చేసిన పనికిగాను 1.40 లక్షలు చెల్లించాలని 1984, ఫిబ్రవరిలో వారికి అనుకూలంగా మధ్యవర్తి తీర్పు ఇవ్వడమైంది ఆ తీర్పును ప్రభుత్వం కాకినాడలోని ప్రిన్సిపల్ సబ్ ఆర్డినేటు జడ్జి కోర్టులో సవాలుచేయగా, 1985, ఆగస్టులో కోర్టు ఆ తీర్పును కొట్టివేసింది. కాంట్రాక్టర్లు 1985, నవంబరులో హైకోర్టుకు అపీలు చేసుకున్నారు. ప్రస్తుతం ఆ కేసు హైకోర్టులో పెండింగులో ఉంది.

ఈలోగా, అడ్డుగోడల నిర్మాణాలను తుఫాను తాకిడినుండి రక్షించడానికి ప్రభుత్వం రూ. 10.00 లక్షల అడ్వాన్సును మంజూరు చేసింది ఈ పైకంతో ఆ పని జరుగుతున్నది. ఒప్పందం చేసుకున్న రేట ప్రకారం రూ. 62.48 లక్షల అంచనా వ్యయంతో మిగతా పనులను పూర్తి చేయటానికిగాను, అనేక ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలను పరిశీలించి కంట్రాక్టర్లతోను, శాఖీయ అధికారులతోను

వివిధస్థాయిలలో చర్చించడం జరిగింది. 1985-86 ప్రామాణిక షెడ్యూలు రేట్లకు 0.5% తక్కువగా అదే కంట్రాక్టరుకు మిగిలిన పనిని అప్పగించవచ్చిందిగా 1986, జనవరిలో ప్రభుత్వానికి అంతిమంగా సిఫారసు చేయడమయింది. ఆ ప్రతిపాదనలను ఎడ్వకేట్ జనరల్‌కు పంపాము. లీగల్ పొజిషన్ తెలుసుకుని వీలైనంత త్వరలో పని చేపట్టడం జరుగుతుంది.

నిజాంపట్నం విషయంలో లీగల్ వ్యవహారం వల్ల జాప్యం జరిగింది. అదే కంట్రాక్టరుతో రాజీ చేసి, అధికారులు సెక్రటరీ లెవెల్‌లో కమీషనర్ లెవెల్‌లో పరిష్కారం చేసి ప్రభుత్వానికి పంపించారు. దానిని ఎడ్వకేట్ జనరల్‌కు పంపించాము. ఆయన పరిశీలన చేసిన తరువాత సరిగ్గా ఉందీ లేనిది చూసి ప్రారంభిస్తాము. ఆలస్యం జరిగింది. కాకినాడ రేవులో పడవలు వస్తున్నాయి. పోతున్నాయి. డీసిల్టింగ్ నిజాంపట్నంలో చేయవలసి ఉంటే చేస్తాము. ఈ ఒక్క ఇబ్బందే జరిగింది. దానిని అధిగమించడానికి సర్వ ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. గోపాల కృష్ణ :—ఇది 1987 మార్చి నాటికి పూర్తి అవుతుందని 10-40 a.m
ఆశిస్తున్నామని అంటున్నారు. కాని అది పూర్తి చేస్తామని హామీ యివ్వలేక పోతున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో దీనిని యింకా యెన్నాళ్లు కొనసాగిస్తారు?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—ఇది లీగల్ గుద్దులాటలో యిరుక్కుపోయింది. అందువల్ల దీనికి సరియైన డేట్ చెప్పలేకపోతున్నాము దీనికి క్లియరెన్సు వచ్చినవెంటనే అతి వేగంతో యీ పనిని ప్రారంభించి పూర్తి చేస్తామని చెబుతున్నాను కదా.

శ్రీ ఎం. గోపాల కృష్ణ :—1984లో కూడా మంత్రిగారు మాకు యిదే మాట చెప్పినారు. ఒక సంవత్సరంలో తప్పకుండా పూర్తి అవుతుందని ఆశిస్తున్నామని చెప్పారు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—దీనిని పూర్తి చేయాలనే ప్రయత్నం, తాపత్రయం ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ ఎం. గోపాల కృష్ణ :—నిజాం పట్నంది దాదాపు పూర్తి అయిందని చెబుతున్నారు. అది యినాగరేట్ చేసి ప్రజలకు ఉపయోగపడేటట్లు యెందుకు చేయడం లేదు ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నిజాంపట్నంది రెండు నెలల్లో మొదలు పెట్టి పూర్తి చేస్తామని చెప్పినారు కదా.

శ్రీ ఎం. గోపాల కృష్ణ :—కాకినాడ పోర్టు చాలా ముఖ్యమైనది. అది కోర్టుకు పోయింది. కోర్టుకు పోతే యెన్నో సంవత్సరాలు పడుతుంది. కాబట్టి కోర్టు వ్యవహారం అటు ఉంచి డిపార్టుమెంటల్‌గా దీనిని పూర్తి చేయడానికి ఆలోచించాలి. లేకపోతే యిది పూర్తి కాదు దీనిని పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం పైన ఉంది.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—దీనిని పూర్తి చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది అని అర్బిట్రేషన్ హైకోర్టులో ఉంది. దీ తో సంబంధం లేకుండా ఒక కాంప్రమైజ్ ఫార్ములా తయారు చేసి డిపార్టుమెంటు వారు పంపించినారు. దీనిని పరిశీలించడం జరుగుతోంది. దీనిని అడ్వకేటు జనరల్ ఒపీనియన్‌కు పంపించినారు అది రాగానే ఒక నిర్ణయం తీసుకొని వెంటనే పని ప్రారంభం చేస్తామని యింతకు ముందే మనవిచేశాను. ఈ పనిని త్వరితంగా జరిపించాలనే ఆసక్తి ప్రభుత్వానికి ఉంది.

డా. ఎస్. వేణుగోపాలా చారి (నిర్మల్) :—దీనికి ఫైనాన్షియల్ కమిట్‌మెంట్ విషయం కూడా ఆలోచించాలి. దీనికి ప్రపంచ బ్యాంకు ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి ముందుకు వచ్చింది ఆ ఉన్నటువంటి ఎమౌంటును సద్వినియోగపరచకుండా యింతకు ముందు గౌ. సభ్యులు గోపాలక్రిష్ణగారు చెప్పినట్లు దీనికి 1981 లో ఎస్యూరెన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. 1984 సంవత్సరం కూడా అయిపోయింది. లీగల్ ఒపీనియన్‌కు వ్రాసినారు. దీనిని డిశంబరులోనో, జనవరిలోనో యే తేదీ లోగా పూర్తి చేస్తారు అనేది స్పష్టంగా డేట్ యివ్వాలి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—ఎంత తొందరగా వీలుంటే అంత తొందరగా నిర్ణయాలు చేసి యీ పనిని ప్రారంభించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

డా. ఐ. ఎస్. రాజు :—ఇప్పటికే రూ. 14 కోట్లు అయింది. ఇప్పుడింకా లోకల్ ఒపీనియన్‌కు పంపించినామన్నారు. కనుక దీనికి స్పెసిఫిక్ డేటు చెప్పాలి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—లీగల్ కాంప్లికేషన్స్ ఉన్నాయి మేము కూడా తొందరపడుతున్నాము కదా. అందరి కంటే తొందరగా చేయాలనే మేము కూడా ఆలోచన చేస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. రామచంద్రయ్య :—అధ్యక్షా, 1980 లో యీ చేపల రేవు మత్స్యకారుల సంక్షేమం కోసం అని ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో యీ పనిని చేపట్టాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. అయితే దీనికి మనకు బ్యాంకు నుంచి అప్పు వడ్డీ నష్టం వచ్చిందా? తర్వాత దీని ఎస్టిమేషన్ కాస్టు యెంత పెరిగింది? దీనికి మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :—నష్టం లేదు. కాని ప్రపంచ బ్యాంకు నుంచి అప్పు వచ్చిన తర్వాత దీని యే మోడల్ ఉండాలని రీసెర్చి చేయమని చెప్పిన తర్వాత దీని వ్యయం పెరిగింది. ఎందుచేతనంటే దీని వాల్యూమ్ పెరిగింది. కనుక మొట్టమొదట దీని ఖర్చు రూ. 160 లక్షలు అనుకుంటే యిప్పుడది రూ. 742 లక్షలు అవుతోంది. ఈ ఖర్చు అనేక కారణాల వల్ల పెరిగింది ఇది అంతా అనివార్యం. ఈ విధంగా కొంత ఆలస్యం జరిగిందని యింతకు ముందే చెప్పినాను. ఈ పనిని యెంత తొందరగా ప్రారంభించి చేయడానికి వీలయితే అంత తొందరగా పూర్తి చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :—గౌరవ సభ్యులు శ్రీ గోపాల క్రిష్ణ గారు యిది చాలా తొందరగా పరిష్కారం కావాలని అన్నారు. ఈ విషయం అడ్వకేట్ జనరల్ గారికి రిఫర్ చేసినామని, అది వచ్చిన తర్వాత యిది దాని మీద ఆధారపడి ఉంటుందని మంత్రిగారు అన్నారు. The Advocate-General is not functioning at all. Government has asked him to resign. There is some controversy. Therefore, there is no question of the Advocate-General giving any opinion.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—డిపార్టుమెంటు కాంప్రమైజ్ ఫార్ములా తయారు చేసి ప్రభుత్వానికి యిచ్చినారు. దీనిని అడ్వకేట్ జనరల్ కు పంపిస్తున్నాము. వారి ఒపీనియన్ కూడా అవసరం ఉంది కదా.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మినిస్టరుగారూ-అడ్వకేట్ జనరల్ బయటకు వెళ్లిపోయే పరిస్థితి ఉంది కనుక దీనికి వేరే ప్రత్యమ్నాయం చూడాలని సభ్యులు అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—ఆ విషయంలో అడిషినల్ అడ్వకేట్ జనరల్ ఉన్నారు. ఆయనను పంపించాలి.

Sri Ch. Vidyasagar Rao :—Even to take the opinion of the Additional Advocate General is unconstitutional. దీనికి ప్రత్యమ్నాయం చూడాలి

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—మినిస్టరుగారూ, దీనికి ప్రత్యమ్నాయం మార్గం చెబుతారా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—ఆ అడ్వకేటు జనరల్ లేకపోతే వారి స్థానంలో యెవరు వస్తే వారికి పంపించాలి.

డా. వై. వెంకట్రావు (రేపల్లె) :—ఈ నిజాం పట్నం చేల హార్బర్ ప్రపంచ బ్యాంకు సహాయంతో రూ. 3 కోట్లు ఖర్చుతో సుమారు 60 మెకనైజ్డ్ బోట్స్ ఆగడానికి పని మొదలు పెట్టినారు. ఈనాడు యీ పని దాదాపు పూర్తి కావస్తున్నది. ఈనాడు బోట్స్ సంఖ్య 260 ఉంటే వీటికి హార్బరు నియమించడానికి తగిన స్థలము లేదు అందుకు తగిన చర్య తీసుకుంటున్నారా ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—ఇక్కడ కోట్ల విలువ కాదు. మొట్టమొదట సవరించిన అంచనా రూ. 157 లక్షలు. అది రూ. 115 లక్షల వరకు పని అయింది. మిగిలినది కొంత ఉంది. ఇది చేస్తున్నాము. పూర్తి అవుతుంది. ఇది రెండు నెలల్లో కమీషన్ చేసే దానికి వీలవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

(Sri G. Butchaiah Chowdary in the Chair).

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— ఆనాటి ఎస్టిమేట్ 60 కోట్లు అవు తేసే
10-50 a.m. దానికి విలువ ఉంది. కాని ఈనాడు 200 కోట్లు వరకు ఉంది......

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— ఎస్టిమేటు 157 లక్షలు. 110 లక్షలు ఖర్చు అయినది.

శ్రీ వై. వెంకట రావు :— ఈనాడు 200 కోట్లు వరకు ఉన్నవి. హార్బరు పెంచడానికి ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా? పెంచడానికి ప్రభుత్వము ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:—120 నావలు నిలువ చేయడానికి 100 మీటర్లు పొడవు ఉంది.

శ్రీమతి సరోజ వరద (టెక్కలి) :— భావనపాడు ఓడరేవు నిర్మాణము గురించి నేను అడిగాను. మంత్రిగారు దానికి సమాధానం చెప్పలేదు.

ఛైర్మను:— యింతాక మంత్రిగారి సమాధానములో దాని గురించి చెప్పారు.

శ్రీమతి ఈ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి) :— నిజాంపట్నం గురించి అడిగాను. 50 కోట్లు రావడానికి అక్కడ నిర్మాణము చేసినారు. ప్రస్తుతం 200 కోట్లు వరకు ఉంటున్నది. అందుకు సరిపడ నిర్మాణం చేయకపోతే లాభం లేదు. అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకుంటారా? ఎప్పటిలోగా నిర్మాణం పూర్తి అవుతుంది.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :_ 120 నావలు రెండు మూడు రకాలు ఉండేదానికి నిలువ చేసే దానికి ఏర్పాటు చేశారు. యింతవరకు చాలునని నిర్ణయం చేశారు. క్రొత్తగా నిలువ చేసేదానికి వీలు ఉండదు.

re: Supply of groundnut seeds in Ananthapur District.

శ్రీ ఎన్. గాదిలింగప్ప :— అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో వర్షాలు లేక ఇబ్బందులు పడుతున్న ఈ తరుణంలో అనంతపురం జిల్లాలో వేరుశనగ విత్తనాలు గురించి ప్రభుత్వము 1,25,00,000 రూపాయలు 50 పర్సెంటు సబ్సిడీ మీద రైతులకు విత్తనాలు సప్లయి చేయడానికి మంజూరు చేసినందుకు ప్రత్యేకంగా మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ యన్. టి. రామారావు గారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. ప్రభుత్వము అనంతపురం జిల్లాలో 1,25,00,000 రూపాయలు మంజూరు చేసినప్పటికి అక్కడ అధికారులు చిన్నకారు. సన్నకారు రైతు కు 60 వేల మెట్రిక్ టన్నులు కావలసి ఉండగా 1100 మెట్రిక్ టన్నులు విత్తనాలు మాత్రమే పంపిణీ చేశారు. ఒక కోటి 25 లక్షల రూపాయలు ఉన్నప్పటికి విత్తనాలు సకాలంలో విత్తనాలు వేసుకోవడానికి అధికారులు సప్లయి చేయకుండా నిర్లక్ష్యముగా ప్రవర్తిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. దీని

విషయములో ప్లానింగు బోర్డు సమావేశములో విత్తనాలు లోకల్‌గా నైనా పర్చేజి చేసి సకాలములో రైతులకు పంపిణి చేయాలని వారికి యిబ్బందులు కలుగకుండా చూడాలని నిర్ణయము చేసినా యింతవరకు 60 వేల మెట్రిక్ టన్నులు విత్తనాలు కావలసి ఉండగా 1100 మెట్రిక్ టన్నులే సప్లయి చేశారు అంటే చాలా శోచనీయము. 1100 టన్నులు కూడా సరిగా పంపిణీ చేయడం లేదు. యం. ఆర్. ఓ దగ్గరకు పోయి సర్టిఫికెట్ బినామీ పేర్లతో తీసుకుని వాటిని బజార్లలో అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది. మడకసిర నియోజకవర్గములో యిటువంటి అవినీతి పద్దతులు జరుగుతున్నాయని పేపర్సులో వస్తున్నవి. యిట్లాంటి అవినీతి పనులకు పాల్పడుతున్న అధికారులపైన ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? కరువు కాటకాలకు గురి అవుతున్న ఆ జిల్లాలో జిల్లా బోర్డు తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయం కూడా అమలు జరుపలేదు అక్కడున్నటువంటి అధికారులు. కాబట్టి ఆ జిల్లాలో ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి ఈ వర్షాకాల తరుణంలో వేరుశనగ విత్తనాలు సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వము తగునైన చర్యలు తీసుకుంటామని మంత్రిగారి నుంచి వివరణ కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :—అధ్యక్షా, అనంతపురం జిల్లా తీవ్రాతితీవ్రమైన దుస్థితిని ఎదుర్కొంటున్నది. గత సంవత్సర కాలములో వర్షాభావం వలన వేరుశనగ పంట దెబ్బతినడం వలన రైతులు ప్రస్తుతం విత్తనాలు కొనుగోలుచేసే పరిస్థితిలో లేరు. అక్కడున్నటువంటి పరిస్థితులు ప్రభుత్వము గమనించి అక్కడున్నటువంటి సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులను ఆదుకోవాలనే సదుద్దేశ్యముతో ప్రభుత్వము 50 శాతము సబ్సిడీ మీద 8585 మెట్రిక్ టన్నులు సరఫరా చేయాలని ప్రభుత్వము నిశ్చయించి డిపార్టుమెంటుకు డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది 6000 వేల మెట్రిక్ టన్నులైనా సరిపోదు. 8585 మెట్రిక్ టన్నులు సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు సరఫరా చేయాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయముచేస్తే డిపార్టుమెంటు యిప్పటికి 1100 మెట్రిక్ టన్నుల వేరుశనగ విత్తనాలు సరఫరా చేయగలిగింది. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులను డి.ఆర్.డి.ఏ. సంస్థ గుర్తించి ఒక లిస్టు కూడా తయారుచేసింది. ఆ లిస్టు ప్రకారం సరఫరా చేయాలని కూడా జిల్లా ప్లానింగు బోర్డు సమావేశములో తీర్మానించడమైనది. ఆ ప్రకారం సరఫరా చేయాలని డిపార్టుమెంటును కూడా ఆదేశించడమైనది. డిపార్టుమెంటు జిల్లా ప్రణాళికా బోర్డు ఆదేశాలను ఖాతరుచేయకుండా ఎం.ఆర్.ఓ. ద్వారా సర్టిఫికెట్స్ ఇష్యూ చేయించి వారికే సప్లయి చేయించుచున్నారు, డి.ఆర్.డి.ఏ లిస్టును గుర్తించకుండా మొండి వైఖరిని అవలంబించి సర్టిఫికెట్స్ ఉన్నవారికి మాత్రమే సరఫరా చేస్తున్నారు. సర్టిఫికెట్స్ ఇష్యూ చేయడంలో చాలా బినామీ పేర్లతో ఇష్యూ చేయించుకోవడం వాటిని తీసుకుని వెళ్ళి బజారులో జిన్నింగ్ మిల్స్‌కు టన్నులకు టన్నులు వేరుశనగ విత్తనాలు అమ్ముకోవడం ద్వారా అవినీతి పనులకు పాల్పడుతున్నారు. సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులకు సరిగా విత్తనాలు అందడం లేదని నేను మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. కాబట్టి యిటువంటి అవినీతికరమైన కార్యక్రమాలు అక్కడ జరుగకుండా డి.ఆర్.డి.ఏ.

తయారుచేసిన లిస్టు ప్రకారం వారికే విత్తనాలు సరఫరా చేయాలని ఆదేశాలు జారీచేస్తూ యింకా అదనంగా 2000 మెట్రిక్ టన్నులు వేరుశనగ విత్తనాలు అనంతపురం జిల్లాకు తరలించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డాక్టరు పి. కేశన్న (గోరంట్ల) :—అధ్యక్షా, గత సంవత్సరము అనంతపురం జిల్లా తీవ్రమైన అనావృష్టికి గురి అవ్వడం వలన ఆ జిల్లాలో వేరుశనగ పంట అంతా పాడై పోయినది. ప్రభుత్వము ప్రస్తుతము అక్కడ వున్నటువంటి పరిస్థితులు గమనించి సన్నకారు, పేద రైతులకు 50 శాతం సబ్సిడీపైన 3535 మెట్రిక్ టన్నుల వేరుశనగ విత్తనాలు సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వం 1,25,00,000 రూపాయలు మంజూరు చేసింది కాని వి.డి ఒ.లకు 400 బస్తాలు కేటాయించితే 100 బస్తాలు పంచడం జరుగుతున్నది. ఈ నెల 20 వ తేదీలోగా వేరుశనగ విత్తనాలు వేసుకోవాలి. అప్పుడే 20 వ తేదీ దాటిపోయింది. 20 వ తేదీ దాటితే ఏ మాత్రము ఉపయోగం వుండదు. అక్కడ వేరుశనగ విత్తనాలు సరఫరాలో జరుగుతున్న జాప్యాన్ని అరికట్టి వెంటనే అక్కడున్న సన్నకారు, పేద రైతులకు ఒక్కొక్కరికి 30 కేజిల నుంచి 60 కేజీల వేరుశనగ విత్తనాలు వెంటనే సప్లయి చేయాలని అక్కడున్నటువంటి తత్సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు జారీ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజ గోపాలరెడ్డి:—1986–87 ఖరీఫ్ కాలానికి అనంతపురం జిల్లాలో సన్నకారు, పేదరైతులకు 50 శాతం సబ్సిడీ పైన 3535 మెట్రిక్ టన్నుల వేరుశెనగ విత్తనాలు సరఫరాచేయడానికి ప్రభుత్వం రు. 1.20 కోట్లు మంజూరు చేసింది. జిల్లాలో 50 శాతం సబ్సిడీ పైన ఇతర విత్తనాలను సరఫరా చేయడానికి రూ. 5.00 లక్షలను కూడా ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది.

సన్నకారు, పేద రైతులకు 50 శాతం సబ్సిడీ పైన వ్యవసాయ శాఖ ఇప్పటికే 3035 మెట్రిక్ టన్నుల విత్తనాలను సరఫరా చేసింది. అంతేకాకుండా 125 మెట్రిక్ టన్నుల విత్తనాలు ప్రస్తుతం రవాణా అవుతున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విత్తనాల అభివృద్ధి సంస్థ వద్ద లభ్యంగా ఉన్న మిగతా 375 మెట్రిక్ టన్నుల విత్తనాలను ఈ వారంలోనే అనంతపురం జిల్లాకు పంపడానికి వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరు ఏర్పాట్లు చేశారు. ఈ పని ఈ నెల 25 వ తారీఖులోగా పూర్తి చేయడమవుతుంది. మంజూరు చేసిన పైకం యావత్తు పూర్తిగా వినియోగించడమవుతుంది అవసరమైన విత్తనాలను పూర్తిగా సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది.

-00 a.m. శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి (వాయిల్పాడ్).—వ్యవసాయ మంత్రిగారు అనంతపురం జిల్లా విషయం గురించి మాట్లాడారు. కడప జిల్లా గాని, చిత్తూరు జిల్లా గాని ఎక్కడ వేరుశెనగ విత్తనాలు లేక రైతాంగము అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ఇపుడు సరఫరా చేసిన విత్తనాలు కూడా ఎ. పి. సీడ్స్ కార్పొరేషన్ వారు ఇచ్చినవి నాశిరకమని రైతులు అంటున్నారు. కడప,

చిత్తూరు జిల్లాలకు విరివిగా విత్తనాలు సన్నకారు, చిన్న రైతులకు సబ్సిడీ మీద సప్లయి చేయుటకు, పెద్ద రైతులకు డబ్బులకు సరఫరా చేయుటకు పెద్దఎత్తున ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేస్తుందా ?

శ్రీ. ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి: — ఒక అనంతపురం జిల్లాలోనే సుమారు సన్న, చిన్నకారు రైతులు 2 లక్షల మంది వున్నారని లెక్కలు వేశారు. మనము 40 వేల మందికి మాత్రమే యివ్వగలిగాము. అందరికీ యివ్వలేము. అంటే 8 వేల చిల్లర టన్నుల విత్తనాలు మొత్తం కావలసిన 80 వేల టన్నులలో (10 వ వంతు) సరఫరా చేశాము. అందరికీ యివ్వడం సాధ్యము కాదు. కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు ఇమిడి వుంది. ఒక అనంతపురం జిల్లాకు ఎందుకు ఇస్తున్నామంటే, ఆ జిల్లా తీవ్రమైన దుర్భిక్షానికి గత 2-8 సంవత్సరాల నుండి గురవుతూ వస్తున్నది. సన్న, చిన్నకారు రైతులకు ఏదయినా ఉపశమనం ప్రత్యేకంగా కలుగజేయాలి. అందువల్లనే ఈ సౌకర్యము కలుగజేశాము. మిగతా జిల్లాలకు మామూలుగా వుండే స్కీముల క్రింద, అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు అమలుచేసే చిన్న చిన్న స్కీముల క్రింద, మినీ కిట్స్ క్రింద, వాటర్ షెడ్స్ క్రింద ఇటువంటి చోట్ల కొంత మందికి మాత్రమే ఇచ్చాము. అందరికి యివ్వలేమనేది గౌరవ సభ్యులందరకు తెలుసు. విత్తనాలు నాసిరకం అని అన్నారు. అది కొత్తగా ఇపుడే వింటున్నాను. విచారణ చేసి తగు చర్యలు తీసుకొంటాను. వచ్చే సంవత్సరములో ఇటువంటి సప్లయి జరుగకుండా చర్యలు తీసుకొంటానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. లింగప్ప (బూర్గంపహాడ్):—మంత్రిగారు 8 వేల చిల్లర టన్నుల విత్తనాలను సప్లయి చేశామని అంటున్నారు. అక్కడ ఎం. ఆర్. ఒ. చుట్టూ, అగ్రికల్చర్ ఆఫీసు చుట్టూ రైతులు తిరుగలేక యిబ్బంది పడిపోతున్నారు. సక్రమంగా పంపిణీ జరుగ లేదని అంటున్నారు. ఈ మధ్య పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. శాసన సభ్యులు దీనిని గురించి చెబుతున్నప్పటికీ కూడా అవినీతి జరుగుచున్నది. ఈ అవినీతికి పాల్పడిన అధికారులపై ఏ విధంగా చర్యలు తీసుకొని, సక్రమంగా పంపిణీ అయ్యేటట్లు చూస్తారు ?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :— ఇపుడే మనవి చేశాను. 2 లక్షల సన్న, చిన్నకారు రైతులున్నారు. అందులో 40 వేల మందికి పంపిణీ జరిగింది. ఇంకా 160 వేల మంది వున్నారు. వారంతా అక్కడ విత్తనాలు దొరకలేదని తిరుగుతూ వుంటారు. అందరికీ రాలేదనేది సర్వేసర్వత్రా అభిప్రాయమొకటి వుంది. మొత్తం జనాభాలో ఈ అభిప్రాయం వుండనే వుంటుంది. అంతా అవినీతి అని అంటున్నారు. జనరల్ గా అవినీతి కార్యక్రమమని అంటే ఏమి చెప్పగలుగుతాము? స్పెసిఫిక్ గా ఎక్కడయినా ఏమైనా జరిగినట్లు చెబితే చర్యలు తీసుకోడానికి వీలు కలుగుతుంది. వూరిక అవినీతి అంటే లాభం ఏమీ వుండదు.

శ్రీ ఎస్. రామకృష్ణ (అనంతపూర్):—మంత్రిగారు 10 శాతం విత్తనాలు యిచ్చామని అన్నారు. 3 వేల చిల్లర టన్నులు మాత్రం యిచ్చారు. మిగతా 27,000 టన్నుల విత్తనాలను ఈ నెలాఖరులోగా సప్లయి చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:— యాక్చువల్‌గా 125 టన్నుల విత్తనాలు మార్గమధ్యంలో వున్నాయి, 3035 టన్నుల విత్తనాలను పంచడం జరిగింది. ఇంకా పూర్తిగా 375 టన్నులు అది కూడా పంచుతున్నాము అవి 25 తేదీలోగా చేరుతాయి. పంపకము పూర్తి చేస్తాము. ఇంతవరకు మంజూరు అయిన వాటికి యిబ్బందులు ఏమీ లేవు.

శ్రీ జె.సి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి):— మంత్రి గారు సన్న, చిన్నకారు రైతులు అనంతపురం జిల్లాలో 2 లక్షల మంది వున్నారని అన్నారు. 40 మంది కంటే ఎక్కువ మందికి సరఫరా చేయలేమని మంత్రిగారే అంటున్నారు. సన్న చిన్నకారు రైతులకు సప్లయి చేయాలన్నది మా ఉద్దేశమని కూడా మంత్రి గారు అంటున్నారు 40 వేల కుటుంబాల వారికి యివ్వాలని పెట్టుకోవడం అనేది ఒక పబ్లిసిటీ కొరకేనా? ఈ 40 వేల కుటుంబాల వారికి యిచ్చినా, ఎన్ని ఎకరాలకు సరిపోతాయి అవి? ఇప్పుడు 30 కే.జి.లు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. అందులో ఎంత లేదన్నా 5-10 కె.జి.లు చెడిపోయిన విత్తనాలున్నాయి. వలిపిస్తే 10 కే.జి.లు కావు. అవి ఎన్ని ఎకరాలకు సరిపోతాయి? ఒక ఎకరాకు మాత్రమే సరిపోతాయి. ప్రభుత్వము వారు రైతు క్షేమం కోసము కాకుండా పార్టీని దృష్టిలో వుంచుకొని, పార్టీ ప్రాపగండా కోసము చేస్తున్నారేమోనని అనుమానము వేస్తున్నది. పత్రికలలో కూడా ఒకటి వచ్చింది. మా రాయలసీమలో ముదిగుబ్బ సర్పంచి ఆయన తెలుగు దేశం సర్పంచి. వారొక స్టేట్‌మెంట్ యిచ్చారు. ఈ వాళ వేరుశెనగ విత్తనాల పంపిణీ పార్టీ ఆఫీసులలో పెట్టి అమ్ముతున్నారని, అంతేకాకుండా, కదిరి తాలుకాలో మొత్తం విత్తనాలు గోడవున్స్‌లో పెట్టకుండా పార్టీ కార్యకర్తల ఇండ్లలో పెట్టి, ఆఫీసులలో పెట్టి అమ్ముతూ వుండడం ఔచిత్యంగా వుంద దీన్ని ఎంక్వయిరీ చేసి తగు చర్యలు తీసుకొంటారా? విత్తనాలు 2 ఎకరాలకు సరిపోయేటట్లు సరఫరా చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి:— ఇదివరకే చెప్పాను. 2 లక్షల మంది సన్న చిన్నకారు రైతులున్నారు. అందులో కొంత మందికి మాత్రమే ఇచ్చాము. రాజకీయ ప్రచారం కోసం అని చెప్పడం విడ్డూరంగా వుంది. వీలైనంత వరకు వారి ఆర్థిక యిబ్బందులను దృష్టిలో వుంచుకొని పంపిణీ చేయడం జరిగింది. కొంత మందికి మాత్రమే యివ్వగలిగామని చెప్పాను. తెలుగు దేశం పార్టీ కార్యకర్తల ఇండ్లలో పెట్టి విత్తనాలు అమ్ముతున్నారని దివాకర రెడ్డి గారు అనటం వారు రాజకీయ ప్రచారం కోసం అంటున్నారేమోనని నాకనిపిస్తున్నది. అక్కడ సవ్యంగా ఉద్యోగస్తులను పెట్టి, వారి ద్వారా సన్నచిన్నకారు రైతుల యొక్క ఆర్థిక దుస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని లిస్టు తయారు చేసి, అలాంటి వారికి

మాత్రమే ఇస్తున్నారు. తెలుగు దేశం కార్యకర్తల ప్రమేయం గాని, రాజకీయ ప్రమేయం గాని ఏమీ లేదు అన్ని రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ప్రచారం చేసుకుంటే, ఇతరుల మీద నిందారోపణ చేయడం సబబు కాదు.

శ్రీ జె.సి. దివాకర రెడ్డి :— నేను యిబ్బందులను గురించి తెలియ జేస్తున్నాను. ప్రచారం కోసం ....

శ్రీ జి. నాగిరెడ్డి :— ముదిగుబ్బ సర్పంచి తెలుగు దేశం పార్టీ కార్యకర్త యని దివాకర రెడ్డి గారు అంటున్నారు. వారు తెలుగు దేశం పార్టీ కార్యకర్త కాదు. ఆయన ఇండిపెండెంటుగా కదిరి నియోజక వర్గం నుండి ఈ సారి పోటీ చేసి ఓడిపోయారు. తెలుగు దేశం పార్టీ కార్యకర్తల ఇండ్లలో విత్తనాలను అమ్ముతున్నారన్న విషయం నిరాధారమైనది వారు ఆ మాటను ఉపసంహరించు కోవాలని కోరుతున్నాను. కానీ నేను అడిగేది ఏమంటే, ఎంత సప్లయి చేశారు ఇంకా ఎంత సప్లయి చేయవలసి వుందనేది కాదు మేము అడిగేది. పంపిణీ విధానంలో లోపముంది. ఈ విధానాన్ని సవరిస్తారా లేదా? పంపిణీ విధానాన్ని సవరించకపోతే ఎంత సప్లయి చేసినా కూడా, నిజంగా విత్తనం వేసుకొనే రైతుకు విత్తనం అందదు. ఆ విధంగా పంపిణీ చేసేదానికంటే ఏ కరువు నివారణ పనులకు ఆ డబ్బులను వెచ్చిస్తే మేలుగా వుంటుంది. పంపిణీ విధానం మార్చకపోతే పంపిణీ సక్రమంగా జరుగదు. నిజంగా విత్తనం వేసే రైతుకు విత్తనం అందేవిధంగా పంపిణీ విధానాన్ని మార్చాలి.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాల రెడ్డి :— అధ్యక్షా, కరువు నివారణ నిధుల నుంచి ఈ డబ్బు యివ్వడం జరిగింది. అది అంతా డిస్ట్రిక్టు ప్లానింగు బోర్డుకి ఇచ్చాము. వారు ఏ విధంగా కావాలంటే ఆ విధంగా ఈ డబ్బును వినియోగించుకునే అధికారాలు వారికి ఉన్నాయి. పంపిణీ విధానం ఏ విధంగా చేయాలో వారే అక్కడ నిర్ధారణ చేసుకునే దానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి. అంతా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అయింది. ఇక లోపాలు అంటే అన్ని విధానాలలోనూ లోపాలు ఉన్నాయి. ఏ విధంగా పంపిణీ చేసుకోవాలనుకున్న చేసుకునే అధికారాలు వారికి ఉన్నాయి. 11-10 a. m.

శ్రీ సి. ఎ. రసూల్ :— కదిరి నా నియోజకవర్గం. ముదిగుప్పం ఒక మండలము. దివాకర రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ తెలుగుదేశం పార్టీ మీద అభాండం వేశారు. పూర్తిగా తెలుసుకుని అభాండాలు వేయడం మంచిది. పార్టీ కార్యకర్తలు ఏ మండలంలోను జోక్యము చేసుకోవడంలేదు. పార్టీకి ఇందులో ఏమీ ప్రమేయం లేదు. మంత్రిగారు ఈ విధంగా సబ్సిడీలో విత్తనాలు సప్లయి చేస్తున్నప్పుడు చాల ముందుగా వాటిని ప్రొక్యూరు చేయాలి. ముందుగా ప్రొక్యూరు చేస్తే చాల మంచి విత్తనాలు దొరికేవి. అప్పుడు రేటు కూడా 500 ఉండేది. ఇప్పుడు రేటు 700 ఉన్నది. ఇక ముందు ఇట్లా కాకుండా ప్రభుత్వంవారు విత్తనాలను ముందుగానే ప్రొక్యూరు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. గంగోపాలరెడ్డి :- గౌరవ సభ్యులకు తెలియదనుకుంటాను ప్రతి సంవత్సరం నిర్వహించే కార్యక్రమం కాదు ఇది. దుర్భిక్షాన్ని లెక్కలో వేసుకుని అనంతపూరు జిల్లాలో తీవ్రంగా దుర్భిక్షం ఉన్నది కాబట్టి ప్రత్యేకించి ఈ 50 పర్సంటు సబ్సిడీ చేయాలి అని కొత్తగా నిర్ణయం చేయబడింది. ఆ నిర్ణయం ఆలస్యంగా చేయబడింది. ఇది మామూలుగా జరిగే కార్యక్రమం కాదు. చాల లేటుగా చేయబడిన నిర్ణయం కాబట్టి వేరుశనగ కాయలు సేకరించడం చాల కష్టమయినది. ముందుగానే ఈ విషయం తెలిసిఉంటే ఎప్పుడో మార్చిలోనో ఫిబ్రవరిలోనో చేసి ఉండేవారము. ఇది ఏప్రిల్ తరువాత మే, జూన్‌లలో జరిగిన కార్యక్రమము. ఈ విషయం గౌరవ సభ్యులు గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re : Reduction of age limit for recruitment of Sub-Inspectors of Police.

హోం, శాసన నిర్మాణ వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు) :- 24-1-1983 తేదీ ప్రధాన పరిపాలన(ఎస్. సి.సి)శాఖ ఎంఎస్. నెం 59 జి. ఓ. లో ప్రభుత్వం నియమించిన ఏక సభ్య పోలీసు సంఘం, పోలీసు శాఖ పాలనా నిర్వహణను మెరుగు పరిచే వుద్దేశంతో ఇతర విషయాలతో పాటుగా ఈ క్రింది సిఫారసు చేసింది.

22-156 సిఫారసు యిలా వుంది :- "పోలీసు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్లను భర్తీ చేసుకోవడానికి కనీస వయోపరిమితి 21 సంవత్సరాలుగాను, గరిష్ఠ వయోపరిమితి 25 సంవత్సరాలుగాను వుండాలి".

ఏక సభ్య పోలీసు సంఘం చేసిన పై సిఫారసును ప్రభుత్వం పరిశీలించి, అంగీకరించింది. తదనుసారంగా, పోలీసు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్లను భర్తీ చేసుకోవడానికి కనీస, గరిష్ఠ వయోపరిమితిని 21 సంవత్సరాల నుండి 25 సంవత్సరాల వరకు పరిమితం చేస్తూ 16-10-1985 తేదీ హోం (పోలీసు-సి) శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 504 జి. ఓ. లో ఉత్తర్వులు జారీ చేయడమయింది. ఈ ఉత్తరవులు జారీ చేయడానికి ముందు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్లను భర్తీ చేయడానికి కనీసం, గరిష్ఠ వయోపరిమితి 20 సంవత్సరాల నుండి 28 సంవత్సరాలుగా వుండేది. నోటీసులో పేర్కొన్న విధంగా 34 సంవత్సరాలు కాదు.

పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్లు పదవులను భర్తీ చేయడానికి వయోపరిమితిని సవరిస్తూ ఉత్తరువులను జారీ చేయలేదు.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, ఈ సమస్య చాల జటిల సమస్య. కమీషన్ దీన్ని ఎక్స్‌ప్లోర్ చేశాము అంటున్నారు. కమీషన్ ఎన్నో విషయాలు చెబుతూ ఉంటారు. అవి అన్ని ఎప్పుడూ ఎక్స్‌ప్లోర్ చేయలేము. వీళ్లు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌చేంజిలలో పేర్లు నమోదు చేసుకున్న తరువాత చాల కాలము అయిపోతూ ఉంటుంది. అదిగాక 6 పాయింటు ఫార్ములాకూడా ఇన్‌వాల్వ్ అవుతుంది. ఇది చాల విస్తృతంగా చర్చించవలసిన అవసరం ఉన్నది. నోటీసు ఇచ్చిన గౌరవసభ్యులు ఇప్పుడు సభలో లేరు. చాలమంది లేరు. దీనిని చాల విస్తృతంగా చర్చించడానికి ఈ కాల్ అటెన్షన్‌ను రేపటికి పోస్టుపోన్ చేస్తే బాగుంటుంది. రెండు గ్రూపులవారు లేరు. వారు రైతు సభలలో ఉన్నారు.

చైర్మన్ :— ఇది పోస్టింగు అయి వచ్చింది. మంత్రిగారు ఉన్నారు. ప్రభాకరరావుగారు, మీరు ఉన్నారు. మీరు డిస్కస్ చేయండి.

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఇందులో కొంచెం కాంప్లికేటెడ్ ఇష్యూస్ ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నాయి. అందుచేత విద్యాసాగర రావుగారు చెప్పినట్లుగా దీనిని పోస్టుపోన్ చేసి ఎమికబుల్‌గా దీనిని చేయాలి యువకుల జీవితాలతో సంబంధించిన సమస్య. ఈ వేళటికి ఈ వేళే డిసైడు చేయనందువల్ల కొంప మునిగేది లేదు. దీనిని వాయిదా వేసి కొంచెం డీప్‌గా స్టడీ చేసిన తరువాత చేద్దాము.

శ్రీ ఎ నరేంద్ర :— మేము కూడా పేర్లు ఇచ్చాము. మా పేర్లు ఇందులో రాలేదు. దీనిలో సిక్సు పాయింటు ఫార్ములా కూడా ఇన్‌వాల్వ అయి ఉంటుంది, దానిని కూడా చర్చించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనిని పోస్టు పోన్ చేయండి

చైర్‌మెన్:—ఈ కాల్ ఎటెన్షన్ పోస్టు అయివచ్చింది. దీనిమీద నోటీసు యిచ్చిన వారు ఎవరూ కూడా పోస్టుపోను చేయవలసిందిగా నోటీసు యివ్వలేదు.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర:—ఇక్కడ సిగ్నేటరీస్‌గా ఉన్నవారు కూడా రిక్వెస్టు చేస్తున్నారు. కాబట్టి యీ కాల్ ఎటెన్షన్‌ను పోస్టుపోను చేయండి. మురళీధరరావు గారి కమీషన్ మీద చర్చకు యిక్కడ పోస్టుపోను చేయడం జరిగింది

శ్రీ నాయని నరశింహారెడ్డి:— మంత్రిగారికి కూడా పోస్టుపోను చేయడానికి అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—నేను యీ కాల్ ఎటెన్షన్‌మీద జవాబు చదివిన తరువాత కూడా పోస్టుపోన్‌మెంటు ఏమిటి ? ఇక్కడ సభ్యులకు దీనిమీద ఏమైనా డౌట్సు ఉంటే అడిగితే నేను సమాధానాలు యిస్తాను. ఇందులో పోస్టుపోను చేయడానికి అంశాలు ఏమీలేవు.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర:—ఈ ఏజ్ లిమిట్ విషయంలో సుప్రీమ్ కోర్టువారి ఆదేశాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ క్షుణ్ణంగా చర్చించాలి.

చైర్ మెన్:—ఇందులో సంతకాలు చేసిన సభ్యులు ఎవరూ నాకు పోస్టు పోను మెంటుకు లెటరు యివ్వలేదు. అయినా మంత్రిగారు దీనిమీద స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. దానిమీద యిక్కడ ఉన్న సభ్యులు వారి అభిప్రాయాలు చెప్ప వచ్చును.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు:—ఇపుడు సభలో సి పి. ఎం సి. పి. ఐ నాయకులు లేరు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—సి. పి. ఎం. మరియు సి. పి. ఐ. నాయకులు సభలో లేకపోయినా వారి పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులు ఉన్నారు కాబట్టి వారు సందేహాలు అడగవచ్చును.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి:—మా వారు అందరూ కూడా యిక్కడ రైతుల సదస్సు జరుగుతున్నందువల్ల వారితో కలిసి ముఖ్య మంత్రిగారిని కలవడానికి వెళ్ళినారు. ఇపుడు యీ సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ల ఏజ్ తగ్గింపు విషయంలో అర్ధగంట చర్చకు అనుమతి యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— ఇపుడు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ల ఏజ్ సమస్య అంటూ ఏమీలేదు. ఏ రేంజ్‌లో వారికి ఖాళీలు వస్తే ఆ రేంజ్‌లో వేస్తాము. ఇపుడు కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసులో ఏజ్‌కు సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నకు ఏజ్ తగ్గించారా అని అడిగితే తగ్గించినట్లు ఆ విధంగా ఎందుకు తగ్గించ వలసి వచ్చిందో వివరించి జవాబు యివ్వడం జరిగింది

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు:—ఈ సబ్ ఇన్‌స్పెక్టర్ల ఏజ్ తగ్గింపు పోలీసు శాఖకు చెందిన వన్ మెన్ కమీషన్ రిపోర్టు ప్రకారంగా తగ్గించినట్లు మంత్రిగారు జవాబు యిచ్చారు. కాని దీని మీద సుప్రీమ్‌కోర్టు ఆర్డర్సు ఉన్నాయి. అవన్నీ చర్చించాలి.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:—వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో యీ రిక్రూట్ మెంటుకు ఏజ్ రిలాక్సేషన్ ఉంది కదా? దానిమీద మంత్రిగారు ఏమి చేయ బోతున్నారు? కాబట్టి దీనిమీద ఎలాబరేట్‌గా డిస్కషన్ జరగాలి.

చైర్ మెన్:—పోస్టుడిస్కషన్ గురించి బిజినెస్ ఎడ్వైజరీ కమిటీలో నిర్ణయం తీసుకోవచ్చును.

శ్రీ సి. హెచ్. విద్యాసాగరరావు:—మేము పోస్టుపోన్ మెంటు కోరినపుడు ఎందుకు పోస్టుపోన్ చేయకూడదు?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:— అధ్యక్షులవారు ఆదేశానికి తిరస్కరించే ప్రశ్న లేదు. కాని యీ సభ సాంప్రదాయం నాకు కూడా తెలుసు కాబట్టి యీ కాల్ ఎటెంన్షను వాయిదా వేయవలసిన అవసరం లేదని యీరోజు అయినా, రేపు అయినా నేను యిచ్చిన సమాధానం మరల యివ్వవలసివస్తుందని మనవి చేసుకుంటున్నాను.

ఛైర్‌మెన్:—సి పి ఎం, సి.పి.ఐ నాయకులు సభలో లేరు కాబట్టి యీ కాల్ ఎటెంన్షన్‌ను రేపటికి వాయిదా వేస్తున్నాను.

2. re:–Eviction of Tribals from their cultivating lands by the Forest Officials in Adilabad District.

అటవీశాఖామంత్రి (శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి) :— ఆదిలాబాదు జిల్లా విస్తీర్ణం 16,200 చదరపు కిలో మీటర్లు అందులో, అటవీ ప్రాంత విస్తీర్ణం 7,355 75 చదరపు కిలో మీటర్లు. ఇది జిల్లా విస్తీర్ణంలో 45 శాతం. అటవీ ప్రాంతంలో చాలా వరకు ముఖ్యంగా ఆదిలాబాదు డివిజనులో గిరిజనుల జనాభా అధికంగా ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోగల అడవుల్లో ఆదిలాబాదులోని అడవులు మేలైనవి. అనాదిగా గిరిజనులు అటవీ జీవితానికి అలవాటు పడ్డారు.

అడవులను రిజర్వేషన్ చేసే సమయంలో సామాజిక అవసారాలకు వ్యవసాయానికి తగినంత అటవీ భూమిని బెరూన్స్‌గా వదిలి వేశారు ఆ తర్వాత అసెసిమెంట్లు మున్నగువాటి మూలంగా, ఈ బెరూన్స్ అన్ని లేకుండా పోయాయి.

సాగుచేయడానికి ఈ అటవీ భూమిని ఇవ్వాల్సిందిగా గత 4, 5 దశాబ్దాల నుండి వత్తిడి చేయడం జరుగుతుంది. అప్పటి నిజాంకు సలహాదారుగా ఉన్న జర్మన్ ఆంత్రపాలజిస్టు డాక్టరు వాన్ హైమన్ డ్రాఫ్ గిరిజనులు సాగు చేసుకోవడానికి భూమిని కేటాయించే నిమిత్తం దబోలి బ్లాకులోని అటవీ ప్రాంతాన్ని రిజర్వేషను నుండి తొలగించాలని సూచించడం జరిగింది. దబోలి బ్లాకులో ఉన్న 1,24,728 ఎకరాల మొత్తం విస్తీర్ణంలో 48,121 ఎకరాల అటవీ భూమిని 1950వ సంవత్సరంలో డి రిజర్వు నుండి తొలగించి దానిని కేటాయించే నిమిత్తం రెవిన్యూ శాఖకు అప్పగించడం జరిగింది. గిరిజనులకు ఈ భూమి సరిపోతుందని భావించారు కాని అలా జరుగ లేదు. అటవీ భూములను ఆక్రమించుకోవడం కొనసాగింది. 1964 సంవత్సరాన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకొని 1964 కు పూర్వం జరిగిన అన్ని ఆక్రమణలను అటవీ సంరక్షణ భంగం వాటిల్లకుండా క్రమబద్ధం చేశారు. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకొని సవివరమయిన సర్వే నిర్వహించడం జరిగింది. 1964కు పూర్వం 76,580 ఎకరాల అటవీ భూమి అక్రమసాగు క్రింద ఉన్నట్టు

కనుగొన్నారు. ఇందులో 67,390 ఎకరాలను 1972లో క్రమ బద్ధం చేయడం జరిగింది. దరిమిలా మరో 2,642 ఎకరాల విస్తీర్ణాన్ని క్రమబద్ధం చేయడమయింది. దీనితో, అటవీ సంరక్షణకు భంగం కలిగించకుండా, 1964కు పూర్వం సాగు అవుతున్న ప్రాంతాలన్నింటినీ క్రమబద్ధీకరించి, తదుపరి చర్య నిమిత్తం రెవిన్యూ శాఖకు అప్పగించడం జరిగింది. అటవీ సంరక్షణకు భంగకరంగా వున్నట్లు కనుగొన్నందున, 6,548 ఎకరాల విస్తీర్ణాన్ని క్రమబద్ధం చేయలేదు.

ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని గిరిజన జనాభా వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

సంవత్సరం	గిరిజన జనాభా	గత 10 సంవత్సరాలలో పెరుగుదల శాతం
1951	1.25 లక్షలు	—
1961	1.32 లక్షలు	5.6
1971	1.53 లక్షలు	15.9
1981	2.73 లక్షలు	78.4

పై వివరాలను బట్టి 1971 నుండి 1981 మధ్య కాలంలో ఆదిలాబాదు జిల్లాలోకి ఇతర ప్రాంతాల వారు వచ్చినందువల్ల ఆ జిల్లా జనాభా అకస్మాత్తుగా పెరిగినట్లు తెలుస్తున్నది. భూమి ఆక్రమణలను క్రమబద్ధం చేసినందుమూలంగా ఇతరులు ఈ జిల్లాలోకి రావడాన్ని ప్రోత్సహించినట్లయింది. ఆ విధంగా వచ్చినవారు, తాము ఆక్రమించుకునే భూములను మునుముందు క్రమబద్ధం చేస్తారని భావించి సాగుచేసేందుకుగాను అడవిని కొట్టివేయడం జరిగింది.

1964 తర్వాత 75,000 ఎకరాల అటవీ భూమిని ఆక్రమించుకున్నారు. ఇందులో 35,000 ఎకరాల భూమి ఒక్క ఆదిలాబాదు డివిజనులోనే ఉన్నది. భూ ఆక్రమణలను క్రమబద్ధం చేయడంవల్లనే ఈ ఆక్రమణలు బాగా పెరిగిపోయినట్లు రుజువవుతున్నది.

తీవ్రవాదులు మారుమూల అటవీ ప్రాంతాలపై ఆధిపత్యం వహించి, తమ కార్యకలాపాలను 1981 తర్వాత తీవ్రంచేశారు. వీరు భూ ఆక్రమణలను కూడా బలపరుస్తూ వచ్చారు. ఆక్రమణదారులకు రక్షణ కల్పిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. అటవీ అధికార్లు అడవులలోకి రాకుండా ఉండేందుకు వారిని కొట్టి భయపెట్టారు. వారు అటవీ అధికార్లను అవమానపరచి, కొట్టి, అడవిలోనికి రాకుండా నివారించారు. అటవీ అధికారులను బాధించిన కొన్ని సంఘటనలు

ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :—

1. 1984, జూలైలో కాగజ్‌నగర్ డివిజనులోని అంకోడ ఫారెస్టరు ఒక కేసును పట్టుకున్నందువల్ల చిక్తకుంట గ్రామంలోని గ్రామస్థుల సమక్షంలో ఆయనను కొట్టడం జరిగింది.

2. 30-11-1984 తేదీన బిజ్జూరు రేంజి ఆఫీసులోని డిప్యూటీ రేంజి అధికారిపైన పరపన్న పేట ఫారెస్టు గార్డు పైన దౌర్జన్యం చేశారు. డిప్యూటీ రేంజి అధికారిని తీవ్రంగా కొట్టినందువల్ల ఆయన రక్తం కక్కుకున్నారు

3. 25-4-84న తడ పేట ఫారెస్టు రేంజి అధికారి, మదర్ పేట ఫారెస్టరు సర్వే పని జరుపుతుండగా తీవ్రవాదులు వారిని తీవ్రంగా కొట్టారు.

అటువంటి కేసులు ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. అడవులలో ఘాతుకాలు, ఆక్రమణలు ఆందోళనకరంగా కొనసాగుతున్నాయి. వాటి మూలంగా వాతావరణం, వనరులు, జీవావరణ పరిస్థితులు దెబ్బతింటున్నాయి. ఈ పద్ధతి కొనసాగినట్లయితే ఎంతో మనోహరంగా ఉన్న ఆదిలాబాదు అడవులు అందులో ఉంటున్న వన్య ప్రాణులు అనతి కాలంలోనే అంతరించిపోయే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అందువల్ల అడవుల కొట్టివేతను, అక్రమ సేద్యాన్ని నివారించేందుకు కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవడం ఎంతయినా అవసరం. గ్రామస్తుల సహాయ నిరాకరణ, అటవీ సిబ్బందిపై తీవ్రవాదుల దౌర్జన్యం మూలంగా, సిబ్బంది విరక్తి చెందారు. సిబ్బంది తమ ప్రాణాలకు ముప్పు వాటిల్లుతున్నదనే భయంతో తగిన చర్య తీసుకోలేక పోతున్నారు.

సాయుధ పోలీసు అవుట్ పోస్టును ఇటీవల ప్రారంభించడం, ఆదిలాబాదులోని అటవీ సంరక్షణాధికారికి జీపులు, పోలీసు బలగం సమకూడడంవల్ల పరిస్థితి కొంత మెరుగుపడింది. అటవీ శాఖ సిబ్బంది అడవులలో మారుమూల ప్రాంతాలకు వెళ్ళి, తమ విధులు నిర్వర్తించగలుగుతున్నారు. దీని ఫలితంగా గతంలో సేద్యం కోసం నరికివేసి, తరలించడానికి నిరాకరించిన కలపను తీసుకోవడానికి వీలుకలిగింది; గత సంవత్సరంలో స్వాధీనం చేసుకున్న టేకు కలప 10,000 ఘనపు మీటర్లున్నది. దాని విలువ రూ. 5 కోట్లు. సేద్యం కోసం భూమిని బాగు చేసేందుకు కొంత కలపను తగులబెట్టడం కూడా జరిగింది.

గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు గత జూన్ 21, 22 తేదీలలో ఆదిలాబాదు జిల్లాలో పర్యటించినప్పుడు అక్కడ అడవులను కొట్టివేస్తున్న పరిస్థితిని గమనించారు. ఆయన జిల్లా అధికార్లతో ఆ విషయం గురించి చర్చించి రిజర్వు అడవులను అక్రమంగా ఆక్రమించుకున్న వారందరినీ తొలగించి వేయవలసిందిగా ఉత్తరువు చేశారు,

ఈ విషయాన్ని చేపట్టి, రిజర్వు అడవులలోని 10 అక్రమ సెటిల్మెంట్లలో నివసిస్తున్న 183 కుటుంబాల వారిని వారు తొలుత నివసిస్తున్న ఇండ్లకు పంపివేయడం జరిగింది.

ఖాళీ చేయించిన వారిలో పెక్కుమందికి చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో భూములు, ఇండ్లు ఉన్నట్లు తెలిసింది. వారిలో కొంత మంది మన రాష్ట్ర సరిహద్దున ఉన్న మహారాష్ట్ర జిల్లాల నుండి వచ్చినట్లు కనుగొనడం జరిగింది. వారు తమ సామానులను తీసుకు పోవటానికి రవాణా సదుపాయాలు, అవసరమైన ప్రదేశాలలో భోజన సదుపాయాలు కూడ సమకూర్చారు.

అటవీ ప్రాంత వనులకు వచ్చిన ఆక్రమణదారులందరికీ లాభదాయకమైన ఉద్యోగ వసతిని గృహ వసతిని ఇవ్వజూపడమయింది. ఏకీకృత గిరిజన అభివృద్ధి ఏజెన్సీ వారి సహకారంతో వారికి శాశ్వతంగా పునరావాస సౌకర్యానికి కూడా ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. అమూల్యమైన అటవీ సంపద ఎలా నాశనం అవుతున్నది. అటవీ సంపదను సర్వమానవ శ్రేయస్సు దృష్ట్యా-ప్రత్యేకించి అటవీ సంపదపై ఆధారపడిన గిరిజనుల శ్రేయస్సు దృష్ట్యాను వాటిని పరిరక్షించుకోవడం ఎంత అవసరమో గౌరవసభ్యులు గ్రహిస్తారని నేను విశ్వసిస్తున్నాను.

11-30 a. m. శ్రీ సి. రామచంద్రారెడ్డి (ఆదిలాబాద్):—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చాలా సవినయంగా, చక్కగా తమ డిపార్టుమెంటును కాపాడుకునే విధంగా మాట్లాడారని చెప్పడానికి నాకు ఎటువంటి సందేహం లేదు. ఎందుకంటే, ఒక లక్షా ఎకరాల భూమిలో గిరిజనులు ఎవరికైతే ఎటువంటి అవకాశాలు లేవో, ఎవరికి అయితే కనీస అవసరాలు తీరవో, ఎవరికి అయితే తిండిలేదో, తిండికొరకు స్ట్రైక్ చేస్తారో అటువంటి వారు ఒక లక్ష ఎకరాల భూమి ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఆక్రమించుకుని తమ జీవితం 1963 కంటే ముందు నుంచి గడుపుతున్న విషయం మంత్రిగారు ఇక్కడ చెప్పకపోవడం నిజంగా విచారకరమైన విషయం. నిజంగా, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుయొక్క రికార్డ్సు ప్రకారం చూస్తే ఇవి ప్రీ 1964 భూములు క్రింద కనబడతాయి. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు ఇచ్చిన రికార్డ్సు ప్రకారం, వారు ఇచ్చిన పట్టా సర్టిఫికెట్లను చూసినట్లయితే అవి ప్రీ 1964 క్రింద కనబడతాయి. ప్రభుత్వం వారు హేమన్‌రావు రెకమండేషన్ ప్రకారం 1964 కన్నా ముందు ఏ గిరిజనులు అయితే భూములు ఆక్రమించుకుని జీవనాధారం గడుపుతున్నారో అటువంటివారికి సర్వే 1965లో నిర్వహించి ఇచ్చిన విషయం నేను మంత్రిగారి దృష్టికి, సభాదృష్టికి తెస్తున్నాను. 1965 సంవత్సరంలో సర్వే జరిగింది. అప్పుడు ట్రైబల్స్ అక్కడి నాయకులుగాని, గిరిజనులుగాని చైతన్యవంతులు అయితే ఈ విధంగా జరగదు. ఈ విధంగా తమకు పట్టాలు ఇవ్వడం జరుగుతుందని తెలిసి, గ్రహించిన వారు మాత్రమే దరఖాస్తులు ఇవ్వడం జరిగింది. మిగతా గిరిజనులు, ఎవరు అయితే అమాయకులుగా ఉన్నారో, అసలు ఏ విషయం తెలియదో, 1965లో సర్వే అయిన విషయం తెలియదో అటువంటి గిరిజనులందరూ

అటువంటి అప్లికేషన్ గాని ఆక్రమణ—ఫారెస్టు ఉన్నదనే విషయం తెలియదా, చెప్పడం జరగదని నేను మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. అక్కడ ఇవాళ భూమి కొరకు పోరాటం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ఇంద్రవెల్లి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పేరు పొందింది. ఎందుకంటే, అది భూమికొరకు పోరాటం సల్పింది. మంత్రిగారు చెప్పినట్లు కొన్ని అన్ సోషల్ ఎలిమెంట్స్ కాని, కొందరు సి.పి.ఎమ్. ఎల్. ఉటువంటి నాయకులు నిజంగా రెచ్చగొడుతున్న విషయంతో ఏకీభవిస్తున్నాను. కాని ఇక్కడ సమస్య ఏమిటంటే, అన్నం కొరకు పోరాటం చేస్తున్నారు అటువంటి వారిని అమానుషంగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా భూముల నుంచి వెళ్లగొట్టి ఎటువంటి ఆధారం లేకుండా ఇవాళ ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు పోలీసు వారి యొక్క బలంతో దౌర్జన్యం చేస్తున్న విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. సిలోన్ నుండి రెఫ్యూజీలు వస్తే వారికి రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్ పెడుతున్నాము. అదే విధంగా, బయటి దేశాల నుండి—బంగ్లాదేశ్ నుంచి వచ్చే వారికి రిహాబిలిటేషన్ సెంటర్స్ ఓపెన్ చేస్తున్నాము. కొందరు కాందిశీకులు వచ్చే అవకాశం ఉంటే, ఆదిలాబాదులో ఫారెస్టు రిజర్వు చేసి ఇప్పించడం కొరకు ప్లాను తయారు చేయబడుతున్నది. కాని, ఆదిలాబాదు జిల్లాలో పుట్టి పెరిగి అక్కడి గిరిజనులు, ఫారెస్టుతో, అటవీ వస్తువులైన బకలాంటి వస్తువులు, వినీ ప్రొడక్టు వేస్తున్నారో, వాటిని అమ్ముకుని బ్రతుకుతున్నారో వారికి ఇవాళ ఎటువంటి అవకాశం లేకుండా ఉన్నప్పుడు వారు ఫారెస్టు కొట్టుకున్న మాట వాస్తవమేనని చెప్పుతున్నారు. కాని ఈ సందర్భంగా జి.ఓ. ఎం.ఎస్. నెం. 1000 మరోసారి సర్వే చేయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. జూలై మాసంలో వారు విత్తనాలు వేసుకున్న తరువాత, పంటలు వేసుకున్న తరువాత స్త్రీలు అనక, పురుషులు అనక, వృద్ధులు అనక లారీలలో వారిని నింపి వారి వస్తువులను నింపుకుని, వారి ఇళ్ల నుండి తీసుకుని ఇతర ప్రాంతాలకు తీసుకుపోయి విడిచిపెడుతున్నారు అది ఇది అమానుషమైన చర్య కాదా అని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. స్త్రీలను, పురుషులను కొట్టి, హింసించి లారీలలో మనుష్యవిధంగా అయితే కాకుండాను సామగ్రిని నింపుతామో ఆ విధంగా నింపి 100 కి.మీ., 150 కి.మీ. దూరంలో పంపించడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను.

బోథ్ తాలూకాలోని మార్కాపూర్ అనే గ్రామంలో గుడిసెలను అన్నిటిని పీకి, కాల్చివేశారు. ఇళ్లు తగులబెట్టారు. లోకమళె, డెగాని, గుప్తాల, అడ్డాల, తిమ్మాపూర్, పిప్పాపూర్, పురుషోత్తం పల్లె, రఘునాథ్ పూర్ (బోథ్ తాలూకా లోనివి) అలో ఇలా అన్యాయం జరిగింది. గుప్తాల గ్రామంలో హైకోర్టు స్టే ఆర్డరు ఇచ్చిన తరువాత కూడా బెదిరించడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా ఖానాపూర్ తాలూకాలోని గుమ్మెన గ్రామం మొత్తాన్ని ఫారెస్టు అధికారులు కాల్చివేశారు. అక్కడికి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో వున్న పాసిన గ్రామాన్ని మట్టుకు వదలిపెట్టారు ఆదిలాబాద్ తాలూకాలోని లోకాడి, అందర్బాన్,

ఖాది, కరోని, కోసాయి, అర్రాతరఫ్, నకస్నాపూర్, ఒడ్‌గావ్, చింతపల్లి పిట్‌గావ్, అసోడాబుర్కి, మరియు బెగదాంపూర్ గ్రామాలనుంచి గిరిజనులను నిర్దాక్షిణ్యంగా వెళ్ళగొడుతున్నారు. వీరికి ఆల్టర్‌నేట్‌గా భూమిని గానీ ఎంప్లాయ్‌మెంట్ గానీ, ఏదీ చూపించకుండా, వాళ్ళను పంపిస్తున్నారంటే, అధ్యక్షా, మనం ప్రజాస్వామ్యంలో వున్నామా, లేక డిక్టేటర్‌షిప్‌లో వున్నామా, అనే విషయం గమనించవలసిందిగా మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. తినడానికి తిండి, కట్టటానికి బట్ట, ఉండడానికి ఇల్లు లేని ఈ గిరిజనుల సమస్యను సానుభూతితో అర్థం చేసుకొని, వారికి తిండి, బట్ట, ఇల్లు మన వెల్‌ఫేర్ స్టేట్‌లో యిప్పించే ప్రయత్నం చేయాలని గౌరవనీయులైన మంత్రిగారికి తమ ద్వారా మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

11-40 a.m. శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్ :— అధ్యక్షా, నేను స్వయంగా గిరిజనుడను కాబట్టి ఈ జరిగే విషయాలన్నీ 90 శాతం గిరిజనుల విషయాలే కాబట్టి నేనూ కొన్ని విషయాలను మనవి చేసుకుంటాను. నాకు తెలుగు సరిగా రాదు. అయినప్పటికీ గిరిజనులుగా వారు పడుతున్న బాధను మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవి చేసుకుంటున్నాను. గిరిజనులు పడుతున్న బాధను మంత్రిగారు అర్థం చేసుకుంటారని భావిస్తూ రెండు నిముషాలు విషయాలను మనవి చేయదలచుకున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ సమస్య ఒక్క వెయ్యిమందికో, 5 వేల మందికో, లేదా 10 వేల మందికో సంబంధించినది కాదు. అంతకు మించిన కుటుంబాలకు సంబంధించిన సమస్య యిది. ఇది కేవలం ఒక్క ఆదిలాబాద్ జిల్లాకు మాత్రమే కాదు రాష్ట్రమంతటికీ సంబంధించిన సమస్య. ఇది కేవలం ఒక్క పార్టీకి మాత్రమే కాదు, అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన సమస్య. అందుకోసమే నేను ఈ గిరిజనులను గురించి ఒక్క విషయం చెబుతాను. ఇది ఏదో రెండు సంవత్సరాల నుంచో, 4 సంవత్సరాల నుంచో వచ్చి నివసిస్తున్న కుటుంబాల సమస్య కాదు 30-35 సంవత్సరాల నుంచీ నివసిస్తున్న కుటుంబాల సమస్య. అధ్యక్షా, ఈ కుటుంబాల కొరకు 30-40 సంవత్సరాలుగా మన ప్రభుత్వాలు వాళ్ళ కొరకు ఎన్నో సౌకర్యాలు. డెవలప్‌మెంట్స్ చేశారు. రోడ్లను నిర్మించారు. ఆ ఊళ్లకు బస్‌లు కూడా నడుస్తున్నాయి. ఈ కుటుంబాలు నివసిస్తున్న గ్రామాలు రెవిన్యూ విలేజెస్ కూడా అయినాయి. స్కూల్ బిల్డింగ్స్, ఉపాధ్యాయులు వచ్చారు. అంతే కాకుండా ఓపెన్ వెల్స్, బోర్ వెల్స్, పైప్ లైన్స్ కూడా వేశారు. ఓట్ పోస్టులు కూడా అయినాయి. ఐ.టి.డి.ఏ. వాళ్ళు వారి కొరకు కోట్లాను కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి వ్యవసాయ బావులను నిర్మించారు. వ్యవసాయం చేసుకోవడానికిగాను ఎలక్ట్రిఫికేషన్ వసతులను కూడా కల్పించారు నేను మీ ద్వారా మనవి చేసుకోవడానికి గాను, నేను గిరిజన శాసనసభ్యుడను కనుక రెండు నిముషాలు అవకాశం యివ్వాలి,

నేను అబద్ధం ఆడడం లేదు. నేను చెప్పే ప్రతి విషయం నిజం. ఇవాళ గ్రామాలను తొలగించే కార్యక్రమం, వాళ్ళ వద్ద వున్న భూములను తీసుకొనే కార్యక్రమం జరుగుతోంది. అది సబబు కాదు. ఈ కుటుంబాలు 30-40 సంవత్సరాలుగా నివసిస్తున్నారు. దాదాపుగా అన్ని సౌకర్యాలను, మన ప్రభుత్వాలు చేసిన తరువాత ఈరోజు వాళ్ళను అక్కడ నుండి వెళ్ళగొట్టడం, వాళ్ళ దగ్గర వున్న భూములను తీసుకొని చెట్లను నాటడం అనేది ఏమి పద్ధతి? అక్కడ చెట్లు వుంటే కదా. ఏ ఊరిలోను చెట్లు లేవు. మీరు ఈ చర్యను తీసుకునే ముందు ముఖ్యమంత్రి గారితో కానీ, మన అటవీ శాఖామంత్రి గారితో కానీ, ఒక కమిటీని మీరు వేసి, మీరు తొలగించే ఊర్లను, మీరు స్వాధీనం చేసుకునే భూములను, ఈ కమిటీ వారు వెళ్ళి పరిశీలించి, నిజంగా అడవిలో వుందని, తొలగించితే బాగానే వుంటుంది. ఇక్కడ చెట్లు నాటితే బాగానే వుంటుందని వాళ్ళు అంటే సబబుగా వుంటుంది. అధ్యక్షా, అలా కాకుండా ఏవో రికార్డులను పట్టుకొని మా భూములు అనీ, మాకు కావాలనీ అనడం సబబు కాదు. భూములు వాళ్ళవే కావచ్చు. కానీ 40 సంవత్సరాల నుంచీ వాళ్ళు తమ రక్తం ధారపోసి ఆ బంజరు భూములలో వున్న బండరాళ్ళను, పెద్దలూ, చిన్నలూ అందరూ కలిసి నెత్తిన పెట్టుకొని మోసి, ఎన్నో సంవత్సరాలుగా అక్కడ నెలకొని, అన్ని విధాలుగానూ డెవలప్ చేసుకున్న భూములను తీసుకుంటామని అనడం సబబు కాదు. మొన్ననే 20వ తారీకునాడు మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చి 10 ఊర్లకు యినాగరేట్ చేసినారు. కోట్లకొలది రూపాయలను వెచ్చించి కాలనీలకు రోడ్లు, ఎలక్ట్రిఫికేషన్ మొదలయినవి అన్నీ చేశారు, ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చి కాలనీలను చూసి, చాలా బాగున్నాయని సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ముఖ్యంగా గిరిజనులకు చాలా విధాలుగా సహాయం చేస్తామన్నారు ముఖ్యమంత్రిగారు. వారు యినాగరేట్ చేసిన ఊర్లు కూడా వున్నాయి. మీరు చర్య తీసుకునే ముందు చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తీసుకోవాలి. తొందరపాటు చర్య తీసుకోవడం మంచిది కాదు. 40 సంవత్సరాల నుంచి మరి మీరు ఏమి చేశారు? ఇప్పుడు అవి మా భూములు అవి గుంజుకోవడం మంచిది కాదు. దయచేసి ఏదయినా చర్య తీసుకునే ముందు ఒక కమిటీని వేసి, నిజంగా వీళ్ళంతా మన దేశం వాళ్ళు కాదు, బయట నుండి వచ్చిన వారు అనుకుంటే, అలా తేలినట్లయితే అభ్యంతరం ఏమి లేదు. వీరు తరతరాలుగా, తాత ముత్తాతల కాలం నుండి, తమ రక్తం ధారపోసి, ఎంతో కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బును కూడా ఖర్చుచేసి అభివృద్ధి చేసుకున్న భూములు అవి. వాటిని తొలగించడం ఏమీ బాగాలేదు. చేసేముందు ఒక కమిటీని వేసి, తగు విధంగా విచారణ చేసి, జాగ్రత్తగా చేస్తే బాగుంటుంది. నా ఆవేదనను మా మంత్రిగారు అర్థం చేసుకోగలరని భావిస్తూ, ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. మ[illegible]:— అధ్యక్షా, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో గిరిజనులకు సంబంధించి నటువంటి పరిస్థితి చాలా దారుణంగా తయారయింది. గత పది సంవత్సరాల నుండి 5 ఎకరాల లోపు గిరిజన రైతులు భూమి మీద కబ్జా కలిగి ఉండి జీవనోపాధి సాగిస్తున్నారు. వేలాది ఎకరాల భూమి ఈ విధంగా సాగులో వున్నది. ఈ భూమి సమస్య మీదనే ఆదిలాబాదు జిల్లాలో ప్రపంచ చరిత్రలోనే జరుగని విధంగా తీవ్రమైన పోరాటం జరిగింది. గత కాంగ్రెస్-ఐ ప్రభుత్వం నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచడానికి చూస్తే కొద్ది మంది గిరిజనులు దారుణంగా చనిపోవడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వాళ్ళ స్థూపాలను కూలగొట్టడం జరిగింది. చాలా దారుణమైన విషయం ఏమంటే ఇంద్రవెల్లిలో వాళ్ళ స్థూపాలను కూలగొట్టారు. ముఖ్యమంత్రిగారు వచ్చి కొద్ది రోజులు కూడా కాక ముందే గిరిజనుల భూములను తీసుకోవడం వల్ల తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం మీద చాలా బ్యాడ్ యింప్రెషన్ కలిగే విధంగా వుంది. ఇది మంచిది కాదు అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ నాడు పోలీస్ వారిని పెట్టి గిరిజనుల యొక్క ఊరను [illegible] వుంటే, మేము జంగల్లో వుండాలా, లేక శాసనసభలో వుండాలా అనే విషయం అర్థం కావడం లేదు. మా, ఊడ అనే తేడా లేకుండా వారిని అక్కడ నుండి పారద్రోలించడానికి
11-50 a.m. చేసే ప్రయత్నం, ఆ విధానం ఏ మాత్రం సబబు అయినది కాదు. వేలాది ఎకరాలు సాగుకు పనికి వచ్చే భూమి ఏదయితే ఉందో మన ప్రభుత్వాలు చెప్పుతున్నాయి చెట్లు లేకపోతే వర్షాలు పడవని, అడవి సంపదను కాపాడాలనేది ఉంది. మేము అంటున్నాము పట్టాలు ఇవ్వండి అక్కడికి అధికారులను పంపించి ఆ భూములను ఇన్వెస్టిగేట్ చేయించి అటవీశాఖ మంత్రిగారు కూడా తేదీ ఇచ్చి అక్కడ పర్యటన చేసి ఎవరి కబ్జాలో సాగుకు పనికి వచ్చే భూమి ఉందో వారికి పట్టాలు ఇచ్చి రక్షణ కలిగించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉంది. ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేస్తే ప్రజలతో ఏకమై వారితో కార్యక్రమాలకు పూనుకోవలసి వస్తుంది. తెలుగుదేశం మిత్రులు కూడా ఈ సమస్య మీద [illegible]స్తారు, ఆందోళన చేస్తారు అని అనుకుంటున్నారు. ఉండే భూములకు రక్షణ కలిగించే విధముగా చేయాలి. లేకపోతే తీవ్రమైన పరిణామాలు సంభవిస్తాయని మంత్రిగారికి చెప్పుకున్నాను. మంత్రిగారు ఒక తేదీ నిర్ణయించి మమ్మల్ని అందర్నీ పిలిచి అడవి సమస్య ఏదయితే ఉందో దాని విషయములో ఆదిలాబాదు జిల్లా అధికారులను పంపించి పరిష్కరించాలి. లేకపోతే ఆదిలాబాదు నుంచి పోరాటం ప్రారంభమవుతుందని ఈ సందర్భముగా చెపుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎస్. వేణుగోపాలాచారి:— అధ్యక్షా, వెనుకబడిన జిల్లా అయిన ఆదిలాబాదులోని గిరిజన ప్రాంతములో ముఖ్యముగా బోథ్, వాంకిడి, ఉట్నూరు తాలూకాలలో ఇటువంటి [illegible] కొన్ని రోజులుగా జరుగుతున్న విషయాన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ తాలూకాలలో 15 వేల మంది గిరిజనులు

...న సంవత్సరాల పైగా నివసిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం రు. 8.50 కోట్ల అడవులను మూడు సంవత్సరాల కాలములో నరకడం వల్ల నష్టమయిందని చెప్పుతోంది. ఆ ప్రాంతములో అక్కడ ఉన్న ఫారెస్టు వారు పోలీసు బలగాలతో హెరాస్ చేస్తున్న విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్నో రాయితీలను గిరిజనులకు కల్పిస్తున్నది. కాని మైగ్రేషన్ వల్ల మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ లెక్క ప్రకారము గిరిజన పాపులేషన్ 10 శాతం పెరిగింది. వారందరూ అడవులను ధ్వంసము చేసి సాగుబడి చేసుకుంటున్నారు అనే ఉద్దేశముతో మూకుమ్మడిగా ఎవరయితే 30, 35 సంవత్సరాలుగా భూములను చేసుకుంటున్నారో వారిని హింసించడం జరుగుతోంది. ఈ మైగ్రేషన్ వల్ల వచ్చినవారు ప్రక్క రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన వారు ఉంటున్నారు. అందుచేత 30, 35 సంవత్సరాలు అని ఒక క్రైటీరియా పెట్టి ఈ సంవత్సరం అని నిర్ణయించి శాసనసభ్యులతోటి, జిల్లా మంత్రిగారితో ఒక కమిటీ వేసి దీని విషయములో న్యాయం చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను ఇంతవరకు ట్రిబ్యునల్స్‌కి ఇచ్చిన లాండ్సు ఎన్ని వేల ఎకరాలో ఏ కాలములో ఇచ్చారో, అది కూడా స్పెసిఫిక్ గా చెపితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుజ్జి (భద్రాచలం):—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఈ గిరిజనులకు పోడు వ్యవసాయం కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుంచి సాగుతూ వస్తోంది. ఖమ్మం జిల్లాలోని భద్రాచలం డివిజనులో సుమారుగా 500 గ్రామాలు ప్రత్యేకంగా గిరిజన గ్రామాలుగా ఉంటున్నాయి ఆ గిరిజన గ్రామాలలో పోడు వ్యవసాయం చేసుకుంటూ, ఇతరత్రా పంటలు పండిస్తున్నారు. వారు ఏ రాష్ట్రం నుంచి అక్కడికి తరలి వచ్చి పోడు వ్యవసాయం చేయడం లేదు. వారి తాత తండ్రుల కాలం నుంచి, వందల సంవత్సరాల నుంచి అక్కడ సాగుచేసుకుంటున్నారు. 1968–72 కొత్తగా ఫారెస్టు రిజర్వు పేరు మీద సాగు చేసుకొనే భూములలో దిమ్మెలు వేసి అధికారులు భూములలోకి రానీయకుండా అడ్డుపెడుతూ ఉన్నారు. గత నెల 15 తారీఖున ధర్మగూడెంలో 70 మంది పురుషులను, 50 మంది స్త్రీలను, 20 మంది పిల్లలను మోతెగూడెం పోలీస్ స్టేషన్‌లో పెట్టారు. తల్లులను పిల్లలకు పాలను కూడా ఇవ్వనివ్వలేదు. ఆ పోలీస్ స్టేషన్‌లో 50 కిలో మీటర్సు తీసుకపోయి నిర్బంధించారు. తే నేను తెల్లవారిన తరువాత 20 మందిని విడుదలచేయించాను. నేను జరిగిన విషయం చెబుతున్నాను తరువాత 70 మందిని భద్రాచలం సబ్ జైలుకు తీసుకువెళ్ళి, రెండు వందల కిలోమీటర్స్ వెంకటాపురం తీసుకువెళ్ళి మొన్న 11వ తారీఖున విడిపించారు. మా పార్టీ పరంగా మేము చెప్పేది చెట్లు నరకకూడదని. నరికితే వర్షాలులేక కరువు వస్తుందని. ఈ మధ్య ఫారెస్టువారు, పోలీసు వారు వారిని లారీలలో ఎక్కించుకొని, ఆడ మనుషులని లెక్క చేయకుండా దెబ్బలు కొట్టి తీసుకువెడుతున్నారు. నేను డి.ఎఫ్.ఓ గారితో

మాట్లాడాను. జిల్లా కలక్టరు గారితో ప్లానింగు బోర్డు మీటింగులో మాట్లాడాను. డి. ఎఫ్. ఓ. గారు చూసుకుంటారన్నారు. అక్కడ ఈ రకంగా జరుగుతోంది. ఆదిలాబాదు జిల్లాలోనే కాదు, ఖమ్మం జిల్లాలోను, గిరిజన ఏరియాస్ ఎక్కడైతే ఉన్నాయో అక్కడ ఇది ఉంది. ట్రైబల్స్ కొన్ని వందల సంవత్సరాల నుంచి అక్కడ ఉంటున్నారు. అందుచేత రీ సర్వే చేయించి వారికి ఆ భూములు ఇచ్చేటట్లు చేసి వారికి జీవనాధారము కల్పించక పోతే ఇది లోగడ పరిస్థితిలోకి వస్తుంది. పూర్వం అల్లూరి సీతారామరాజు జనాన్ని తీసుకవచ్చి పోరాటం ఎలా చేశాడో అదే స్థాయికి వారల మనము తీసుకువచ్చే స్థితిలో ఉన్నాము. నక్సలైట్స్ వల్ల గ్రామాలలో ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు. మనము ఎప్పుడైతే పోలీసు వారిచేత ఇలా చేయిస్తున్నామో నక్సలైట్స్ దీనిని అవకాశం తీసుకునే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు రీ సర్వే చేయించి భూములను సాగు చేసుకొనేలా చేయకుండా ఇలా చేస్తే జనం రెచ్చిపోయి పోరాటం తీసుకువచ్చే పరిస్థితి వస్తుందని చెపుతున్నాను. ఇది మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. వెంటనే రీ సర్వే చేయించి వారందరికి భూములు ఇచ్చేలా చూడాలని చెపుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :—గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రారెడ్డిగారు, గోవిందనాయక్ గారు, వేణుగోపాలచారి గారు, బుజ్జిగారు వెలిబుచ్చిన ఆందోళనను ప్రభుత్వం పూర్తిగా అర్థం చేసుకోవడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. నేను గౌరవ సభ్యులకు ఒక్క విషయం మనవి చేస్తున్నాను. అనాదిగా సేద్యం చేసుకుంటూ ఉన్న స్థానిక గిరిజనులను ప్రభుత్వం ఏవిధంగాను వారిమీద దౌర్జన్యం గాని ఇతరత్రా కాని చేయడం లేదని తమ ద్వారా సభకు మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరైతే ఈ మధ్య కాలములో 1972 తరువాత ఎవరికి అయితే పట్టాలు ఇచ్చేసినామో, అది కాకుండా తరువాత ఏ గిరిజనులైతే ఇతర రాష్ట్రాల నుంచి మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నారో. ఎవరయితే అక్కడ ఉన్న అడవులను నరికి అటవీ భూములను అన్నింటిని సేద్యం క్రిందికి తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారో అట్లాంటి గిరిజనులను మాత్రం మేము విస్మరించమని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు గిరిజనులపట్ల వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలు, ఆవేదనా ప్రభుత్వానికి తెలియనిది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం గిరిజనుల శ్రేయస్సు పట్ల,
12-00 noon అభివృద్ధిపట్ల అనేక కార్యక్రమాలు తీసుకొన్న విషయం తమకు తెలియనిది కాదు. ఈ గిరిజనులకి అనేక సందర్భాలలో భూమి పోతే భృతి పోతుంది అని ఆందోళన చేశారు. ఎంతో మంది గిరిజనుల కుటుంబాలు ఈ విధంగా ఈ భూముల నుంచి వెకేట్ చేయించబడినారో, వారందరికి ప్రభుత్వం తరపున పునరావాసం కల్పించడానికి సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా కృషి చేస్తున్నాము. రామచంద్రారెడ్డిగారు అన్నారు. పుట్టిన భూమి మీదే, గిరిజనులకు వ్యవసాయం చేసుకొనే హక్కు లేదన్నారు. 1964 కంటే పూర్వం అధీనంలో ఉన్న భూమికి 1984లో

పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇదే రకంగా కొనసాగితే, ఇక అడవులు ఉండవు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఒక సభ్యుడికో, ఒక వర్గానికో, ఒక రాజకీయ పార్టీకో సంబంధించినది కాదు. సర్వమానవ కళ్యాణానికి, వాతావరణ కాలుష్యాన్ని నివారించడానికి, ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకొంటున్నదే కానీ మరే ఉద్దేశంతో మాత్రం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రా రెడ్డి గారు అన్నారు. లారీలలో ట్రయిబల్స్‌ని ఎక్కించి పంపేశారని. మానికాపురం అనే గ్రామంలో 28 కుటుంబాలను తరలించడం జరిగింది. అందులో 20 కుటుంబాల వారు మహారాష్ట్రకి చెందిన వారు. వారు ఈ మధ్యనే ఇక్కడకు వచ్చారు. మహారాష్ట్రలో అసలు వారు గిరిజనులే కారు అక్కడ అందరితో పాటు అన్ని సౌకర్యాలు పొందారు. ఇక్కడకు గిరిజనులుగా వచ్చి, సౌకర్యం పొందుతున్నారు. ఈ రకంగా కొందరు ఫారెస్ట్ భూములలో సాగు చేస్తూ ఉండడం ఎక్కువయింది. 20 కుటుంబాలను ఆ రకంగా వారి గ్రామాలకే పంపడం. మిగతా 8 కుటుంబాలను ఆ ప్రక్కగానే ఉన్న గ్రామానికి పంపడం జరిగింది. అక్కడి నుంచి వచ్చి, అడవులను నరికి వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. అంతే కాని నిర్దాక్షిణ్యంగా పంపలేదని మనవి చేస్తున్నాను. వాగమోలిక బ్లాకులో ఒక గ్రామాన్ని చూశాను. 100 ఎకరాలను పూర్తిగా నాశనం చేశారు. ఈ రకంగా ఇంత పెద్ద ఎత్తున ఈ అడవులను నాశనం చేస్తుంటే, ఏం చేయాలో ఆలోచించవలసిందిగా గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను. గిరిజనుల పేరుతో జరుగుతున్న అక్రమాలను గౌరవ సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. వారిని నేను ఏమీ అనడం లేదు. ఇంతకుముందు గిరిజనులకు వారున్న భూములను సుమారు 70 ఎకరాల వరకూ ఇవ్వడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ఎవరైనా గిరిజనులకు భృతి పోతుందని అంటే, 10 వేల కుటుంబాలకు భృతి కల్పించడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని తెలియచేస్తున్నాను. 75 వేల ఎకరాల భూమిలో చెట్లు పెంచే పథకం ప్రభుత్వానికి ఉంది. అడవులు చాలా విలువైనవి. బంగారాన్ని దోచుకుంటున్నట్లుగా అడవుల నుంచి కర్రను దోచుకొని అమ్ముకొంటున్నారు. ఈ విధంగా సంఘ వ్యతిరేక, సమాజ వ్యతిరేకంగా చేస్తుంటే, ఎంతో క్లిష్టమైన పరిస్థితి ఉంటుంది. 10 వేల కుటుంబాలకు తగిన పునరావాసం, సౌకర్యాలు కలుగచేయడానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో పని చేస్తుంది. రిజర్వ్ ఫారెస్ట్ ల్యాండుకి పట్టాలు ఇంకా ఇమ్మని మాత్రం అడగవద్దని గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా ప్రభుత్వానికి వత్తిడి తేవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు వీరి విషయంలో తీవ్ర ఆందోళన వెలిబుచ్చారు. స్పెసిఫిక్‌గా ఏమైనా ఉంటే, ప్రభుత్వ దృష్టికి రాకుండా ఉంటే, వాటిని మాత్రం తప్పకుండా పరిశీలించడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను అంతేకాక ఈ నాడు ఈ ప్రభుత్వ అటవీ భూములను గిరిజనులకు ఇచ్చే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కూడా లేదు. ల్యాండ్ కన్సర్వేటివ్ యాక్ట్ వచ్చి

తరువాత ఒటవీ భూములను ఇవ్వడం విషయంపై పూర్తిగా నిషేధం విధించడం అయింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలుచేస్తున్నా, ఈ భూములను ధారాదత్తం చేయడానికి వీలు లేదు. 1968 నోటిఫికేషన్ ప్రకారంగా, వాస్తవంగా ఏమైనా ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే, వాటిపై తగు చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

చెర్మన్ :— మంత్రిగారు క్లియర్‌గా చెప్పారు. స్పెసిఫిక్‌గా ఉంటే, వారి దృష్టికి తెస్తే, చర్య తీసుకొంటారు కనుక ఆ రకంగా చెయ్యండి. వాస్తవంగా గిరిజనుల విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నామన్నారు.

శ్రీ జి మల్లేశ్ :—చెట్లు లేని భూములలో గిరిజనులకు పట్టాలు ఇచ్చి, చెట్ల పెంపకం చేయించే ప్రతిపాదనకు ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. మహిపాల్ రెడ్డి :— ఈ భూములలో ఈనాడు చెట్లు లేకపోయినా, ఒకప్పుడు దట్టంగా చెట్లుండేవి. వారు ఇచ్చిన సలహాని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుంది.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Chairman :—All the papers included in the agenda are deemed to have been laid.

The following Papers are laid on the Table :

re : Rules made under A.P. Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act 1959.

Copies of the following notifications with which certain rules have been made, as required under sub-section (1) of Section 69 of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Act, 1959 :

Sl. No.	G.O.Ms. No. and Date	Date of Publication in the Gazette
1.	G.O. Ms, No. 222, P.R & R D. (Sam. I) Department, dated 22-5-1986.	23-5-1986
2.	G.O Ms. No. 223, P.R. & R.D. (Sam I) Department, dated 22-5-1986.	23-5-1986

re : Annulment of the orders of A. P. Administrative Tribunal.

Copies of orders issued in G O Ms No. 381, M. & H. dated 7-6-1986 and G.O.Ms No. 388, M. & H. dated 11-6-1986 annuling the orders of the Andhra Pradesh Administrative Tribunal, as required under clause (6) of Art. 371-D of the Constitution of India.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE COMMITTEE ON GOVERNMENT ASSURANCES

Sri V. Ranga Rao :—Sir, I beg to present :

"The First Report (VIII Assembly) of the Committee on Government Assurances"

Chairman :—Report presented:

GOVERNMENT RESOLUTIONS

Sri K. Jana Reddy :—Sir, I beg to move ;

ZONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEE, S.C. RAILWAY.

"that as the South Central Railway Administration requested the State Government to communicate the name of the representative of the State Legislature to serve on the reconstituted Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Central Railway for the period from 1-4-1986 to 31-3-1988 the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Central Railway, the name of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the period from 1-4-1986 to 31-3 1988."

ZONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEE, S.E. RAILWAY

"that as the General Manager, South Eastern Railway, Calcutta, requested the State Government to communicate the name of one representative of State Legislature to serve on the Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Eastern Railway from 1-4-1986 to 31-3-1988, the Legislative Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, Calcutta, the name of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee."

ZONAL RAILWAY USERS' CONSULTATIVE COMMITTEE. S. E. RAILWAY

"that as the General Manager, South Eastern Railway, Calcutta, requested the State Government to communicate the name of one representative of the State Legislature to serve on the Divisional Railway Users' Consultative Committee, Waltair-Khurda Road Division of South Eastern Railway from 1-1-1986 to 31-12-1987, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the General Manager, South Eastern Railway, Calcutta, the name of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee."

TELEPHONE ADVISORY COMMITTEE FOR VIJAYAWADA TELEPHONE DISTRICT

"That as the District Manager, Telephones, Vijayawada requested the State Government to communicate the name of one representative of the State Legislative Assembly to serve on the Telephone Advisory Committee for Vijayawada Telephone District for the period from 1985–87, the Assembly do recommend to the Government to communicate to the District Manager, Telephones, Vijayawada, the name of the member elected by this Assembly to serve on the aforesaid Committee for the term 1985–87."

Chairman :—Motion moved.

I am to announce to the House that for the conduct of the election of the member to serve in each of the reconstituted Zonal Railway Users' Consultative Committee of South Central Railway, Zonal Railway Users' Consultative Committee, South Eastern Railway Divisional Railway Users' Consultative Committee, Waltair-Khurda Road Division of South Eastern Railway and Telephone Advisory Committee for Vijayawada Telepone District, I fix the following programme:

Last date for making nominations ...	1.30 P.M. on 23-7-86
Last date of scrutiny of nominations ..	4 P.M on 23-7-86
Last date for withdrawal of candidature.	3 P.M. on 24-7-86
The date on which the poll shall, if necessary, be taken. ... From	11 A.M. to 3 P.M. on 25-7-1986

in the Committee Room of the Assembly Buildings.

చైర్మన్: — ఇందాక గోవింద నాయక్ గారు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చేటప్పుడు చెప్పిన "వర్డ్"ని ఎక్స్పంజ్ చేయడం జరుగుతుంది.

SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE FOR 1986–87

(Discussion)

Sri P. Mahendranath:—Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 153,55 00,500 for further expenditure in the year 1986–87 as per the Heads of Demands shown in the Notice dated 17th July, 1986."

Notice : 17th July, 1986.

DEMANDS FOR GRANTS FOR FURTHER EXPENDITURE IN THE YEAR 1986–87.

On the recommendation of the Governor, the Minister for Finance will move that a sum not exceeding 153,55,00,500 rupees be granted for further expenditure in the year 1986–87 as per the Heads of the Demands shown in the Annexure.

ANNEXURE

Demand No.	Service and purpose	Sums not exceeding
(1)	(2)	(3)
		Rs.
V.	General Administrative Services	1,00,000
VII.	Land Revenue Department ..	1,00,00,000
IX.	Excise Administration ..	25,50,00,000
XIII.	Police Administration ..	100
XVI.	Public Works ..	7,25,00,100
XX.	Education ..	3,52,10,000
XXI.	Medical and Health Services ..	8.94,50,000
XXIII.	Urban Development ..	2,40,00,000
XXIV.	Information and Publicity ..	100
XXV.	Labour and Employment ..	1.04,72,800
XXVI,	Civil Supplies Administration ..	5,54,00,000
XXVII.	Social Welfare ..	28,76,30,800
XXVIII.	Tribal Welfare ..	6,52,85,000
XXXIII.	Co-operation ..	1,35,10,000
XXXIV.	Agriculture ..	5,09,00,000
XXXV.	Minor Irrigation ..	14,03,00,000
XXXVI.	Animal Husbandry ..	2,96,00,000
XXXVII.	Diary Development ..	40,15,000
XXXIX.	Forests ..	1,86,00,000
XL.	Community Development ..	18,28,27,300
XLI	Industries ..	73,44,200
XLII.	Village and Small Industries ..	72,81,700
XLV.	Irrigation ..	6,53,73,400
XLVI.	Power Development ..	7,57,00,000
XLVIII.	Road Development ..	3,50,00,000
	Total ..	153,55,00,500

Mr. Chairman :— Motion moved.

12-10 p.m. శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు:—అధ్యక్షా, సాధారణంగా ఒక డెమాక్రటిక్ స్టేట్‌లో ఈ సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్సు కొరకు అడిగేటప్పుడు, మనం ఖర్చు పెట్టే డబ్బు మన అవసరాలకు అధికంగా అవసరం వచ్చినప్పుడు అడిషనల్ ఫండ్సు అవసరం వచ్చినప్పుడు, వాటిని కూడా ప్రయారిటీ సెక్టార్‌లో ఖర్చు పెట్టాలి తప్ప, పోస్టుపోన్ చేసుకోవలసిన అవసరాలను ఏదో కొంప మునిగిపోతున్నట్లుగా వాటి కోసం కంటింజెన్సీ ఫండ్స్‌లో నుంచి డబ్బు డ్రా చేయడం చెడ్డ సాంప్రదాయం. ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వం అడిగిన ఈ సప్లమెంటరీ గ్రాంట్సులో ప్రప్రథమంగా ఆకర్షించేది యారక్ బాటిలింగ్ కంపెనీ కోసం. ఈ యారక్ బాటిలింగ్ కంపెనీకి ఎందుచేత ఇంత అవసరం వచ్చింది? రు. 22 కోట్ల రూపాయలు పైన ఖర్చు పెట్టి యారక్ బాటిలింగ్ కంపెనీ సీసాలలో సారాయి పాక్ చేసి సప్లయి చేయకపోతే వచ్చే ఇబ్బంది ఏమిటి? డ్రౌట్ తోటి, మంచి నీళ్లు లేక గ్రామాలలో, పట్టణాలలో ప్రజలు బాధ పడుతుంటే దీనికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా సారాయి కంపెనీకి ఇన్ని కోట్లు కొంప మునిగి పోతున్నట్లు కంటిన్జెన్సీ ఫండ్సు నుంచీ విత్‌డ్రా చేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? కన్సల్టేషన్ ఫీజ్ క్రింద ఎంతో ఖర్చు చేసారు. ఇది కేవలం సదుద్దేశంతో చేసిన పని కాదు. దీని వెనుక తప్పుడు ఉద్దేశం ఉంది. కోట్లాది ప్రజలు మంచి నీళ్ల కోసం అలమటించి పోతుంటే, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దీని గురించి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోకుండా యారక్ బాటిల్స్ గురించి ఎందుకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నది? బ్రివరీస్ కంపెనీ ఇంకొకటి పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? స్టేట్ ట్రేడింగ్ కార్పొరేషన్ ఉంది అది చేసే పని కొమగోను చేయడం, అమ్మడం. ఇది చేసే పని ఇది చేయాలి తప్ప వేరే కార్పొరేషను పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి కనిపించడం లేదు. ఈ స్కీము ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తున్నారు? అక్టోబరు 1 వ తేదీన ఈ స్కీం ప్రారంభిస్తారని అన్నారు. అక్టోబరు 2వ తేదీ మహాత్మాగాంధీ పుట్టిన రోజు. తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం 6 కోట్ల ప్రజానీకానికి, 3 కోట్ల ఆడపడచులకు, మిగతా సోదరులకు, చిట్టి తల్లులకు, చిట్టి తండ్రులకు అక్టోబరు 2వ తేదీన సీసాలో సారాయి పోసే పరిస్థితి పెట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి? గోదావరి నుంచో, కృష్ణ నుంచో నీరు సప్లయి చేయవలసిన పరిస్థితులు పోయి, సీసాలలో సారాయి తరలించడం అనేది, 6 కోట్ల ప్రజలూ, మూడు కోట్ల ఆడపడచులూ అర్థం చేసుకోవాలి. రెండు నెలలు ఆగి సప్లమెంటరీ గ్రాంట్సు వచ్చే దాకా ఆగకుండా కంటింజెన్సీ ఫండులో నుంచి విత్‌డ్రా చేసి ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? మోనొలిథిక్ స్టాట్యూ, బుద్ధ స్టాట్యూ, ట్యాంక్‌బండ్ బ్యూటిఫికేషన్ గురించి రు. 1,25,00,000 లు ట్యాంక్‌బండ్ బ్యూటిఫికేషన్ గురించి రు. 3 కోట్లు ఇన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? హైదరాబాదులోనే కాకుండా, గ్రామాలలో ప్రతి జిల్లాలో వ్యవసాయానికి కానీ, త్రాగడానికి కానీ నీళ్ళు లేక, పశువులకు మేత లేక అవస్థ పడుతున్న తరుణంలో, కేంద్ర ప్రభుత్వం డబ్బు ఇవ్వడం లేదంటూ ఒక ప్రక్క అంటూనే, ఎన్నో వాగ్దానాలు చేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వం రు. 4 కోట్ల పై బడి డబ్బును స్టాట్యూలకు, బ్యూటిఫికేషన్లకు ఖర్చు చేయవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? ఈ కార్యక్రమాలన్నీ చేయకూడదు అని

అనడం లేదు. కానీ ప్రస్తుతం పరిస్థితులూ, ఆ సమయమూ ఇప్పుడు కాదు. తెలుగు సమాచారం అని ఒక క్రొత్త సమాచార సంస్థను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. దేని గురించి? ఈ సమాచార శాఖ దేనికి పెట్టారు. రాష్ట్రంలో అనేక సమాచార శాఖలు, అడ్వర్టైజింగ్ ఏజెన్సీస్ ఉన్నాయి. వాటి మీదే ఆధారపడి వారి పొట్ట పోషించుకొంటూ కొన్ని వేల మంది, వందల మంది బ్రతుకుతున్నారు. ప్రత్యేకంగా సమాచార శాఖ పెట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ స్వంత సమాచార శాఖ పెట్టినదా ఉంటే ఎక్కడా లేదు. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక డెమాక్రటిక్ స్టేట్. ఏదో ఒక టొటాలిటేరియన్ స్టేట్ కానీ, డెస్పాటిక్ స్టేట్ కానీ వారి స్వంత ప్రచారానికి అవసరం వస్తుందని పెట్టుకొంటారు తప్ప ఈ డెమోక్రటిక్ స్టేట్‌లో పెట్టవలసిన అవసరం ఏమీ లేదు ఈ శాఖ వచ్చాక తెలుగు వెలుగు వస్తోంది. ఇవన్నీ సినిమా మాగజైన్స్ లాగా ఉన్నాయి కానీ, ప్రజలకు విజ్ఞానాన్ని కలిగించే సబ్జెక్టులను ప్రచురించిందా అంటే లేదు. ఫస్ట్ పేజీ మీద ముఖ్యమంత్రిగారి ఫోటో, వెనుక పేజీ మీద ముఖ్యమంత్రిగారి ఫొటో. అన్ని ఫొటోలు ముఖ్యమంత్రిగారివి తప్ప రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రజలకు విజ్ఞానాన్ని ఇచ్చే ఆర్టికల్స్ ఎంతవరకూ ఉన్నాయి? ఇంకా హాస్యాస్పదం ఏమిటంటే ముఖ్యమంత్రిగారి పార్టీ వారు ప్రమాణం చేసినా గంగ సాక్షి, రుద్రమ సాక్షి, దేవతల సాక్షి అంటూ ఈ రకంగా 99 సాక్ష్యాలతో చేస్తున్నట్లు ఫోటోలున్నాయి ప్రజాస్వామ్యంలో ఒక ముఖ్యమంత్రిగారు ఇటువంటి ప్రమాణాలు చేయడం సత్ సాంప్రదాయం అవునో కాదో సభ్యులు తెలుసుకోవాలి. ఈ విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం జరుగుతోంది. మంచి కార్యక్రమాల కోసం దీనిని వినియోగం చేయడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. స్టేట్ కన్‌స్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ఉంది. ఇది మూడు సంవత్సరములకు ఒకసారి ఎకౌంట్సు సబ్మిట్ చేయాలి. కాని చేయలేదు. వారిని ఊరికే కూర్చోబెట్టి జీతాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. వారిచేత సర్వీసెస్ చేయించుకోవడంలేదు. 1983, 1984, 1985 సంవత్సరాలకు ఎకౌంట్సు సబ్మిట్ చేయకపోవడంవల్ల ప్రాపర్ ఆడిట్ లేకుండాపోతుంది. వారికి జీతము ఇచ్చి కూర్చోపెట్టవలసిన అవసరము ఏమిటి ? ఇదేమయినా కక్షసాధింపు చర్యా అని అడుగుతున్నాను. మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టులో వెనుకబడినవారికి 44 శాతం రిజర్వేషన్సు ఉంటే ముఖ్యమంత్రిగారు వీరికి ఎడ్యుకేషన్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సులో కూడా రిజర్వేషను అవకాశాలు 44 శాతం కల్పించారు. చాలా సంతోషం. ఈ రాష్ట్రంలో 52 శాతం వెనుకబడిఉన్నవారికి ఆర్థికంగా అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలంటే రూ. 80 కోట్లపైన ఫేజ్డు మ్యానర్‌లో వీరు పైకి వచ్చేదానికి అనేక ఉపాధి కార్యక్రమాలు చేయాలి అనుకొన్నప్పుడు, కనీసం బడ్జెటులో ప్రొవిజను ఎక్కడా లేదు. అలాగే మురళీధరరావు కమీషన్ రిపోర్టులో మెన్షను చేసినట్లుగా రూ. 12 వేలు ఆదాయము వచ్చే తల్లిదండ్రుల పిల్లలకు స్కాలర్‌షిప్స్ ఇవ్వాలి. రూ. 12 వేలు లోపల ఆదాయము వచ్చేవారి పిల్లలకు హాస్టల్సులో అకామడేషన్ చూపించండి. ఉంటే ప్రతి సంవత్సరము రూ. 105 కోట్లు బడ్జెటులో ప్రొవిజను చూపించితే తప్ప, మీరు చేసిన వాగ్దానాలు లిప్ సింపతీగానే ఉంటాయి తప్ప వ్యవహారంలో

నుంచీ వచ్చేది కాదు. మీరు చేసిన వాగ్దానాలు ఏ విధంగా మీట్ అవుతారు? ఇప్పటికయినా పునరాలోచించి అనవసరమయిన వాటికోసం డబ్బు ఖర్చు పెట్టకుండా, కంటింజెన్సీ ఫండ్సులో నుంచి విత్‌డ్రా చేసి అవసరం లేని కార్యక్రమాలకు ఖర్చుపెట్టే విధానాన్ని కొన్నాళ్ళు వాయిదా వేయాలని కోరుతున్నాను. మహాత్మాగాంధీ జయంతి ముందురోజున దిక్కుమాలిన సారాయి సీసాలను ఇచ్చే కార్యక్రమాన్ని పెట్టినట్లయితే మన జాతిపితకు అవమానం చేసినట్లు అవుతుంది కాబట్టి మరొకసారి ఆలోచించమని కోరుతూ మీరు నాకు ఈ అవకాశాన్ని ఇచ్చినందులకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(మిస్టర్ స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

12-20 p.m. శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:— అధ్యక్షా, ఈ సప్లమెంటరీ గ్రాంటులపై మాకున్న అభిప్రాయాలను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా సప్లమెంటరీ గ్రాంటులు ప్రధానంగా ఈ పద్దులు అన్నీ చూసిన తరువాత మాకు అర్థం అయ్యేది- రాష్ట్రంలో భయంకరమైన కరువు కాటకాలు నెలకొని వున్నప్పుడు సహాయకార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి బదులుగా ఇందులో వారు చూపించిన పద్దులన్నీ చూస్తే, మనం బైటకు వెళ్ళినప్పుడు ప్రజలు అడిగినదానికి ఏమీ సమాధానం చెప్పుకోవాలో అర్థంకాని స్థితిలో వున్నాము. ప్రభుత్వం అదనంగా ఖర్చుపెట్టబోయే డబ్బు మా ముందర పెట్టినప్పుడు, ప్రజలు మమ్ములను అడుగుతున్న సమస్యలను మీరు ఎందుకు అక్కడ ప్రతిబింబించలేదు? వారికి సమాధానం చెప్పలేననే మాట ప్రజలలోనుంచి ఒక స్పందనపూరితంగా వస్తుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అందుకని మా పార్టీ అభిప్రాయాలను ప్రభుత్వం ముందు వుంచదలచుకొన్నాను. ముఖ్యంగా మిత్రులు ప్రభాకరరావుచెప్పినట్లు బాటిలింగ్ కార్పొరేషన్ ఒకటి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. దానికి సుమారుగా 70 కోట్ల రూపాయలదాక ఖర్చు కాగలదని అంచనా వేసారు. అందుకని బదులు ప్రస్తుతం ఒక 90 లక్షల రూపాయలకు సప్లమెంటరీ గ్రాంట్స్ పూర్వకంగా ప్రభుత్వం అడగదలచుకొన్నారు. నిజంగా ఎవ్వరికయినా తెలుసా? తెలియదు. గవర్నమెంట్ అధికారంలో వున్నది కాబట్టి ఏదో మొత్తానికి చొరవ చేసి ఉపక్రమించింది. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంటనగరాలలో మంచినీటి కోసం కటకటలాడుతున్నారు. హైదరాబాదులో 50 లక్షలకు పైగా ప్రజానీకం వున్నారు. హైదరాబాదులో హెడ్ ఆఫ్ ది ఇన్స్టిట్యూట్స్ వున్నాయి. అందువలన అందరికి ఇక్కడ పనులుంటాయి. ఈ మంచినీటి కొరత హైదరాబాదు ప్రజలను తీవ్రంగా వేధిస్తున్నది. అనునిత్యం రాజధానికి వచ్చే ఫ్లోటింగ్ పాపులేషన్ కూడా ఇబ్బంది పడుతున్నది. ఎక్కడ చూసినా మంచినీటి కటకటే. దీనిగురించి 10 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడితే ప్రభుత్వానికి పోయేది ఏమిటి? మంచినీటికి డబ్బు వినియోగించకుండా మనుషులు త్రాగే సారా పద్దు క్రింద ఒక కోటి రూపాయలకు మమ్ములను ఎందుకు అనుమతి అడుగుతున్నారు. ఆ సారా డబ్బులు ప్రభుత్వం పెట్టుకొంటే మేము ఏమి వద్దనము. మంచినీరు కావాలని ఆంధ్రదేశం అంతా ముక్తకంఠంతో అడుగుతూ వుంది. అలాంటప్పుడు సప్లమెంటరీ గ్రాంటులో చూసేటప్పటికి సుమారు 90 లక్షల రూపాయలు సారా పద్దు

క్రింద ఖర్చు పెడదామని ఆ ఖర్చు పద్దులను గ్రాంట్ చేయమని అనడం ఎంతో హాస్యాస్పదంగా వుంది ఎంతో విచారకంగా వుంది. అసలు ప్రజలు మమ్ములను చూచి ఏమనుకొంటారు? ఆ పద్దులను మేము ఎందుకు ఆమోదించాలో అర్థం కాకుండా వుంది. ఒక వేళ మేము ఈ పద్దుకు ఆమోదించకపోయినా ఉన్నటువంటి పథకాలకు 70 వేల రూపాయల పథకాన్ని చేపట్టినప్పుడు ఈ 90 లక్షల రూపాయలు మేము యివ్వకపోయినా మాకు అభ్యంతరం లేదని, కనీసం మాత్రమే మిగిలి వుందని అనుకొంటాము. ప్రభుత్వానికి సభలో సంఖ్యాబలం వుంది కాబట్టి ఏదో రకంగా మంజూరు చేయించుకోగలుగుతారు. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో మా విమర్శలను స్వీకరించి, సద్భావంతో లోపాలను అర్థం చేసుకొని, దీనిని రెక్టిఫై చేసుకొంటే మంచిది. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ నగరాలలో త్రాగు మంచినీటి కొరతతో పాటుగా అనేక జిల్లాలలో వర్షపాతం లేదు. భూగర్భ జలాలు లేవు. విస్తృతంగా బోర్లు వేయాలి. గ్రామీణ మంచినీటి పథకాలకు ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయింపు చేసి ఆ డబ్బును ప్రభుత్వం అడిగితే సంతోషించేవాళ్ళము. ఈ విషయాన్ని పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి ఎలాంటి రెస్పాన్స్ లేదు. రైతులు వ్యవసాయానికి తగిన నీరు లేక చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ఋతుపవనాలతో వర్షాలు వచ్చే గతి ఈ దేశానికి లేదని శాస్త్రజ్ఞులు ఖచ్చితంగా చెబుతున్నారు. ఎందుకంటే అరణ్యాలు పోయినవి. వర్షాలు రాకున్న ఎప్పుడో ఒకసారి డిప్రెషన్స్, తుఫానులు వస్తే ఆ నీరు భూమి మీద పడితే అప్పుడు వాగులు వంకలు పొర్లితే లేక పోతే నదులు పొంగి ఫ్లడ్ అయిపోతే ఆ ఫ్లడ్ అయిన నీటితో ఏదో కొంచెము పరిస్థితి మెరుగవుతుంది. ఆ విధంగానైనా భూమిలోకి నీరు వస్తే వ్యవసాయం చేసుకోవచ్చని రైతులు అనుకొంటారు. ఇప్పుడు మనది వ్యవసాయక దేశం. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం అత్యధికంగా వుంది. అన్ని రాష్ట్రాలకన్నా మన రాష్ట్రం వ్యవసాయ దేశంగా రాణిస్తున్నది. ఋతువులు వర్షించవు కనుక వాగులు, వంకల నుంచి పొర్లే నీటితో కాలువలు తీసి ఆ నీటిని పొలాలలోకి తీసుకొని వ్యవసాయం చేసే దుర్గతిలో ఈ నాడు రైతాంగం వున్నది. సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులో పంపు సెట్లకు, నీటికి, కాలువలకు, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములకు ఇలాంటివాటికి ఎక్కువ గ్రాంటులు పెట్టుకుని వుండే ధ్యానం వుండాలి. ఈ విధంగా చేస్తే ఈనాటి సమావేశము జరుగుతున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ అసెంబ్లీ ఈ రకమైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను తలపెట్టినందుకు మేమెంతో ఋణపడి వున్నామనే భావన రైతాంగంలో వచ్చేది. ఈ విషయాన్ని ఎందుకో తిరస్కారం చేశారు. అలక్ష్యం చేశారు. అందువలన ఈ కార్యక్రమాలపైన మాట్లాడదలచుకున్నాను. రెండవది ప్రభుత్వం రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం మీద 170 కోట్ల రూపాయలు పెట్టారు. రైతులు పంటలు లేక నష్టపోయారు. పశుగ్రాసము కొనుక్కోవాలి. 5 ఎకరాలకు పైగా వున్న రైతులు అంతా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వాళ్ళంతా మాకు ఎలిజిబుల్ వుంది కాబట్టి ఈ రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం సౌలభ్యాన్ని ఇప్పించమని రాయలసీమ, తెలంగాణా, కోస్టల్ ఆంధ్రలో కొన్ని ప్రాంతాలలో (నాన్ ప్రాజెక్టు ఏరియాలలో) వున్న రైతాంగం అడుగుతున్నారు. అందుకోసం దీనిని కొంచెం ఎక్స్‌టెండ్ చేస్తే మంచిగా

వుండేది. 170 కోట్ల రూపాయలకు ఇంకో 10 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువ చేయవలసిన అవసరం వుండేనది. ఇది శాశ్వతంగా చేయమని నేను అనదలచుకోలేదు. అలాంటి వాళ్ల సౌకర్యార్థం ఏమయినా కాస్తా ఈ సప్లమెంటరీ గ్రాంటులలో పెంచి ఖర్చు అడిగినా ఎంతో బాధను చల్లార్చుకొని ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నమునానికి అభినందనలు తెలియజేసి వుండును. కానీ ఆ విషయం ఇందులో రాలేదు. ఇది దురదృష్టకరము. అవసరం లేనిదానికి ఖర్చులు చూపించి అడుగుతున్నారు. ఈ విషయాలన్నీ నేను చాలా బాధతో వ్యక్తం చేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

డాక్టర్ కె. వీరయ్య: — అధ్యక్షా, రాజ్యాంగంలోని 205 వ ఆర్టికల్ ప్రకారం ఈ నాడు ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన సప్లిమెంటరీ గ్రాంటులను నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను. రాష్ట్ర రాజకీయ రంగంలో ఒక క్రొత్త మలుపు తీసుకోవాలనే సదుద్దేశ్యంతో ప్రజాసేవకు అంకిత భావంతో నడుస్తున్నాము. ఈ ప్రభుత్వం అనుదినం అనేకమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసి వస్తుంది. అందుచేత మొదట తీసుకొన్న పద్ధతనే కాకుండా అవసరాన్ని బట్టి, చేస్తున్న క్రొత్త పనులను బట్టి ప్రజల సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నప్పుడల్లా మనం సభ ముందుపెట్టి కొంత అదనపు ఖర్చుకు అని అడగడం ఎంతో సమంజసం. అలాంటి సదుద్దేశ్యంతో, సత్ సంకల్పంతో రాష్ట్ర ప్రజల శ్రేయస్సు కోసం ఈ గ్రాంటును ఆర్థికమంత్రి మా ముందు పెట్టారు. రాష్ట్ర సాంఘిక సంక్షేమం కొరకై విడో పెన్షన్ సౌకర్యం కోసం కొంత డబ్బు అడగడం జరిగింది. గతంలో వున్నది కాకుండా ఈ నాడు యింకా అదనంగా పక్కా గృహాలు పేద ప్రజల కొరకు నిర్మించాలని అడగడం జరిగింది. షెడ్యూల్డు కాస్టు బాలికల హాస్టల్స్ కొరకు అదనపు డబ్బును ఖర్చు పెట్టాలని కోరడం జరిగింది. ఇవన్నీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అవునా యో కాదో నాకు తెలియడం లేదు. అలాగే విద్యా, వైద్య రంగంలో మంచి పనుల కోసం డబ్బు అడగడం జరిగింది ట్రైబల్ ఏరియాలలో విద్యా రంగంలో 1000 అదనపు సీట్లు సమకూర్చడం కోసం 45 లక్షల రూపాయల ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అడల్ట్ ఎడ్యుకేషన్ క్రింద రెండు లక్షల రూపాయలు కోరింది. వైద్య రంగంలో యూనివర్శిటీస్ కోసం కొంత కేటాయింపు అడిగింది. అదే కాకుండా ట్రైబల్ ఏరియాలలో సంచార వైద్య దళాలు కావాలని వాటి కోసం కొంత కేటాయింపు అడగడం జరిగింది. ఇవన్నీ ప్రజలకు అవసరమైన పనులు కాదా అని అడుగుతున్నాను. మొన్నటి రెకమెండేషన్ ప్రకారం పోలీస్ అకాడమీ స్థాపించాలనుకున్నాము, దానికోసం కొంత డబ్బు అవసరమయింది. అలాగే బాండెడ్ లేబర్ మీద కొంత డబ్బు కావలసి వచ్చింది. అది కూడా సభ ముందు పెట్టారు. సివిల్ సప్లయిస్ వారు ఇచ్చే రేషన్ కార్డులు అచ్చువేయాలన్నా కొంత డబ్బు కావలసి వచ్చింది. కోఆపరేటివ్ రంగంలో చూస్తే ప్రతి మండల్ హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో గోడౌన్ నిర్మించాలని కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టాలనుకున్నారు. ఇవన్నీ రాష్ట్ర ప్రజల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసినవే కానీ వేరే కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకా, చిన్న సన్నకారు రైతులకు సబ్సిడీ యివ్వాలని, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 12-30 p.m.
స్టేట్ ఇరిగేషన్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్‌కు దాదాపు కోటి రూపాయలు కావాలని. అట్లనే గ్రామీణ వాటర్‌ను ప్రజలకు అందించడానికిగాను కొంత, డ్రాట్ రిలీఫ్ కు కొంత, యివన్నీ ప్రజల సంక్షేమ కార్యక్రమాలే. డ్రాట్‌కు సంబంధించిన కార్యక్రమాలే, డ్రాట్ మరచి పోలేదు, డ్రాట్‌కు సంబంధించి అదనంగా యిందులో కేటాయింపులు యివ్వడం జరిగింది. తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథకం క్రింద అదనంగా డబ్బు అవసరమవుతున్నది. గ్రామ ప్రజలకు తెలుసు యీ పథకం మంచి పథకమో, ఎటువంటి ఫలితాలు యిస్తున్నదో, అందుకని గ్రామీణ క్రాంతి పథకం క్రింద అదనంగా అడగడం జరిగింది.

అట్లాగే, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారు ప్లానింగ్ కమిషన్ నుండి మాచింగ్ గ్రాంట్ సంపాదించడం అవసరం. అది తప్పనిసరైనది. కాకపోతే, ప్యూరిఫికేషన్ ఆఫ్ ది సిటీకి కొంత ఖర్చు పెట్టాలి అంటున్నారు. మంచిదేగాని, ప్రయారిటీస్ వున్నాయి అంటున్నారు, అన్నిటితో పాటు అదీ ముఖ్యమైన కార్యక్రమమే ట్యాంక్ బండ్ వైడెన్ చెయ్యడం, స్ట్రెంథెన్ చెయ్యడం, ప్యూరిఫికేషన్ యిలాంటి కార్యక్రమాలలో ఒకటి, ప్రయారిటీస్ దృష్ట్యా చూసినా కూడా దానికి అయ్యేది కొద్ది మొత్తమే, దాని గురించి బాధపడవలసిన అవసరం లేదు, దానిని సంతోషంగా ఆమోదించవలసిన అవసరంవుంది.

ఇంకా, రాష్ట్ర సమాచారంలో ముఖ్యమంత్రిగారి ఫోటోస్ వున్నాయి అన్నారు. ఏ రాష్ట్రంలోను యిది లేదని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. రాష్ట్ర సమాచారం గురించి చూస్తున్నారుగాని కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి వచ్చేవాటి గురించి కూడా చూడండి. పది, పదిహేను సంవత్సరాల నుండి నాకు [illegible] వస్తున్నాయి. వారం, పది రోజులకొకసారి వస్తాయి. ఎవరు ప్రధానమంత్రిగా వుంటే వారి ఫోటోను వెనకా, ముందూ మధ్యా వుంటాయి. గౌరవసభ్యులకు యీ విషయం తెలుసా, తెలియదా? రాష్ట్ర సమాచారం విషయంలో వీరు ఎందుకు యీ విధంగా స్పందించవలసివచ్చిందో నాకు అర్థం కావడం లేదు.

ఇంకా, సారా బాట్లింగ్ విషయం చెప్పారు. సారా వుండాలా, లేదా అన్నది అసలు సమస్య. ఆ విషయానికొస్తే, సారా నిషేధిస్తే సంతోషించే వారిలో నేనొకడిని. గత ప్రభుత్వాలు సారాను నిషేధించింది లేదు. పెంచి పోషించినవి. గాంధీగారి బొమ్మలు పెడుతున్నారని అంటున్నారు, గాంధీగారి జయంతినాడు సరఫరా చేసే అడగలేదు. నాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. ఇన్ని మంచి సంక్షేమ కార్యక్రమాల కొరకు, ప్రజలకొరకు, ప్రజా సంక్షేమ కొరకు పనిచేస్తున్న యీ ప్రభుత్వం అదనపు గ్రాంట్సు అడుగుతున్నది దీనిని అందరూ బలపరచాలని కోరుతూ, నాకీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జక్కా వెంకయ్య (అల్లూరు) :— అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన అధ్యక్షుల వారి ద్వారా మంత్రిగారు యీ సప్లిమెంటరీ బడ్జెటు మా ముందు ప్రవేశపెట్టారు. ఎందుకంటే— సమాజాన్ని నడిపించడానికి బడ్జెట్ అప్లికేషన్.

లూప్రికేషన్ లోటయినప్పుడలా, దానిని సప్లిమెంట్ చేసుకోవడం ఆర్థిక మంత్రి కర్తవ్యం, మా నుంచి ఆమోదం, సభ వారి తీసుకోవడం కూడా అవసరం, అయితే యీ సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్‌లో మనకు అవసరమైనవి, అనివార్యమైనవి వున్నాయి. కొన్ని అవసరమైనవి వున్నాయి. కొన్ని అవసరమైనవి చేర్చకపోవడం కూడా వుంది, ఇది విచారకరం, ఈ మూడు పాయింట్సు ఆర్థిక మంత్రిగారు గమనించాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఒకటి— ఇందాక మిత్రులు చెప్పారు, యారక్ బాట్లింగ్ గురించి. నేను కూడ దీని గురించి లోతుగా పరిశీలించాను, ఈ యారక్ బాట్లింగ్ వల్ల ఏమైనా చవగ్గా ప్రజలకు సారాయి దొరుకుతుందా? అన్నది ఒకటి. యారక్ బాట్లింగ్ విషయమై కర్ణాటక మంత్రి వర్గమే షేక్ అయింది. ఇంత పెద్ద లొసుగులున్న దీనిని ప్రవేశపెట్టాలంటే, ముందుగా అసెంబ్లీలో సక్రమమైన చర్చకు పెట్టి వుండవలసింది. ఒకవైపు బీద కుటుంబాలవారిని త్రాగుడు మాన్పించడానికి ప్రచారం చేస్తుంటే, మరొకవైపు యీ యారక్ బాట్లింగ్ ద్వారా వారిపై మోపు భారం వేసేదిగా వుంది. దీనికి సంబంధించి యిచ్చిన సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్‌ను మేము వ్యతిరేకించక తప్పడం లేదని నేను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

రెండవది - కరువు పోయిన సంవత్సరం, అంతకుముందూ కరువు వుంది. ఈ సంవత్సరం కూడా శకునం బాగు లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్ కరువును ఎదుర్కోవడానికి ఏ విధంగా వుండాలో ఆ విధంగా మాత్రం లేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. ఉదాహరణకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా విషయంలో యిచ్చిన రెండు సప్లిమెంటరీ పద్దులు చూడండి, నాన్ కన్వెన్షనల్ ఎనర్జి డెవలప్‌మెంట్‌కు, అలాగే సెంట్రల్ మాచింగ్ గ్రాంటుకు యిచ్చారు - 742 లక్షలు, నాన్ కన్వెన్షనల్ ఎనర్జి డెవలప్‌మెంటుకు 15 లక్షలు, ఇప్పుడు రైతులకు పంప్ సెట్స్‌కు కనెక్షన్స్ యివ్వకుండా చాలా పెండింగుగా వున్నాయి. బడ్జెట్ సమావేశంలో కూడ మేము యీ విషయాన్ని దృష్టికి తెచ్చాము, ఒక మాట - నిరంతరం కరువుకు గురై బాధపడే ప్రజానీకాన్ని ఆదుకోవడానికి సాంప్రదాయ బడ్జెట్ పద్ధతులు సరిపోవని మా వాదన. రాఘవరెడ్డిగారు మా పార్టీ తరఫున మాట్లాడుతూ 1? పర్సెంట్ కేటాయించి కరువు ప్రాంతాలను ముందుకు తీసుకురండి అన్నారు. బ్రిటిష్ వారి కాలంలో కరువు వచ్చినప్పుడు ఎక్కువమంది ప్రజలు చనిపోయేవారు. ఈరోజు ట్రాన్స్‌పోర్ట్, కమ్యూనికేషన్స్ వచ్చాయి కాబట్టి తిండి మాత్రం సప్లయ్ చేస్తున్నారు. కాని, రైతులకు అప్పులు, పంట తగ్గిపోవడం, పశువులు మరణించడం జరుగుతున్నది ఇది ఈనాటి ప్రత్యేకత. రైతాంగానికి తగిన పెట్టుబడులు పెట్టి పంట పండించడానికి తగిన క్రెడిట్ యివ్వడానికి, కరువు నివారణా చర్యలు అనివార్యం. రైతుకు సంబంధించి, నేటి పరిస్థితులలో ఎదురయ్యే యీ సమస్యలకు సంబంధించి యిటువంటి వాటికి యీ సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్‌లో ఏమీ పెద్దగా కేటాయింపులు లేనందుకు విచారించవలసి వస్తున్నది. అందుకని విద్యుచ్ఛక్తి కనెక్షన్సు ఎక్కువ చెయ్యడం, పంప్ సెట్స్ యివ్వడం, ట్యూబ్ వెల్ బోరింగ్‌కు ప్రత్యేక కేటాయింపులు, అదనంగా వీటికి సంబంధించి

యిందులో నాకేమీ కనబడడం లేదు. ఇన్‌వెల్ బోరింగ్ కార్యక్రమం త్వరితం చెయ్యాలి అవసరం, అదే విధంగా యీ పంప్‌సెట్ కనెక్షన్లలో అనేక అడ్డంకులు వున్నాయి వాటిని ఫెసిలిటేట్ చెయ్యడం అత్యవసరం, కరువును ఎదుర్కొనడానికి యివి అవసరం ఆ రకంగా చెయ్యవలసిన అవసరం వుంది.

అలాగే, గట్టి ఇళ్ల పథకం. ఆంధ్రలో యీ రాష్ట్రప్రభుత్వం తరపున మేనేజింగ్ డైరెక్టరు 8 వేలకు పెంచినట్లుగా ప్రకటన చేశారు ఈ రోజు గట్టి ఇళ్లు కట్టడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిచ్చే సబ్సిడీని కొంత పెంచాలి, లోన్ పోర్షన్ కూడా పెంచాలి దీనికి సంబంధించి సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్ ఏమీ పెంచలేదు ఇప్పుడు ఆరు వేలు యిస్తున్నారు దీనికి యింకొక పదిహేను వందలు పెట్టుకుంటే తప్ప ఇల్లు పూర్తి కావడం లేదు ఆరు వేలతో పూర్తిచేసే ఇళ్లు సబ్‌స్టాండర్డు ఇళ్లు, అది ఎప్పుడు కూలిపోతుందోననే పరిస్థితి వుంటుంది. కాబట్టి, యీ గట్టి ఇళ్ల పథకానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ప్రకటించిన 8 వేలు ఇందులో సబ్సిడీ పోర్షను ఒక వెయ్యి పెంచాలి ఒక వెయ్యి లోన్ పోర్షన్ పెంచాలి. ఆ విధంగా ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌ను సవరించి తీసుకుని రావలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది, దీనితో పాటుగా యీ కరువుకు సంబంధించి- మైనర్ ఇరిగేషన్, మేజర్ ఇరిగేషన్లపై ప్రత్యేక కేటాయింపులు చెయ్యవలసి వుంది తద్వారా వ్యవసాయ వసతులు కల్పించాలి అందుకు నేను యీ బడ్జెట్‌లో ఏమీ కనిపించడం లేదు. దీనిని కూడా ఆర్థిక మంత్రిగారు ఆలోచించి ప్రవేశపెడతారని ఆశిస్తున్నాను. మిగతా పద్దులు పరిశీలించినప్పుడు అవసరమనే అనిపిస్తున్నది. వీటన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని, సప్లిమెంటరీ బడ్జెట్ పద్దులపై మా సూచనలను దృష్టిలో పెట్టుకుని తిరిగి కేటాయింపులు చేసి, ప్రవేశపెడతారని ఆశిస్తూ, నాకీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు అభినందనలు తెలుపుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈనాడు రాష్ట్రం కరువు కాటకాలతో కటకటలాడుతూ వుంటే, గ్రామీణ ప్రజలు నికృష్టముగా బ్రతుకుతూవుంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సారాబాట్లింగ్ ప్రవేశపెట్టడానికి 22 కోట్ల సప్లిమెంటరీ డిమాండ్సని అప్రూవ్ చేయాలంటే ఎంతో బాధగా వుంది. మనిషికి కావలసింది నీరా, సారానా ? హైదరాబాదు-సికిందరాబాదు జంట నగరాలలో 2 రోజులకొకసారి ఒక గంట సేపు నీరందించే పరిస్థితి వుంది. ఇక్కడున్న హిమయత్‌సాగర్ కాని, ఉస్మాన్‌సాగర్ కాని చాలడం లేదు సింగూరు ప్రాజెక్టు శివాలయం పని ప్రారంభమైనప్పటికి తక్కువ డబ్బును కేటాయించుటవల్ల పని అంతంత మాత్రంగానే జరుగుతోంది. కృష్ణానదీ జలాలను తరలిస్తామని ప్రభుత్వం పదేపదే చెబుతున్నప్పటికి ఏ నీరు తరలిస్తారో చెప్పలేని విషయంగా తయారైంది ఇప్పుడైనా చర్య తీసుకోవలసివుంది. దశలవారిగా ఈసారి 10 కోట్లు, వచ్చేసారి మరో 10 కోట్లతో తీసుకొనడానికి వెనుకాడుతున్నారు. సారా బాట్లింగ్‌కు 22 కోట్లు ఎందుకు ఖర్చు చేస్తున్నారో ఈనాటికి అర్థం కావడం లేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారి అనుచరులను పోషించుకోడానికా అనే అనుమానం వస్తోంది. కర్నాటక ప్రభుత్వ విషయం తెలుసు దీనికి 22 ప్లాంట్స్ నిర్మాణానికి టెండర్స్ 12-40 మ.ప.

పిలువకుండా నామినేషన్ పద్ధతిని ఎందుకు ప్రవేశ పెట్టారో అర్థం కావడం లేదు. నామినేషన్ పద్ధతిలో ఎన్నో అవకతవకలు జరుగుతాయి. దీనిలో ఎవరికి ఎన్ని షేర్స్ వసున్నాయో తెలియని పరిస్థితిగా వుంది. సారా బాట్లింగ్ సిస్టమ్ గాంధీ జయంతి 2 అక్టోబరునాడు ప్రారంభోత్సవం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. అంటే అప్పటికి పూర్తి అవుతుందా? నవంబరు నాటికి గాని పూర్తి కాదని పేపర్సులో వస్తున్నది నామినేషన్ పద్ధతి ఎందుకు అనుసరించవలసి వచ్చింది? దాని వెనుక వున్న దురుద్దేశ్యమేమిటి? నిన్నటివరకు తిరుమల-తిరుపతి దేవస్థానం ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ గా వున్న వారిపైన ఎ.సి.బి. లెలి కేసులు పెట్టడం జరిగింది. 21 కేసులను నిరూపించారు. అలాంటి ఆఫీసరును కదపలేని పరిస్థితిలో వున్నారు. సారా బాట్లింగ్ సిస్టమ్ వల్ల తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలు డబ్బు సంపాదించుకోనడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నారనే అనుమానం వస్తోంది. ఎ.పి. డెయిరీ డవలప్ మెంటు వారు పాలిథిన్ సంచుల ద్వారా సరఫరా చేస్తున్న పాలను పేద ప్రజలు సహితం త్రాగుతున్నారు. ఆరోగ్యం చెడిపోదు. పాలిథిన్ సంచులలో సారాను యిస్తే బీదవారి ఆరోగ్యం చెడిపోతుందట. కాబట్టి బాట్లింగ్ పద్ధతిని ప్రవేశపెడుతున్నట్లు చెబుతున్నారు. అది సత్యదూరమైన విషయం. హైదరాబాదునగరంలో బుద్ధ భగవానుని విగ్రహ ప్రతిష్ఠకు భారతీయ జనతాపార్టీ వ్యతిరేకమేమీ కాదు. బుద్ధభగవానునిపట్ల మాకు కూడ గౌరవంవుంది. ఇప్పటి పరిస్థితులలో 45 అడుగుల బుద్ధ భగవానుని విగ్రహానికి 1 కోటి 25 లక్షలు ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం వుందా? బీద ప్రజలు స్లమ్ ఏరియాస్ లో త్రాగడానికి నీరు లేని పరిస్థితులలో 45 అడుగుల బుద్ధ భగవానుని విగ్రహానికి 1 కోటి 25 లక్షలు ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఏమివుంది? జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డుమీటింగ్ లో మాకు ఒక కోటి రూపాయలిస్తే బోర్ వెల్స్ వేసుకొంటామని అడిగాము. స్లమ్ ఏరియాలలోని బీద ప్రజలకు నీరు అందించటానికి డబ్బు లేదంటారు. కాని బుద్ధ భగవానుని విగ్రహానికి 1 కోటి 25 లక్షలు కేటాయించడం ఎంతవరకు న్యాయము? గ్రామీణ ప్రజలకు కాని, పట్టణ ప్రజలకు కాని సారా బాట్లింగ్ అవసరం లేదు. త్రాగడానికి నీటిని యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri Mohd Mukaramuddin (Charminar):—Mr. Speaker, Sir, the Budget as presented earlier was deficit by about hundred crores of rupees. Now supplementary estimates has been presented for an expenditure of about Rs 153 crores I have carefully gone through this document. We have pointedly been bringing to the notice of the State Government that in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad there is great, immediate and emergent need for planning drinking water for future. All the three sources of drinking water to the city have dried up The current rains have not filled in these three reservoirs. On account of this in summer water will be scarce. This year, already we had water supply on alternate days and the coming summer would be worse. Still, no provision has been made in the budget for drinking water supply. Instead provision is being made for erecting Buddha statue at a cost of Rs. 1.25 crores and this amount is being met from

the Head-Education There is no need for Education here. So far as Education is concerned, we do not have sufficient furniture, adequate accommodation in schools and the schools are not being served in all the places. Still, out of this amount Buddha statue is being erected. How far is it justified? Another thing is, now that there is an elected body for the Municipal Corporation, all the rights etc., are vested with the Municipal Corporation. Without the permission of the Municipal Corporation and without a resolution being passed by the Corporation how can the Buddha statue be erected? Why should the Government spend so much amount on this?

Another thing is under Road Development a sum of Rs. 3.50 crores has been provided for widening and beautification of Tank Bund Road and for erection of Bronze statues. It is said that about 32 Bronze statues would be erected. What we want is drinking water for the city. We do not want the Hyderabad city to be converted into statues. We want to have proper development and planned development. For that we need funds. We have been requesting the Government to provide funds for the Municipal Corporation. We do not have adequate drainage facilities, adequate civic amenities and proper roads. Why should we have statues at all? Therefore, my submission is that so far as statues are concerned, they cannot be erected without the permission of the Municipal Corporation. Why should the amounts be granted at all? Without the sanction of the Municipal Corporation for erection of the statues, how can they be fixed?

As regards other aspects, for Printing of ration cards something like Rs. 5.54 crores has been provided. Where is the necessity for this? Ration cards have already been supplied and why should this amount be required. For Backward classes housing just Rs. 11.30 crores has been earmarked. This amount is grossly inadequate and more amount is required.

It has been said that dhoties and sarees are being supplied by the State Government and the state government is subsidising. We find from the explanatory note at page 21 that it is financed by the Government of India. The publicity that is being made is that it is a scheme take up by the State Government.

Then about the Forests, Godavary Plywood was promised to be supplied wood from the forests from 1976-81. The promised period was over but the concern did not lift wood from the forests and the time was extended by one year. That time also lapsed and the Government refused to extend the time. The party filed a Writ petition which was dismissed. The Government has taken a specific stand that the prices have gone up and the wood has not been

removed within the stipulated period. During the pendency of the petition the State Government has issued a G.O. permitting the concern to take wood at Rs. 2 per cubic foot. At the present it would entail heavy loss to the State involving crores of rupees and the wood also would be reduced enormously. I would request the State Government to cancel this G. O.

The last point I would like to deal is with regard to the amount required for record of rights for enforcing and preparing the record of rights. So far as I know the record of rights have been prepared last year itself and there is absolutely no need for this amount. And what has been done last year also was that the officers did not go to the villages and make on the spot enquiry, consequently there are several mistakes and ryots are put to hardships for applying to the concerned officers for correction of record of rights. This amount is certainly not required for this record of rights since they were completed. Now what is happening is only the correction procedure.

My submission to the House is we do not want statues, we want drinking water. Kindly take action for that. Thank you.

12-50 p.m. శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్:—అధ్యక్షా, 153 కోట్ల 55 లక్షల రూపాయలకు గాను సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్సు హౌసుముందు పెట్టారు. ఇది చూసినప్పుడు ఇది ఒక బాధాకరమైన విషయం. మ్రింగ మెతుకు లేకున్నా మీసాలకు సంపెంగ నూనె అన్నట్లు ఇప్పటికే అనేక రకాలుగా—కరువుతో ఇబ్బంది పడుతున్న మనం వెంటనే అవసరం లేనటువంటి, అనవసరమైనటువంటి పద్దులమీద దాదాపుగా 30 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలను ఇందులో పెడుతున్నాము. ఈ 30 కోట్ల 50 లక్షల రూపాయలలో పెద్ద పద్దు 25 1/2 కోట్లు రూపాయలు కేవలం సారా బాట్లింగు మీద. వాస్తవానికి అంత ఖర్చు మనకు అనవసరం. ఇతర రాష్ట్రాలలో బాట్లింగు విషయంలో వచ్చిన ఆరోపణలు చూసినప్పుడు ఎవరూ సలహాలు ఇవ్వకముందే తనంతటతాను ప్రభుత్వం జాగ్రత్త పడవలసి ఉంది ఆ జాగ్రత్త పడకుండా తానే స్వయంగా ఆ బురదలో పడే చర్యలు చేస్తున్నది. అది ప్రభుత్వానికి నైతికంగా, రాజకీయంగా చాలా అప్రతిష్ఠ. ఆర్థికంగా ఈ రాష్ట్ర బడ్జెటుమీద ఇంత భారం వేయడం ఆర్థిక నేరమే అనిపిస్తుంది తప్ప మంచిది మాత్రం కాదు. ఈ సారా విషయంలో ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చేసుకొని త్రాగేవాడిమీద ఇంత భారం పడకుండా చూసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. అది ప్రభుత్వం రేటు నిర్ణయించి పాలిథిన్ సంచులలో చేస్తే సరిపోతుంది. ఒక కోటి రూపాయలు లాండు రిఫారమ్సు పద్దు క్రింద పెట్టారు. అందులో లాండు రిఫారమ్సు ఏమైనా ఉన్నాయా అని చూస్తే రికార్డ్సు ఆఫ్ రైట్సు మాత్రమే పెట్టారు రికార్డ్స్ ఆఫ్ రైట్సు కోసం అవసరమే. పాస్ పుస్తకాలు తయారు చేయాలి, ఇవ్వండి. కాని అసలు లాండు రిఫారమ్సు ఇంప్లిమెంటేషను

గురించి ఏమాత్రం ఆలోచన గురించి కాని దానికి సంబంధించిన చర్యల గురించి కాని లేదు. ఆ లాండు రిఫారమ్సు అనేది కేవలం హెడింగు మాత్రమే మిగిలి పోతున్నది. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా ఈ లాండు రిఫారమ్సు గురించి ఎఫెక్టివ్ చర్యలు తీసుకోవాలి. ఉన్న చట్టం మేరకైనా అమలు పరచడానికి అవసరమైన డబ్బు కేటాయించి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటికైనా మంత్రిగారు దానిమీద ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజున ఉన్నటువంటి ప్రత్యేక పరిస్థితులలో ఒకవైపున కరువు, మంచినీటి కొరత ఉంది. వెనకబడిన తరగతులవారికి కనీసం హాస్టల్సులో సీట్లు దొరకడం లేదు, స్కాలర్‌షిప్సు లేవు. మేము గ్రామాలలోకి పోతే ముసలివారు వికలాంగులు వ్యవసాయ కార్మికులు, విధవరాండ్రు వచ్చి మాకు డబ్బు కావాలని అడుగుతున్నారు. ఇటువంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు డబ్బు ఎంతో అవసరముండగా 8 1/2 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేసి ట్యాంకుబండు బ్యూటిఫికేషను చేస్తున్నారు. అది చేయకపోతే ఏమి కొంప మునుగుతుంది? తరువాత చేసుకోలేకపోయామా? కోటి 20 లక్షల రూ.లు బుద్ధపూర్ణిమ కోసం వెంటనే ఏమి అవసరం వచ్చింది. ఇది మంచిది కాదని కాదు. తరువాత చేసుకోవచ్చు. ఆ చర్యలు తప్పు అనడం లేదు కాని అది ప్రాధాన్యం కాదని. 25 లక్షలతో తెలుగు సమాచారం అని పెట్టుకుంటున్నాము. ఇప్పుడు జరుగుతున్న అడ్వర్‌టైజుమెంట్సులో 60% అవసరం లేనివి. వాటిమీద అనవసరంగా డబ్బు ఖర్చు అవుతున్నది. ఇస్తున్నటువంటి అడ్వర్‌టైజుమెంట్సు తగ్గించుకోవలసి ఉండగా క్రొత్తగా తెలుగు సమాచారం అని పెట్టి దానికి 4 వింగ్సు పెడుతున్నారు. 1 అడ్వర్‌టైజ్‌మెంటు వింగు, 2 న్యూస్ వింగు 3, ట్రెయినింగ్ వింగు, 4. రిఫరెన్సు అండ్ రిసెర్చి వింగ్ అని పెడుతున్నారు. మనకు తెలుగు యూనివర్శిటీ ఉంది. అదేవిధంగా అనేక రకాలు ఉన్నాయి. ఏదైనా తలకు మించినవి పెట్టుకోకూడదు. ఇందులో ఆలోచించవలసిన ముఖ్య విషయం ఒకటి ఉంది. 166 కోట్ల రూ.లు మొన్నటి బడ్జెటులో మనకు లోటు. ఇప్పుడు 153 కోట్ల 55 లక్షలు ఇందులో అదనపు ఖర్చు. దీనికి ఆదాయం మాత్రం లేదు. ఇదిగాక పే రివిజను కమిషనువారు ఇచ్చిన రిపోర్టును అమలు చేస్తే వచ్చే ఖర్చు 133 కోట్లు. ఇవన్నీ కలిపి ముప్పందం అయి 454 కోట్ల 55 లక్షలు ఇప్పుడు వచ్చి ఉంది. ఇది డెఫిసిట్ అనాలో లేక అదనపు భారం అనాలో తెలియడం లేదు. ఇంత తీవ్రమైన ఆర్థిక దుస్థితిలో ఉన్నటువంటి సమయంలో వెంటనే మంచినీటి కోసం లేకపోతే గుడిసెలవారి కోసం లేకపోతే పేదవారి కోసం అవసరమయ్యే కార్యక్రమాల కోసం పెడితే బాగుండేది. లేకపోతే ప్రొడక్టివ్ సెక్టారులో పెట్టండి. ఇరిగేషను, ఎలక్ట్రిసిటీ ఇండస్ట్రీస్ లాంటి వాటిమీద పెట్టండి. కనీసం మనకు ఆదాయం వస్తుంది. అదికాకుండా వృధాగా ఇటువంటి సోకుల వ్యవహారం మంచిది కాదు. ఇప్పటికైనా ఈ ప్రభుత్వం పూనుకుంటే 33 కోట్ల 50 లక్షల ఖర్చు తగ్గించుకోవచ్చు. అందుచేత ఆ పని చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

1-00 p.m. శ్రీ వి రాంభూపాల్ చౌదరి :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు రూ. 153 కోట్ల 55 లక్షల 500 సప్లిమెంటరీ ఎస్టిమేట్స్ ప్రతిపాదించారు. బడ్జెటు ప్రతిపాదించేప్పుడు ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోలేదా ? లేక అవన్నీ డెఫిసిట్‌లో చెప్పాల్సి వస్తుందని అప్పుడు చూపించలేదా ? ఇప్పుడు ముఖ్యంగా డ్రవుట్ వుంది—దాని గురించి చర్చించుకున్నాము. మంచి నీటికి గ్రామాలలో ఎంతో ఇబ్బందిగా ఉంది అందరికీ తెలుసు. అక్కడ బోర్స్ వేయడానికి డబ్బులేదు - గత అసెంబ్లీలో మేము ఎంతో అడిగి, చివరికి ధర్నా చేసినా, వారు ఇచ్చిన డబ్బు చాలా తక్కువ. సారా బాట్లింగ్‌కు రూ. 30 కోట్లు వెచ్చిస్తున్నారు. ఆ డబ్బు త్రాగు నీటికి ఉపయోగించుకుంటే బాగుండేది. ఒకసారి మండల్ వ్యవస్థ గురించి ఆలోచిస్తే అసలు మండల్ వ్యవస్థ ఏ స్థితిలో ఉందీ తెలుస్తుంది. అసలు రెవిన్యూ రికార్డ్సు మండల్ ఆఫీసులో ఉన్నాయా ? గ్రామాధికారులను తీసివేశారు. కోర్టు డైరక్షను ఇచ్చినా మీరు చర్య తీసుకోవడం లేదు. వారి స్ట్రిక్చర్స్‌ను పాటించడం లేదు. ఈ రోజు ఒక సర్టిఫికేట్ కావాలంటే చాలా ఇబ్బంది అవుతున్నది. హాస్టల్సుకు ఎలక్షన్సు వచ్చాయి — దానికోసం ఒక సర్టిఫికేట్ కావాలన్నా ఇబ్బందిగా ఉంది. రైతుల గురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. రైతులు క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ స్కీము ద్వారా వారు కట్టిన ప్రీమియమ్ డబ్బు దాదాపు రూ. 150 కోట్లు రైతులకు చెల్లించవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రభుత్వం ఎందుకు సీరియస్‌గా ఆలోచించడం లేదు ? కరువుకు గురైన ప్రాంతాల్లో పంటలు పాడైపోయిన ప్రాంతాల్లో రైతులు క్రాప్ ఇన్సూరెన్స్ క్రింద ప్రీమియమ్ కట్టారు—అది ఇంతవరకు రిలీజ్ కాలేదు — అది విడుదల చేసి రైతాంగాన్ని ఆదుకోవాలి. హాస్పటల్స్ విషయంలో చూస్తే—ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్స్ మండల్ సెంటర్స్‌లో పెట్టాం అన్నారు. అక్కడ డాక్టర్స్ ఉన్నారా ? మందులు ఉన్నాయా ? ఎల్. ఎఫ్. ఆసుపత్రులలో ఎంత మంది డాక్టర్స్ ఉన్నారు ? ఎన్ని ఖాళీలు ఉన్నాయి ? ప్రభుత్వానికి తెలుసా ? మందుల కొరత అట్లా ఉండగా కొన్ని ప్రయిమరీ హెల్తు సెంటర్స్‌లో డాక్టర్సు లేని కారణంగా స్వీపర్సుకూడా ఇంజక్షన్సు ఇస్తున్నారని నేను ప్లానింగ్ బోర్డు మీటింగులోకూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఇక ఇన్‌ఫర్‌మేషన్ డిపార్టుమెంట్ గురించి ఆలోచిస్తే అసలు ఈ సమాచార శాఖకు హద్దూ అదుపూ ఉందా ? ముఖ్యమంత్రి మహబూబ్‌నగర్ కార్యక్రమంలో ఒక క్యాసెట్ విడుదల చేశారు అందులో "నిమ్మకూరు అందగాడ. . . . ." అంటూ పాటలు వినిపించారు. ఇది సబబుగా ఉందా ? ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు ప్రజలకు తెలిపేదిగా ఉండాలి గానీ ఈ వ్యక్తి ఆరాధన ఏమిటి ? తెలుగు వెలుగు పత్రిక చూడండి—ఇది ముఖ్యమంత్రి వెలుగు జిలుగు తప్ప ఏమీ లేదు. రాష్ట్రంలో ఉన్న కరువు విషయం గానీ మరే విషయం గానీ ఈ శాఖకు అవసరం లేదు. కేవలం ముఖ్యమంత్రిని ప్రొజక్ట్ చేయడం తప్ప వేరే ఏమీ పని లేదు. ఒకసారి రైతాంగం గురించి, గ్రామాల గురించి ఆలోచించినప్పుడు — ప్రభుత్వం తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం అని పెట్టారు. అది తెగులు పట్టిన క్రాంతి పథం అయిపోయింది—మా ప్రాంతంలో, కొంతమంది ఆర్థిక స్థోమత కలిగిన వారు ఉన్న

ప్రాంతంలో ఈ స్కీము సక్సెస్ అయిందేమో గానీ ముఖ్యంగా బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియాస్‌లో ఈ పథకం విఫలం అయింది. ప్రభుత్వం యూనిఫారమ్ యార్డ్‌స్టిక్ వదలించి 50 శాతం - 50 శాతం బేసిస్ కాకుండా 80 శాతం అయినా పెడితే ఉపయోగపడుతుంది. ఆ విధంగా ఈ తెలుగు గ్రామీణ క్రాంతి పథం సక్రమమయ్యేట్టు చేయాలి. ఇన్‌వెల్ బోర్స్ వేస్తున్నారు - వాటిని ఇన్స్‌పెక్ట్ చేసే వారు లేక, నిధులు మిస్‌యూజ్ అయ్యే అవకాశం ఉంది కనుక ఒక నిఘా విభాగాన్ని పెట్టి అజ్మాయిషీ చేయాలి. పోలీసు డిపార్టుమెంట్ విషయం చూస్తే- ముఖ్యంగా రాయలసీమకు సంబంధించినంత వరకు లా అండ్ ఆర్డర్ లేదు రోజూ ఒక మర్డర్ జరుగుతూ ఉంటుంది. ఎమ్మెల్యేలకు రక్షణలేదు-గన్‌మెన్ ఉన్నా వారికి రక్షణ లేదు. శాంతి భద్రతలు విఫలమైన కారణంగా ప్రభుత్వం దీనిని ఒక ప్రత్యేక సమస్యగా తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పోలీసు స్టేషనులు అడుగుతున్నాము గానీ పెట్టడం లేదు. ప్రజల సెక్యూరిటీ విషయంలో ముఖ్యంగా రాయలసీమ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవాలి. ఎస్.ఐ.ల రిక్రూట్‌మెంట్‌లో ఏజ్ తగ్గించడం దురదృష్టకరం-కనీసం 25 ఏళ్ల నుంచి 34 ఏళ్లకు పెంచవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఎస్.ఐ.లుగా సెలక్టు అయినవారిలో కొందరు ప్రతిభ గలిగిన వారికి అన్యాయం జరుగుతున్నది. సెలక్టు అయినప్పుడు రాష్ట్ర లెవెల్‌లో చేశారు-పోస్టు చేసేప్పుడు జోన్‌కు ఇస్తున్నారు - అందువల్ల తనతో బాటు అదే బ్యాచ్‌లో సెలక్టు అయిన ఇంకొకరు వేరేచోట సర్కిల్ అయిపోతున్నారు. కనుక దీనిని స్టేట్ వైడ్‌గా పెట్టాలి. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ విషయంలో బడుగు వర్గాలకు ఏమేమో చేస్తున్నామని ప్రభుత్వం గొప్పలు చెప్పుకుంటోంది వోల్డు ఏజ్ పెన్షన్ గానీ విడో పెన్షన్ గాని ఎక్కడైనా ఎమ్మెల్యేలు ఇప్పించారా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:— అధ్యక్షా, యీ నాడు సభా సమయంలో 1-10 p.m.
రూ. 153 కోట్ల 55 లక్షలు ఖర్చుతో కూడినటువంటి అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ఆర్థికాభివృద్ధికి సంబంధించిన, బలహీనవర్గాల సంక్షేమానికి సంబంధించిన చివరకు స్త్రీల సంక్షేమానికి, హరిజన, గిరిజనులకు సంబంధించిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు యెన్నో యిందులో పొందుపరచడం జరిగింది. కాని గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడిన వారందరిలో అధిక సంఖ్యాకులు ఒకే ఒక విషయాన్ని యీ బాటిలింగ్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యేదో మహా నేరం చేసినటుగా, ఘోరం చేసినట్లుగా వారి అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చినారు. ఇది నిజానికి యీ నాడు మన రాష్ట్రమే దీని తలపెట్టిన కార్యక్రమం కాదు. మన ప్రక్కనే ఉన్నటువంటి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం యేనాడో యీ కార్యక్రమాన్ని ప్రవేశ పెట్టింది. అక్కడ యిది అమలుజరుగుతోంది. అట్లాగే తమిళనాడు రాష్ట్రంలో యీ మద్యపానంలో కల్తీని నివారించే కార్యక్రమం క్రింద యీ బాటిలింగ్ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టినారు. అక్కడ కూడా యిది అమలుజరగుతోంది. గత సంవత్సరం కర్ణాటక రాష్ట్రం వారు కూడా యీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినారు. ఈ ప్రకారంగా మన చుట్టుప్రక్కల ఉన్న అనేక రాష్ట్రాలు దీనిని చేపట్టిన తర్వాత

మన రాష్ట్రంలో కూడా యీ సారా వినియోగదారులు మన రాష్ట్రానికి అనేక విజ్ఞాపనలు పంపుకున్న తర్వాత వారి విన్నపాలు అన్నీ పరిశీలించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం....

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు :—ఈ విజ్ఞాపనలు సారా వినియోగదారుల నుంచి వచ్చినాయా ? యెవరి దగ్గర నుంచి వచ్చినాయి ? ఎప్పుడు వచ్చినాయి?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఏ మాట మాట్లాడినా, కాని వారు ప్రభుత్వానికి అందచేసిన విజ్ఞాపనలు దృష్టిలో ఉంచుకొని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యీ కార్యక్రమాన్ని ఉపక్రమించింది. ఈ నాడు యీ ఎక్సైజు పద్దు క్రింద యీ నాడు మన రాష్ట్రానికి రూ. 492 కోట్లు ఆదాయం వస్తుంది. ఇంత పెద్ద ఆదాయం మన రాష్ట్రానికి వస్తున్నప్పుడు ఆ ఆదాయాన్ని రాష్ట్ర ప్రజల శ్రేయస్సుకు అనేక విధాల వినియోగిస్తున్నప్పుడు యీ సారా వినియోగదారులకు యీ సారా కల్తీ లేకుండా దీనిని వారికి అందించడంలో తప్పు లేదు. మన దేశంలో మద్యపాన నిషేధాన్ని అమలు జరపాలని నమ్మేవారిలో నేను ఒకరిని, కాని తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రానికి కావలసినంత వనరులు, అందుబాటులో ఉంటే యెప్పుడో ఒకప్పుడు యావత్తు రాష్ట్ర ప్రజల సంక్షేమానికి గాంధిగారు చెప్పినటువంటి యీ ఆశయానికి వెనుకంజ వేయవలసిన అవసరం లేదు. ఈ పరిస్థితులల్లో కనీస సంక్షేమ కార్యక్రమం చేపట్టవలసిన అవసరం ఉందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దానివల్ల యెవరికో బాధ కల్గించడం సమంజసం కాదు. ఆ తర్వాత గౌరవసభ్యులు శ్రీ ప్రభాకరరావుగారు చర్చ ప్రారంభిస్తూ వారు ముఖ్య మంత్రిగారి ఫోటో గురించి విమర్శించినారు. ఏ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి అయినా వారి యొక్క ఫోటో, వారి ఉపన్యాసం గురించి యిన్ఫర్మేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు ఆ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం, ఆయా పత్రికలలో ప్రచురించడం తన ధర్మంగా, కర్తవ్యంగా గుర్తిస్తూ వచ్చినారు. ఇది యీ నాడే కాదు. 30 సంవత్సరముల నుంచి జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమం. యీ నాడేదో క్రొత్తగా యీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినట్లు అనుకోవడం న్యాయం కాదు. తర్వాత వారు చెప్పిన అతి ముఖ్యమైన పాయింట్, యేమిటంటే యీ కనస్ట్రక్షన్ కార్పొరేషన్ ఉద్యోగస్థులను యెందుకు ఉపయోగించుకోలేదని, వారినుంచి పని యెందుకు తీసుకోరని అన్నారు. ఈ విషయంలో—సుప్రీం కోర్టు వారు యిచ్చిన ఆదేశాల వల్ల ఆర్డర్స్ వల్ల, యిప్పుడు ప్రభుత్వంలో యే తరగతులు, యే వర్గాలు ఉన్నాయో ఆ వర్గీకరణ ప్రకారం వీరిని విలీనం చేయడానికి వీలు కాని పరిస్థితి యేర్పడినందువల్ల సుప్రీం కోర్టులో స్వయంగా ఒక అర్జీ తెచ్చి యీ విషయాన్ని ఆలోచించాలని సుప్రీం కోర్టును కోరడం జరిగింది. ఆ విషయం యింకా తేలనందువల్ల యీ కొద్ది మందిని విలీనం చేసే కార్యక్రమం పూర్తి కాలేదు. ఈ 600 మందిని విలీనం చేయకుండా ఉంచడం వల్ల వీరికి పని లేకుండా యింటిలో కూర్చొపెట్టి జీతాలు యివ్వాలనేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశ్యం లేదు. వీలైనంత తొందరలో యీ విషయానికి మార్గం కనుక్కొని,

ఒకవేళ వెంటనే వీటిని విలీనం చేయలేక పోతే యితర ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు ఉంటే అవి కూడా చూసుకొని, అది కూడా ఆలోచించి వారు చేయగలిగే కార్యక్రమాలు వారితో చేయించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుంది. ఆ తర్వాత గౌరవనీయులైన శ్రీ రజబ్ అలీగారు యీ బాటిలింగ్ పద్ధతిని గురించి విమర్శిస్తూ గ్రామాలలో మంచినీటికి యిబ్బంది పడుతున్నప్పుడు, అట్లాగే హైదరాబాదు, సికింద్రాబాద్ నగరాలలో కూడా యిబ్బంది పడుతున్నప్పుడు, మంచినీటి సమస్యకు ప్రాధాన్యత యివ్వకుండా యీ బాటిలింగ్ పద్ధతికి యింత ప్రాధాన్యత యెందుకు యిచ్చినారని అన్నారు. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో మొత్తం రాష్ట్రంలో మంచినీటి వసతులు కల్పించడానికి అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. మన బడ్జెటులో యీ సంవత్సరం రూ. 20 కోట్లు పెట్టినాము. గత సంవత్సరం బడ్జెటులో రూ. 20 కోట్లు పెట్టి యీ మెట్రోపాలిటన్ వర్క్స్ వారికి మంచినీటి సౌకర్యం సమకూర్చడానికి యివ్వడం జరిగింది. అవసరం అయిన కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత మిత్రులు వెంకయ్యగారు అభివృద్ధి కార్యక్రమాల గురించి చెప్పినారు. చాలా సంతోషం. వెంకయ్యగారు రైతులకు కరెంటు కనక్షన్స్, పంపు సెట్స్ అదనంగా యిచ్చే దాని విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచించి ఉంటే చాలా బాగా ఉండేదన్నారు. ఇప్పుడు యీ పద్దులో దాదాపు రూ. 7 కోట్లు యీ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండుకు సమకూర్చడం జరిగింది. అదే విధంగా యీ వీకర్ సెక్షన్స్ హౌసింగ్ స్కీము క్రింద రూ. 6,000 పథకాన్ని పెంచే వారికి ఉపయోగపడితే బాగుంటుందని అన్నారు. అప్పుడే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 1000 లు పెంచాలని యీ పద్దులో రూ. 11 కోట్ల [illegible] పొందుపరచడం జరిగింది. మిత్రులు బద్దం బాల్‌రెడ్డిగారు యీ బాటిలింగ్ పద్ధతిని విమర్శిస్తూ యేమన్నారంటే యీ నామినేషన్ పద్ధతి యెందుకు పెట్టినారు? దీని కథ యేమిటని అడిగినారు. దీనిలో నామినేషన్ పద్ధతిని ప్రవేశ పెట్టడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి స్వార్థం యేమీ లేదు. 3 సంవత్సరాల కాలంలో యీ కార్యక్రమం పూర్తి చేయవలసిన అవసరం అర్జన్సీ ఉన్నందువల్ల తక్షణమే యీ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయించాలని, కోరడం జరిగింది. ఈ నామినేషన్ పద్ధతికి ప్రత్యేకమైన నియమాలు ఉన్నాయి. ఆ నియమాలు అనుసరించి యీ కార్యక్రమాన్ని 1-20 p. m.
పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. బుద్ధ పూర్ణిమ గురించి చెప్పారు. ఇది ఏనాడో ఆలోచించబడింది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ ముక్రద్దీన్ ఈ విషయం గురించి చెప్పారు. మునిసిపల్ కార్పొరేషను అనుమతి లేకుండా బుద్ధ విగ్రహము, తదితర విగ్రహాలు ఎట్లాగు ఆవిష్కరిస్తారు అని ఒక ప్రశ్న వేశారు. ఇది ప్రభుత్వము యొక్క కార్యక్రమము. తనకు సంక్రమించినటువంటి అధికారాలకు లోబడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆ కార్యక్రమాలు నిర్వహించడంలో ఇప్పుడు అమలులో ఉన్నటువంటి నిబంధనల ప్రకారము చేస్తున్నది కాబట్టి ఈ కార్యక్రమానికి మునిసిపల్ కార్పొరేషను అడ్డము రాదని అనుకుంటున్నాము. గౌరవ సభ్యులు కూడా ఎడ్వకేట్. వారికి అన్ని విషయాలు తెలుసు. ఏదైనా లోపము ఉంటే పరిశీలన చేయవచ్చు.

ఓంకార్ గారు లాండు రిఫార్మ్స్ గురించి చెప్పారు. లాండు రిఫార్మ్స్ ఏమైన వని వారు ఒక ప్రశ్న వేశారు. గౌరవనీయులైన రెవిన్యూ శాఖామాత్యులు శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డి గారు దీని విషయములో ఈ సభా సమక్షములో ఒక ప్రకటన చేశారు. అది ఏమిటంటే ఈ లాండు రిఫార్మ్స్ చట్టము గురించి సమీక్ష చాలా కాలము పట్టదు, అని వారు, ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనను గౌరవ సభ్యులు దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తం ఖర్చులో 400 కోట్ల రూపాయల పై చిల్లర లోటు వచ్చే ప్రమాదం ఉందని వారు భయాన్ని వ్యక్తము చేశారు. అటువంటి భయము ఉండనక్కరలేదని — తరుగు గాని, లోటు గాని ఉండదని పెద్దలకు మనవి చేస్తున్నాను. 1986–87 వర్తమాన ఆర్థిక సంవత్సరానికి బడ్జెట్‌ను గత ఫిబ్రవరి నెల 21 వ తేదీన ఈ శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన ప్పుడు 1985–86 వ సంవత్సరానికి దాదాపు 28 కోట్ల 80 లక్షల రూపాయలు తరుగుతో ముగుస్తుందని అనుకున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తీసుకున్న అనేకమైన ఆర్థికపరమైన పొదుపు చర్యల వలన, ఇతర రాష్ట్రానికి రావలసినటువంటి రాబటి వసూలు ఇవ్వడం వలన 115 కోట్ల 97 వేల రూపాయల మిగులుతో ఆ సంవత్సరం గడచిపోయింది. ఆనాడు మనం అనుకున్నది భావించినది ఏమిటంటే కేంద్రం నుంచి మనకు వచ్చే ఆదాయం పన్నులు బాపతు మన అంచనాలకు మించి ఉంటుందని అనుకున్నాము. ఆడిటరు జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా వారు తెల్పిన లెక్కలు ప్రకారం మనం అనుకున్న దానికంటె 44 కోట్ల రూపాయలు పై చిల్లర వస్తున్నదని రూఢిగా తెలియచేయడం జరిగింది. ఈనాడు ఉన్న ఆర్థిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకుని 158 కోట్ల 55 లక్షల రూపాయలు తమ సమక్షములో ఆమోదించడం కోసము సమర్పించడం జరిగిందో అందులోంచి 44 కోట్ల రూపాయలు పోతే యిక 112 కోట్ల రూపాయల పై చిల్లరే భరించ వలసి ఉంటుంది. మిగతా మొత్తాలు సెంట్రలు స్పాన్సర్డు స్కీమ్సు క్రింద సెంట్రల్ ఎయిడెడ్ స్కీమ్సు క్రింద మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 1985–86 సంవత్సరంలో సంచిత నిధులు నుంచి చేసిన ఖర్చు మొత్తాలు తిరిగి జమ పెట్టిన 40 కోట్ల రూపాయల మొత్తాన్ని తీసివేస్తే 112 కోట్ల రూపాయలే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము భరించవలసి ఉంటుంది. మనకు సెంట్రలు నుంచి రాబోయే వాటా, మనకు ఉన్న అదనపు వర్లు లెక్క వేస్తే 400 కోట్ల రూపాయలు నష్టము గాని, లోటు గాని ఉంటుందని ఓంకార్ గారు భయపడనక్కరలేదని నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను. 181 కోట్ల రూపాయల వరకు లోటు వస్తే రావచ్చు. అంతకంటె ఎక్కువ లోటు ఉండదు.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, అన్ని కలిపితే వారు చెప్పిన లెక్కల ప్రకారమే 80 కోట్ల రూపాయలు కలిసి వస్తుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి 40 కోట్ల రూపాయలు, 40 కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్రంములో ఆర్థికపరమైన చర్యల వలన వచ్చినటువంటి మొత్తం 40 కోట్ల రూపాయలు కలిపి 80 కోట్ల రూపాయిలు 454 కోట్ల రూపాయల నుంచి తీసి వేస్తే యింకా 374 కోట్ల రూపాయలు లోటు వస్తుంది. వారు చెప్పినట్లు 181 కోట్ల రూపాయలే లోటు ఎట్లాగు ఉంటుంది.

శ్రీ పి మహేంద్రనాథ్ :— నేను చెప్పే కబుర్లు గాలి కబుర్లు కాదు. ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారు లెక్కలు వేసుకుని నాకు అందచేసిన తరువాత నేను సమాధానంచెబుతున్నాను. నేను ఊహించిచెప్పింది కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారు చెప్పిన కాకి లెక్కలు ఎందుకు మాకు చెబుతారు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— నేను వూహించి మీకు మీ చెప్పడం లేదు. ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటు వారు లెక్కలు వేసి యిస్తే నేను గౌరవ సభ్యులకు చెబుతున్నాను. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి గారు పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి కొన్ని విమర్శలు చేశారు. పోలీసు డిపార్టు మెంటు గురించి చెప్పారు. పద్దులో లేని విషయాలు గురించి చర్చలు చేయ లేను. వారు చెప్పిన విషయాలు గమనంలోనికి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో — మద్యపాన కత్తి నివారణ ఒక కార్యక్రమంగా చేస్తున్నామే కాని యిది ఏమి ఘోరము, పాపము మరి ఏమీ కాదని, సభ్యులు దీనిని ఘోరంగా ప్రదర్శించే ప్రయత్నం చేయవద్దని మీ ముందు ఉంచి మొత్తాన్ని ఆమోదించాలని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

شری محمد امان اللہ خان :ـــ منسٹر صاحب کو اردو میں جواب دینا چاہئے تاکہ ہم لوگ اردو میں سمجھکر کچھ سوالات کرسکیں ۔

مسٹر اسپیکر :ـــ آپ مجھے تاکید کرنے کی ضرورت نہیں ہے ۔ آپ دوسرے کی پیروی کرنے کی ضرورت نہیں ہے ۔ ھاں اگر آپ کو کچھ کہنا ہے تو آپ پوچھ سکتے ھیں ۔

شری محمد مکرم الدین :ـــ بلدیہ ایکٹ کے تحت مجسموں کو نصب کرنے کا اختیار حکومت کو نہیں ھے بلکہ بلدیہ کو اسکا اختیار ھے ۔ ۳۲ مجسموں کو نصب کرنے کا جو بجٹ ھے اس بجٹ کی گنجائش کو بلدیہ کے بجٹ میں نہیں رکھا گیا ھے ۔ کیوں اسمبلی کے بجٹ میں رکھا گیا ھے ؟ اسکی کیا ضرورت ھے ۔ ابھی منسٹر صاحب نے کہا کہ حیدرآباد اور سکندرآباد کے لوگوں کو پینے کے پانی کیلئے دو کروڑ چالیس لاکھ روپئے رکھے گئے ھیں ۔ گذشتہ سال ھی ۶۰ لاکھ روپئے خرچ ھوچکے ھیں ۔

شری پی ۔ مہیندر ناتھ :ـــ محترم صدر صاحب ۔ ھمارے مکرم الدین صاحب کے خیالات سے میں اچھی طرح واقف ھوں ۔ میں نے اپنے جواب میں دے چکاھوں باوجود اسکے انکا یہ کہنا ھے کہ مجسموں کو نصب کرنے کا اختیار میونسپل کارپوریشن کے ایکٹ یا بعض دفعات کے تحت حکومت کو کوئی اختیار نہیں ھے ۔ ایسا نہیں ھے حکومت کو اختیار ھے مجسموں کو نصب کرنے کا ۔ مسٹر مکرم الدین صاحب آپ بحیثیت ایک وکیل ھونے کے اگر آپ کو کوئی شک و شبہ قانونی طور

پرھے تو ہم جونچ کروانے کیلئے تیار ھیں۔ موجودہ حکومت کبھی بھی قانون کی خلاف ورزی نہیں کرتی ۔ آپ نے کہا کہ سہر حیدرآباد اور سکندرآباد کے لوگوں کو پانی فراہم کرنے کے متعلق سے حکومت کیا کار روائی کر رھی ھے ۔ اس وقت میں یہ کہنا چاھتا ھوں کہ حکومت نہ صرف حیدرآباد ۔ سکندرآباد بلکہ سارے آندھرا پردیس کے لوگوں کو پانی فراہم کرنے کا سبق دے چکی ھے اور اسمیں کسی قسم کی کوئی سکایت نہیں ھوگی ۔ میں اور کچھ کہنا نہیں چاھتا اور میں مسٹر مکرم الدین صاحب سے خواھس کرتا ھوں کہ وہ اس مالیاتی بل کی تائید کرینگے ۔

1-30 p. m. శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి: — కరువును గురించి నిన్న మాట్లాడారు. ఈ దినం కూడా రామభూపాలచౌదరిగారు మాట్లాడారు. నిర్దిష్టమైన ప్రకటన గ్రూపు ఇన్స్యూరెన్సు గురించి చెప్పలేదు. 1985 లో కరువులో సుమారు 800 కోట్ల రూపాయలు స్వల్పకాలిక అప్పులను రైతులు కోపరేటివ్ బ్యాంకుల నుండి, నేషనలైజ్డు బ్యాంకుల నుండి, గ్రామీణ బ్యాంకులనుండి తీసుకొన్నారు. దానిలో 150 కోట్ల రూపాయలు, మీరు డిప్యుట్ ఎక్కడయితే డిక్లర్ చేశారో ఆ ప్రాంతాలలోని రైతులకు రావలసివుంది. సర్కారు జిల్లాలలో ఎక్కడయితే వేస్టువల్ల నష్టము జరిగిందో అక్కడ ప్రత్తి రైతులకుగాని, చెరకు రైతులకుగాని, వేరుశనక్కాయ రైతులకుగాని మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశంలో ఫ్యామిన్ క్రింద ఎఫెక్టు అయిన ఏరియాలలో, మిగతా దెబ్బతిన్న చోట్ల కూడా రైతాంగానికి 150 కోట్ల రూపాయలు రైతాంగానికి. గ్రూపు ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ నుండి రావలసివుంది. అప్పు చేసిన రైతులకు అప్పు రద్దు అవుతుంది. తిరిగి వాళ్లకు అప్పు యివ్వడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. దీన్ని గురించి నిన్న, ఈరోజు మాట్లాడినా, ప్రభుత్వం అవగాహన చేసుకోలేదు. గ్రూపు ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ నుండి మొత్తం రైతాంగానికి రావలసిన డబ్బుపై మీరు ఏమిచర్య తీసుకొన్నారు? ఇదేదో కేంద్రమని అంటున్నారు. అది కాదు. మన కలెక్టర్లు, ప్రతి మండల్ లెవెల్‌లో క్రాప్ కటింగ్ బాండ్సు సబ్‌మిట్ చేస్తే, ఇన్స్యూరెన్సు ఎమౌంటు ఆటోమాటిక్‌గా రావాలి. దీనిపై ఏమి ప్రయత్నం చేశారు ? 7 వేల ఇండ్లు పేద హరిజనులు, బి. సి. లు ..

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్:— ఇప్పుడే మనవి చేశాను. ఏ పద్దులయితే ఈ డిమాండ్సులో లేవో, ఏ విషయం అయితే ఆ పరిధిలో లేవో, రూల్సు ప్రకారం వాటిని గురించి చర్చించడం న్యాయం కాదు.

శ్రీ ఎన్. అమరనాథరెడ్డి :— మీరు అడిషనల్ బడ్జెటు గురించి మాట్లాడుతున్నారు. అడిషనల్ బడ్జెట్ క్రింద 150 కోట్ల రూపాయల కుషన్ సంగతి నేను మాట్లాడాను. దీనిగురించి నిర్దిష్టమైన జవాబు చెప్పవలసి వుంది గృహ నిర్మాణం విషయంలో 6 వేలది 7 వేలు చేశారు. ఇది 1986—87 వరకే వర్తిస్తుందా? 1985 లో కూడా కట్టి, ఆర్థిక పరిస్థితుల వల్ల పూర్తి కాని వీకర్ సెక్షన్, వీకర్ సెక్షన్ కాలనీలున్నాయి వాటికి కూడా దీన్ని వర్తింపజేస్తారా ?

సామాన్య వినియోగదారుల సంఘము నుండి వారు విజ్ఞప్తి చేసిన మేరకు ఏమరు బాటిలింగ్ చేశామని అన్నారు. ఆ విజ్ఞప్తి మా కూడా ఆ దింది. అందులో 2 వ పేరాలో కోడిగ్రుడు కూడా సబ్సిడీ రేటు మీద యివ్వాలని అడిగారు. దానిమీద ఏమి చర్యలు తీసుకొన్నారు. కోడి గుడ్లు, కోడి, మాంసం పాటు పీలిగ గురించి ఏమిచేస్తున్నారు ? ఈనాడు మిగతా ప్రాజెక్టులు 150 కోట్లు బడ్జెటు వచ్చింది. దీనివల్ల రైతాంగానికి అప్పు పన్నులు ఎందుకని హామీ ఇస్తారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— ఇప్పుడే మనవి చేసినట్లు, 25 వ తేదీన కోడిగ్రుడ్లు విషయంలో దాని ప్రతి శాఖా సమక్షంలో వుంది. దానిని గురించి సమాధానం చెప్పడము న్యాయము కాదు. ఏది ఏమైనా వారు చెప్పిన విషయాలలో ముఖ్య విషయాల గురించి గౌరవనీయ రెవిన్యూ శాఖామాత్యులు శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు నిన్ననే చెప్పారు. అదే కుండా గాక, కోడిగ్రుడ్లు విషయంలో నా దగ్గర ఆ సమాచారం లేదు పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ ఎం. బి చౌహాన్ - మా పార్టీ ఉపనాయకుడు రజబ్ అలీగారు బాటిలింగ్ సిస్టాన్ని గురించి మాటాడారని మంత్రిగారు జవాబిచ్చారు. నా అనుభవము చాలా తక్కువ. ఆర్థిక శాఖామాత్యుల యొక్క పార్లమెంటరీ జీవితమంతా కూడా నా వయస్సు లేదు. నేను అడిగేది ఏమి అంటే, నాడు గాంధీ జయంతి రోజుననే బాటిలింగ్ సిస్టాన్ని పెడుతున్నారు. జాతిపిత సారాయి త్రాగరాదని జాతికి సందేశం యిచ్చారు. అందువల్ల ఆ రోజున ఎందుకు పెట్టవలసి వచ్చింది ? దానిని వివరిస్తారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—గాంధీ జయంతి నాడు పెట్టడం లేదు.

డా. ఆర్. రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి (అలంపూర్) :—మంత్రిగారు బాటలింగ్ సిస్టాన్ని గురించి పెద్ద కారణాలు చెప్పారు. 8 కోట్ల ఖర్చుతో పెడుతున్నారు దీన్ని. ఏది జరిగినందువల్లనే ఎ.పి డెయిరీ డెవలప్ మెంట్ కార్పొరేషన్ లో బాటలింగ్ సిస్టాన్ని తీసివేసి, పాలతిన్ లోకి సిస్టాన్ని మార్చారు. అక్కడ హెల్తు డిపార్టుమెంట్ ఆ విధంగా ప్రిస్క్రయిబ్ చేసింది. ఇప్పుడు ఈ హెల్తు డిపార్టుమెంట్ ఈ విధంగా ప్రిస్క్రయిబ్ చేసింది. ఈ హెల్తు డిపార్టుమెంటులో ఈ తేడా ఎందుకు వచ్చింది? ఈ సిస్టంలో మీరు ఎలా శ్రద్ధ చూపుతారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అనుభవముతో తెలుసుకోవాలి తప్పితే దీనిలో 1-40 p.m.
ఫరదర్ గా పోవలసింది లేదు.

శ్రీ సి హెచ్ విద్యాసాగరరావు :—మంత్రిగారిని చెప్పనివ్వండి

(ఇంటరప్షన్స్).

శ్రీ ఎం బాగా రెడ్డి :—హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు పట్టణాలలో నీటి కొరత ఉన్నదని గత బడ్జెట్ సెషన్ లో గౌరవ సభ్యులందరు లేవదీసినప్పుడు ప్రభుత్వం వైపునుంచి ఒక ఎష్యూరెన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ ఎష్యూరెన్సు

ఏమిటంటే బడ్జెట్ సెషన్ అయ్యేలోపలే కృష్ణనుంచా, నాగార్జున సాగర్‌నుంచా శ్రీశైలము నుంచా, గోదావరినుంచా, ఏ సోర్సునుంచి హైదరాబాదు పట్టణానికి నీరు తెస్తారు అనేది ఎసంబ్లీకి తెలుపుతాము అని ఎష్యూరెన్సు ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ ఎష్యూరెన్సు ఫుల్‌ఫిల్ కాలేదు. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదులలో ఉన్నటువంటి నీటి ఇబ్బంది టెంపరరీది కాదు. బహుశ: ఫ్యూచర్‌లో కూడా ఉండవచ్చు. ప్రభుత్వం సీరియస్‌నెస్‌ను గమనించిందా? గమనిస్తే బడ్జెట్ సెషన్స్ కాకముందే తెలుపుతాము అన్న ప్రభుత్వం ఇంతవరకు తెలపక పోవడం బాగాలేదు. డబ్బు ఎంత కేటాయించారు, ఏమి, కేంద్రంనుంచి ఎంత స్టేటు నుంచి ఎంత? నిర్ధారణ చేశారా? హైదరాబాదు జనాభా దిన దినము పెరుగుతున్నది. సీరియస్‌నెస్‌ని బట్టి నా సబ్జెక్టు కాదు అనకుండా మంత్రిగారు దీనికి ఏమైనా ఎస్యూరెన్సు ఇవ్వగలుగుతారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్టుగా మంచి నీటి ఎద్దడి గురించి దాని సీరియస్‌నెస్‌ను గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూర్తిగా గుర్తించిందని దానిని నివారించేదానికి అన్ని విధాల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నదని అవసరమైతే ఇటీవలనే ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతిపక్షనాయకులను గూడ పిలిపించి ఇటువంటి తీవ్రమైన సమస్యలపైన వారి సలహాలు కూడా తీసుకుంటుందని అన్నది గుర్తు చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన హామీలు అమలు జరుగుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— సోర్సు ఏమైనా ఐడెంటిఫై చేశారా?

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—మంచినీటి కోసము 20 కోట్లు రూపాయలు ప్రొవిజన్ పెట్టాము అన్నారు. అది 20 కోట్లు కాదు, మాకు ఇచ్చిన రికార్డులో 2 వ పేజీలో 2 కోట్లు ఇచ్చినట్లుగా ఉంది. ఏది నిజము?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—గత బడ్జెట్‌లో ఇరిగేషన్ వర్క్సుకి 20 కోట్లు ఎలాట్ చేశాము.

శ్రీ జె. సి దివాకర రెడ్డి :—మంత్రిగారు ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటుకి 6 కోట్ల 58 లక్షల చిల్లర అన్నారు. రోడ్డు డెవలప్‌మెంటుకి 3 కోట్ల 50 లక్షల చిల్లర అన్నారు. పబ్లిక్ వర్క్సుకి 7 కోట్ల 38 లక్షలు అన్నారు. ఇది ఏదైనా రాయలసీమలో కరువు ఉంది కాబట్టి అక్కడ ఇరిగేషన్ వర్క్సు తీసుకోడానికి ఈ ఎమవుంటు ఎలాట్ చేశారా లేక వేరే దానికి ఎలాట్ చేశారా?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :—రాయలసీమకు ఈ ఇరిగేషన్ కార్యక్రమాలలో పూర్తిగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరిగింది.

Mr. Speaker:— The question is ;

" That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 153,55,00,500–00 for further expenditure in the year 1986–87 as per the Heads of Demands shown in the Notice dated 17th July, 1986.

(Pause)

The motion was adopted and the supplimentary Estimates of Expenditure for 1986–87 were voted.

Mr. Speaker :— Now the House is adjourned to meet again at 8-30 a. m. to-morrow.

The House was adjourned at 1–46 p. m. to meet again at 8–30 a. m. on Wednesday the 23rd July, 1986.